

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakrtz nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostilu. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebulji, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je tiskani partizanski DNEVNIK v za-

SOBOTA, 31. JANUARJA 1998

Državi na dobri poti, kaj pa manjšina?

BOJAN BREZIGAR

Slovenija in Avstrija sta vendarle našli skupni jezik v zvezi z nič kaj lahkim problemom (ne) priznavanja nemške manjšine v Sloveniji. Kompromisna rešitev, ki sta jo včeraj oblikovala predsednik slovenske vlade Drnovsek in avstrijski zunanji minister Schüssel, to je obravnavanje Nemcev v Sloveniji kot nekakšne kulturne skupnosti posebne vrste, ne da bi to pomenilo tudi ustavne spremembe v Sloveniji in priznanje posebnega političnega statusa, je nedvomno dober izhod iz slepe ulice, v kateri sta se znašli državi po zadnjih koroskih ekscesih. Odločitev, da Drnovsek in Schüssel ta dogovor zapečatita z dogovorom o skupnih prizadevanjih za Iger treh dežel, kar je seveda skupni interes, je se dodatni dokaz velike spretnosti in pragmatičnosti politikov obeh držav, ki so tako ponudili prebivalstvu obeh držav tudi zelo okusno jed, kateri so kompromis o manjšini prilozili kot nekoliko kislilo prilogo.

Da je tako, lahko razumemo tudi iz nejevolje opozicije v obeh državah. Na eni strani je včeraj opozicija, predvsem SDS postavila na zatožno klop vlado pod obozbo, da priznava nemško manjšino in izdaja koroske Slovence, na drugi strani meje pa je Haider skuhal enolončnico vseh protislovenskih gesel in kot poper dodal zahtevo, da bo morala Slovenija z Avstrijo deliti stroške, ce bo hotela sodelovati pri Igrah treh dežel. Pomen te pragmatičnosti je tem večji, ker je zelo malo verjetno, da bo do Iger treh dežel sploh prišlo, vsaj v letu 2006, po drugi strani pa je vprašanje nemške manjšine umaknjeno z dnevnega reda, vsaj v taki ostrini, kakršna je doslej označevala ta problem.

Ce se po eni strani državi lotevata reševanja odprtih vprašanj, nič ne kaže, da bi bila tudi slovenska manjšina na Koroskem na isti poti. Tam ni nobene pragmatičnosti, ampak ena sama ostrina. Nekoč so se med seboj prepirale države in manjšina je skušala te spore ublaziti, sedaj pa se dogaja obratno in prav nič ne kaže, da bi obstajale možnosti, da bi se zadeve umirile. Skoda, kajti tudi za Avstrijo velja isto, kar smo že nekajkrat napisali o Italiji: sedaj, ko so se odnosi končno izboljšali, bi lahko tudi manjšina nekaj iztržila, seveda, ce ji bo uspelo omiliti notranje spore. Kaze, da ni veliko možnosti, da bi se to zgodilo. Skoda.

RIM / NA SREČANJU V PALAČI CHIGI

Prodi priznal Cruderju koristno »evropsko« vlogo naše dežele

Premier bo v kratkem obiskal FJK - Finančni prispevki za manjšine »v končni fazi«

LJUBLJANA / SCHÜSSEL PRI DRNOVŠKU

Igre treh dežel in Nemci v Sloveniji

LJUBLJANA - Včeraj je bil na obisku v Sloveniji avstrijski zunanji minister Schüssel. Pogovarjal se je s slovenskim kolegom Frlecem in premierom Drnovskom (na sliki, foto Zivulović, BOBO). Dogovorili so se, da si bosta Avstrija in Slovenija skupno prizadevali za organizacijo Iger treh dežel leta 2006 na tromeji z Italijo, dogovorili pa so se tudi o priznanju posebnega statusa kulturne skupnosti Nemcem, ki živijo v Sloveniji.

Na 12. strani

RIM - Zadovoljivo in koristno - tako je predsednik deželnega odbora Giancarlo Cruder ocenil včerajšnje srečanje s premierom Romanom Prodiem. Prodi je potrdil pozornost rimske vlade do Furlanije Julijske krajine, dezele, ki je po njegovem mnenju predčasno razumela svojo vlogo povezovalca z vzhodno Evropo, in izpeljala temu ustrezen mirovni in integracijski proces. Premier je zagotovil, da bo dežela lahko nadaljevala po sedanji poti, prizadeval pa si bo tudi, da bi okrepili njeno vlogo v evropskem merilu.

Prodi in Cruder sta se nadalje pogovarjala o cestnih in drugih povezavah, o finančnih prispevkih za manjšino, ki so »v končni fazi reševanja«, Prodi pa je napovedal, da bo v kratkem obiskal Furlanijo Julijsko krajino.

Na 2. strani

TRST / PREDSTAVITEV NOVE KNJIGE

Ace Mermolja načel aktualna vprašanja

Delo »Narod in drugi« je bogatitev vse skupnosti in bistven prispevek k razpravi

TRST - »Narod in drugi«, nova knjiga zamejskega avtorja Aceta Mermolja, poglobljeno razmišlja o narodu, manjšini in odpira celo vrsto aktualnih vprašanj. Ze na predsinocnji predstavitvi je bilo z raznih strani poudarjeno, da prihaja ravno ob pravem času in da predstavlja pomemben doprinos k razpravam o večkulturnosti, globalizaciji, odnosom

znotraj manjšine in do večinskega naroda, o čemer so si mnenja v naši skupnosti tudi precej deljena. Predstavitve knjige so se ob avtorju udeležili tudi zastopnik založbe Andrej Furlan in Stojan Spetič, Ivo Jevnikar ter Milos Budin, z veseljem pa lahko ugotovimo, da je bila Gregorčičeva dvorana nabito polna.

Na 3. strani

Napad na Irak čedalje bliže

MADRID - Ameriška državna sekretarka Albrightova je po pogovoru z ruskim zunanjim ministrom Primakovom poudarila, da je v zapletu z Irakom konec ameriškega potrpljenja, da ni več diplomatskega manevrskega prostora in da je napočil čas odločnejših pobud.

Na 11. strani

CENTER LANZA
Drž. cesta 202
Križišče pri Proseku
Tel. 040/2528005

Papi Sport

BAZOVICA
Ul. S. Kosovel 19
(za cerkvijo)
Tel. 040/226913

RAZPRODAJA
pohitite...
SUPER POPUSTI DO 50 %

za sledeče artikle: smuči, vezi, smučarski čevlji, snow-board, oblačila za smučanje in prosti čas, kotalke, telovadni čevlji, loparji za tenis, krplje, turna smuka, smučarski tek

IZPOSODANJE smuči in snow-board

Selva ARREDAMENTI

SEZONSKO ZNIŽANJE CEN

-30%

Zakojšnja dobava

TRŽIČ ul. Valentinis 18 - Tel. 0481/410395

V Gorici odprli nove prostore Kmečke banke

GORICA - Od ponedeljka bo Kmečka banka delovala v novih prostorih nasproti sedanjega sedeža. Upravitelji so to stavbo kupili že na začetku devetdesetih let, uredili so jo v zadnjem poldrugem letu, odkar so iz banke odsli komisarji. Na sinočni slovenski, na katero je prislo zelo veliko število delničarjev in klientov ter zastopnikov slovenskih bank z Opčin, iz Doberdoba in Sovodenj, ter drugih bank iz Gorice, Vidma in Nove Gorice, so govorili predsednik upravnega sveta banke odv. Peter Sanzin, podpredsednik in zastopnik finančne grupe Caer dr. Bandiera in goriski zupan Valenti. Vsi so poudarili izredno pomembnost te banke v goriskem prostoru, tako v slovenskem okolju kot v širšem italijanskem, in tudi v vidiku trgovanja s tujino ter skorajšnjega vstopa Slovenije v Evropsko unijo. V okviru finančne grupe Caer je Kmečka banka posodobila poslovanje.

Na 8. strani

Mačkolje: začasno zaprtje osnovne šole

TRST - V prihodnjem solskem letu na slovenski osnovni soli v Mačkoljah ne bo pouka, ker bodo njene učence »začasno« preselili v bližnjo dolinsko šolo. Ne gre za zaprtje, pač pa le za poskus, da bi cez dve ali tri leta šolo spet odprli, ko bo prestopilo iz vrta v solgo več otrok. Občinska uprava je medtem zagotovila, da bo vrtec v Mačkoljah redno deloval.

Na 5. strani

OUTSIDER
KONFEKCIJA

GARRERA
WAMPUM
CASUCCI
RIFLE

POPUSTI 20% - 50%

OPČINE - Narodna ulica 198 tel + fax 040/213833

LA MAGLIA

Februar
MESEC PLETENIN

TRŽIČ - Ul. Roma 58 - Telefon (0481) 790074

RIM / SREČANJE S CRUDERJEM

Prodi »pozoren« na našo deželo

Prodi bo v kratkem obiskal FJK - Finančni pri-spevki manjšinam »v končni fazi«

RIM - Predsednik vlade Romano Prodi bo v kratkem obiskal Furlanijo Julijsko krajino. Novico je sporočil sam premier predsedniku deželne odbora Giancarlu Crugerju med včerajšnjim srečanjem v palaci Chigi, med katerim so razpravljali o odnosih med deželno upravo in vlado. Prodi in Cruder sta se pogovarjala predvsem o gospodarstvu, infrastrukturi in mednarodnih odnosih. V okviru gospodarskih vprašanj sta omenila morebitni vpliv uvedbe 35-urnega tedenskega delovnika. Prodi je zagotovil, da bo pri pripravljanju ustreznega vladnega odloka upošteval posebnost obmejnega območja Furlanije Julijske krajine.

Premier Prodi je popolnoma podprl pobude za razvoj deželne pristanskega sistema. Poleg tega je pozitivno ocenil prizadevanja deželne uprave na področju železnih prevozov in cestnih povezav. Poudaril je, da vlada povsem podpira deželne nacрте o hitrih povezavah s srednjeevropskimi in

vzhodnoevropskimi državami v okviru vseevropskega koridorja st. 5 in tako imenovanega Jadranskega koridorja. Predsednik vlade je tudi ugodno ocenil prizadevanja in angaziranje deželne uprave na mednarodni ravni. Furlanija Julijska krajina predstavlja resnično italijanski most z drugimi bližnjimi državami. Prav v tem pogledu sta predsednik Cruder in podpredsednik deželne odbora Michele Degrassi, ki se je tudi udeležil srečanja v

Rimu, predlagala, naj vlada spremeni zakon št. 19 o obmejnih območjih, da bi ga prilagodila sedanjim mednarodnim okoliscinam. Na srečanju je bil govor tudi o finansiranju manjšin. Prodi je zagotovil, da »so tehnični problemi o porazdelitvi sredstev v fazi reševanja«.

Kljub temu, da tema ni bila na dnevnem redu pogovorov, sta Cruder in Degrassi orisala stališča deželne vlade za obrambo in okrepitev deželne posebnosti Furlanije Julijske krajine.

Srce umrlega Gabrieleja omogočilo Mauriziu življenje

RIM - V otroški bolnišnici Bambino Gesù so prejšnjo noč vsadili samo dva dni staremu Mauriziu srce, ki so ga izsadi iz nesrečnega Gabrieleja, otroka, ki se je pred desetimi dnevi rodil brez možganov. Ko so zdravniki ugotovili, da so njegove življenske funkcije dokončno prenehale, so starsi dali dovoljenje za izsadiitev organov. Novo srce je takoj pričelo biti v malem Mauriziu, ki je se vedno v življenski nevarnosti, vendar je po mnenju zdravnikov dobro reagiral na dolgo in zapleteno operacijo in ne kaže znakov, da bi njegov organizem odklenil novega srca. Maurizio se je rodil s hudo okvaro na srčnih sklopkih, zaradi katere ne bi mogel preživeti več kot 10 ali 15 dni. Mauriziov starsi - oče je karabinjer - so se zahvalili staršem umrlega Gabrieleja, da so omogočili preživetje njihovega sinčka.

RIM / SKLEP VIOLANTEJA IN MANCINA

Hitri zaključek krize na vrhu Rai: včeraj imenovali nov upravni svet

RIM - Rai ima nov upravni svet, ki sta ga predsednika senata Mancino in poslanske zbornice Violante imenovala samo dva dni po odstopu zadnjih članov prejšnjega upravnega sveta. Na vrhu Raia bodo odslej sedeli Stefano Balassone (nekdanji poddirektor Raieve 3. televizijske mreže in potem direktor za zunanje odnose pri TeleMontecarlo, blizu je Demokratični stranki levice), Alberto Contri (predsednik združenja uporabnikov reklamnih sredstev, predlagalo naj bi ga Nacionalno zavezništvo), Giampiero Gamaleri (univerzitetni docent in bivši Raiev funkcionar, pravijo, da je na stališčih Forze Italie), Vittorio Emiliani (bivši direktor rimskega dnevnika Messaggero, pripisujejo mu simpatijo do Zelenih) in Roberto Zaccaria (docent ustavnega prava in 16 let član upravnega sveta Rai, blizu stališčem Ljudske stranke).

Imenovanje je povzročilo ostro kritiko Komu-

nistične preнове: tajnik stranke Bertinotti je primerjal sestavo upravnega sveta stari demokratski lotizaciji in oporekal, da v svetu ni predstavnikov levice. Kritični so tudi pri Forzi Italia, medtem ko so ostale politične sile pozitivno ocenile imenovanje tako zaradi profesionalne pripravljenosti članov kot tudi zaradi hitrega postopka, ki sta ga ubrala Mancino in Violante.

Novi upravni svet se bo prvič sestal prihodnji torek.

MILAN / PROCES FININVEST

Javni tožilec zahteval tri leta za Berlusconi

Lastnik Fininvesta je moral biti seznanjen s podkupovanjem

MILAN - Milanski javni tožilec Gherardo Colombo je zahteval tri leta zapora za Silvia Berlusconi, dve leti in štiri mesece za njegovega brata Paola Berlusconi in dve leti za Massima Berrutija. V svojem enournem posegu je sodnik Colombo izhajal iz predpostavke, da je moral biti Berlusconi seznanjen z neknjizenimi skladi in da je pooblastil nezakonito rabo teh sredstev za podkupovanje finančnih stražnikov. Po Colombovem posegu je Berlusconi odvetnik Amodio novinarjem izjavil, da javni tožilec nima niti najmanjšega dokaza in da njegova obtožnica temelji samo na sumih in predpostavkah. Ponovil je stališče, da so finančni stražniki izsilili denar in ne, da so bili podkupljeni. »Nisem verjel, da bi lahko politično sovražstvo in ideološki srd dosegla tako stopnjo,« je v Rimu komentiral Colombove zahteve Silvio Berlusconi, ki je ponovil, da ni bil seznanjen, da so finančni stražniki izsiljevali Fininvest.

Severna liga sedaj grozi z davčno nepokorščino

MILAN - Potem ko je veronski sodnik Guido Papalia sklenil, da bodo sodili političnemu vrhu Severne lige zaradi napada na državno celovitost in ustavno ureditev, je ligaski voditelj Umberto Bossi na včerajšnji tiskovni konferenci v Milanu napovedal »odločne a gandhijevske odgovore«, ki bodo temeljili na paktu med Padanci, ki ne bodo državi dali niti ene lire za davke in takse, če ne

bo prišlo do reform. Bossi je tudi prepričan, da ima veronski sodnik »rimska kritja«, ker si v nasprotnem primeru ne bi upal kaj takega. Poslanec Maroni je ostro kritiziral sklep veronskega sodnika, ker se za njim skriva namera, da bi zakonsko prepovedali Severno ligo. Bivši milanski zupan Formentini pa je napovedal, da se bo vsestransko potrudil, da bi v Strasburgu obtožili Italijo.

PREDNAROČNINA 1998

Bodite z nami tudi v novem letu! Naročite se na Primorski dnevnik!

Do 31. januarja znaša prednaročnina za 1998 **330.000** lir.

Novim naročnikom
bomo podarili knjigo, ki smo jo izdali
ob 50-letnici Primorskega dnevnika.

PREDNAROČNINO LAHKO PLAČATE DO 31.1.1998

- na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici
- na Goriškem in po vaseh na Tržaškem pri raznašalcih Primorskega dnevnika
- pri sledečih bančnih zavodih na tekoči račun PRAE-DZP:
  - Kmečka banka Gorica t/r 0404860
  - Nova Tržaška kreditna banka t/r 8446/00
  - Zadružna Kraška banka t/r 10730
  - Zadružna banka Doberdob t/r 1910-2
  - Zadružna banka Sovodnje t/r 504-6

Vsem članom Zadruga

Primorski dnevnik

bomo zagotovili
posebne ugodnosti:

Za vse storitve, ki jih Primorski dnevnik nudi neposredno bralcem in naročnikom, bomo članom zadruga priznali **10-odstotni popust**.

**DANES
V OSPREDJU**

»Narod in drugi«: nova knjiga Aceta Mermolje obogatitev za vso manjšino

Izid knjige v zamejstvu je praznik, to se zlasti velja za delo, ki sili k razmišljanju o našem položaju in naši zavesti. Besede Iva Jevnikarja ob predsinocni predstavitvi knjige Aceta Mermolje »Narod in drugi« so dobile potrditev se istega večera: Gregorčičeva dvorana je bila nabito polna, kot ob kakšni svečani priložnosti, posegi pa so tudi pokazali, da se bo o knjigi se veliko govorilo, saj obravnava vprašanja, ki so bistvenega pomena za narod, narodnostno manjšino, njeno identiteto, odnose z drugimi, z eno besedo, njeno sedanost in prihodnost. O teh vprašanjih so si stališča in razmišljanja, ki zatem pogojujejo delovanje posameznikov in skupin v sami manjšini, tudi precej vsaksebi, čeprav je cilj isti, ohranitev naše skupnosti v spremenjenih razmerah. Zato bo knjiga nedvomno dragocen prispevek pri iskanju najboljše poti in najboljših rešitev za našo skupnost. A ne samo zanjo: nekateri od tistih, ki so imeli priložnost, da so jo že prebrali (čeprav samo krtačne odtise), so vedeli povedati, da si zaslužijo tudi prevod v jezik naših sedov, saj teme, ki jih nacenja in pogloblja, daleč presegajo ožek manjšinski okvir.

Uvodno besedo na večeru je imel Andrej Furlan, ki je najprej pojasnil, da je knjiga izšla z znakom ZTT - Založništvo tržskega tiska, tako kot Jadranski kolektar: založba Devin je

namreč v likvidaciji, vloga urejevanja in izdajanja je prevzel založniški svet, založba se se podpisuje z ZTT, vendar je v načrtu, da bi se preimenovala v Založbo tržskega tiska. Program je zaenkrat bolj skromen, prilagoditi se pa morajo razpoložljivim finančnim sredstvom. O razlogih, ki so pripeljali do novega dela, pa je spregovoril sam avtor. Več je bilo teh razlogov, od njegovega vsakodnevnega delovanja do predlanskega izida Langerjeve knjige in razprav o multikulturalnosti v manjšini.

Potrebna pa je bilo tudi veliko poguma, je dejal Mermolje, ker pač ni znanstvenik: v prvem delu se je lotil vprašanja naroda, v drugem pa odnosov z drugimi. To so vprašanja v razvoju, je se menil avtor, niso enkrat za vselej rešena, pribil pa je, da ne bo nikakršen Suslov, zelel je le posredovati svoja stališča in razmišljanja, tako da se o vsem tem se govori, da se razprava o bistvenih problemih se poglubi. Mermolje ni skrival, da se je znašel tudi v globoki stiski, mučili so ga dvomi.

O sami vsebini svoje dela Mermolje ni zelel podrobneje govoriti (to so naredili Stojan Spetič, Miloš Budin in Ivo Jevnikar, o čemer pišemo posebej), kot ni zelel v kasnejši razpravi nič dodajati posameznim dodatnim vprašanjem, ki so jih nekateri odpirali. Menil je, da gre za vprašanja, ki niso le na kulturni ravni, z njimi se morajo spoprijeti in jih reševati politika, institucije: »Veseli bom, če bo moje delo pripomoglo k tej diskusiji,« je se dejal, a manjšina ima priložnost, ki je

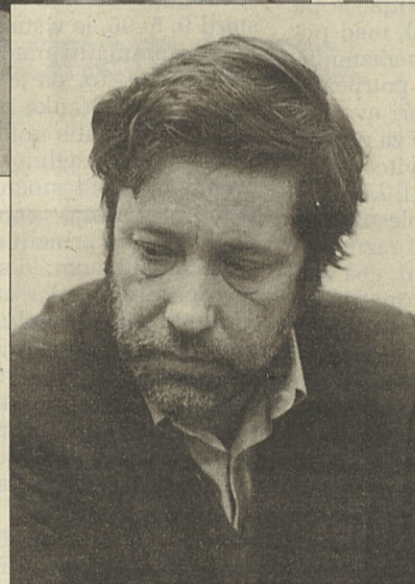
ne sme zamuditi, živi na prostoru med Italijo in Slovenijo, pogled ima obrnjen v eno in drugo smer, kar nas dela različne tudi v odnosu do Ljubljane. Pri tem pa ni skrival nevarnosti, da z narodne zdrknemo na etnično raven: svojo identiteto bomo ohranili, če bomo ohranili strukturo (sole, časopise, materialne zmogljivosti itd.). Danes ta nevarnost obstaja, saj izgubljam

politično, gospodarsko. Prav bojazen, kaj bo z nami, je prevečala tudi razne posege. Multikulturalnost, večetničnost, in-

Pod naslovom pogled na udeležence četrtkovnega večera v Gregorčičevi dvorani, spodaj Ace Mermolje Pod spodnjim naslovom od leve proti desni Stojan Spetič, Miloš Budin in Ivo Jevnikar

terkulturalizem, mešane družine, globalizacija pa so zahtevni pojmi, vsakemu je treba natančno določiti pomen, z njimi ne moremo operirati vsevpred, mešati vzrokov s posledicami in podobno. Tudi pri tem nam bo knjiga pomagala, da nam bo bolj jasno, kaj pravzaprav ti pojmi pomenijo. Danes je na primer za nekatere multikulturalnost sama po sebi izenacena z asimilacijo, za druge pomeni etiketiranje pripadnikov manjšine na levi ali desni tabor. Vendar ta vprašanja ne prenesajo površnosti in poceni obtoževanja, kot je prislo do izraza tudi med debato: na trenutke se je zdelo, kot da je Mermolje nekako na zatozni klopi, da nas »s svojo dvojezičnostjo, multikulturalizmom« pelje v propad, ko pa je s svojo knjigo bralcu le zelel posredovati svoja razmišljanja, obogatiti razpravo v manjšini, jo dvigniti na kvalitetnejšo raven s ciljem, da manjšini samo koristi. Razmišljanja nam lahko samo odpirajo oči, da se pravočasno pripravimo na težave, ki so pred nami, na kar so nekateri opozorili, v prvi vrsti je tu globalizacija gospodarstva, ki lahko pometa s celimi narodi, ne samo manjšinami. Zato, je bilo se poudarjeno, moramo kot narod imeti skupni pogled na lastno prihodnost, kot tudi na preteklost.

Danilo Bizjak

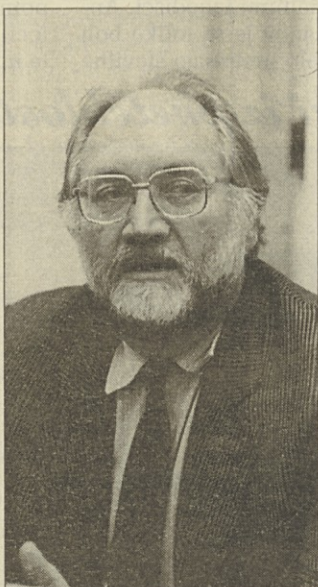

GREGORČIČEVA DVORANA / NA PREDSTAVITVI GOVORILI SPETIČ, BUDIN IN JEVNIKAR

Narodnostno vprašanje ni rešeno enkrat za vselej

Stojan Spetič

Imamo občutek, da smo nacionalno vprašanje enkrat za vselej rešili, a se nenehno spreminja: Stojan Spetič (SKP) je ob tej ugotovitvi s svojo značilno privlačno besedo nanizal vrsto primerov, od Ircev, ki so »nacionalisti« v angleščini, torej jeziku, v katerem so jih jezikovno asimilirali, do Židov, ki so bili brez države, brez jezikovne enotnosti, kulturo so jim uničili, a so se kljub temu ohranili, kar pomeni, da jezik ni vedno pogoj za obstanek naroda. Zauzavil se je ob dogajanju v Evropi: na Zahodu se je združevala, na Vzhodu pa se je rušila. Sedaj se ti pojavi umirjajo, je se dejal, proces integracije se pomika v Srednjo in Vzhodno Evropo, pri čemer se zastavlja vprašanje, kako bodo tamkajšnje države zdržale »valjar« integracije in globalizacije trga. Odpira se tudi vprašanje multikulturalnosti: omenil je slovenskega skofa v Kanadi, Ambroziča, ki je izjavil, da je Kanadčan in Slovenec

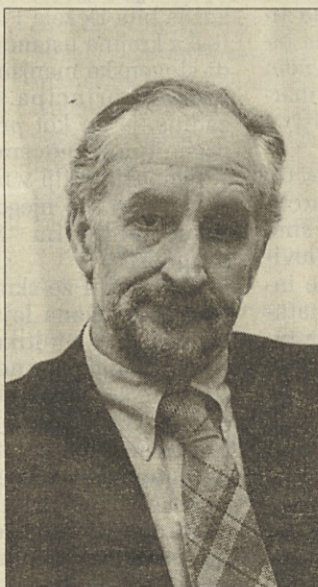

obenem, Spetiču pa je blizje srečevanje in medsebojno oplajanje kultur, sožitje na teritoriju, kjer živita dva naroda, kar se posebej velja za nas, kjer meje čez deset let ne bo več: bomo sodelovali ali sli v konflikt? Knjiga bo torej za vse zanimiva, če se z njo strinjamo ali ne.

Miloš Budin

Mermoljeva knjiga je izšla ob pravem času, je poudaril Miloš Budin (DSL), ker so vprašanja sožitja, možnosti preživetja jezikov in kultur na narodnostno mešanem območju teme današnjega razvitega sveta.

Za Mermoljo, je menil Budin, narodnostno vprašanje ni enkrat za vselej rešeno. Tako pride do multikulturalnosti, in sicer, kako zagotoviti obstoj vsem kulturam, ki so na narodnostno mešanem teritoriju. Budin je nadaljeval z ugotovitvijo, da smo v fazi globalizacije, ne samo gospodarstva, izgublja se istovetnost država = narod, ki jo je oblikoval, in torej tudi prisotnost manjšin je drugačnega pomena. Izginile bodo meje, ostalo pa bo vprašanje sožitja, kot tudi vprašanje, kako sibi-kejsmu zagotoviti ohranitev jezika in kulture. Preseči bo treba istovetnost med državo in narodom ter politično pripadnostjo in narodno pripadnostjo: danes ne prenasamo, da bi Slovenci spadali k italijanski politični

desnici, a ni nikjer zapisano, da bo tako tudi jutri, je provokativno dejal Budin. Narodna pripadnost, obstoj sta odvisna od enakopravnih odnosov: kar zahteva od drugih, moras do drugih gojiti, škodi nam stališče, da se ne odpremo, dokler se tudi drugi ne odprejo.

Ivo Jevnikar

Jevnikar (Ssk) je Mermolji cestital za opravljeno delo, »ne glede na to,« je pripomnil, »če z njegovimi izvajanji le delno soglašam. Zlasti na začetku in na koncu je avtor ostro polemichen tudi do razmišljanja o narodu in identiteti, ki sicer niso moja, a so mi draga...« Jevnikar zatem ugotavlja, da je Mermolje zapustil marksistične misli o spajanju in smrti narodov in pravi, da je veliko točk, ki jih sprejema, ko govori o pogojih za resnično večkulturalnost.

V svojem posegu je Jevnikar nanizal se vrsto konstruktivnih pripomb, med drugim je menil, da bi bilo primerno pritegniti med vire za razmišljanje tudi kakega sodobnega avtorja, recimo Stresa, papezeve govore. »Vsekakor,« je se pristavil Jevnikar, »čeprav gledano z različnih zornih kotov in vgrajeno v drugačne miselne sisteme, je v knjigi veliko takega, ki je skupno lepemu delu naše skupnosti.« Iznesel je tudi misel, da bi morali naporom za sožitje z »drugimi« dodati ravno tako za-

gnan napor za sožitje med nami. Se posebej se je zavzel, da bi si izjasnili pojme o izrazih, kot so multikulturalnost, večnarodnost itd., nanizal je celo vrsto misli, ki kažejo na pristop do bistvenih vprašanj in svoj poseg sklenil z apelom, »naj se zbudi razmišljanje.«

ODPRTA TRIBUNA

Usodna dvojnost ali Demagoško navajanje geta

BORIS PAHOR

V "Primorskem dnevniku" 4. 1. Lucijan Malalan obnavlja po spominu vprašanja južnotirolskega evroposlanca Michela Ebnerja županu Illyju v Peterlinovi dvorani: «Odkod pri slovenski manjšini toliko potrpljenja? Odkod toliko strpnosti, ko pa jim vsakodnevno kratite pravice? Vprašam vas, gospod župan, odkod pri slovenski manjšini toliko potrpežljivosti? Kako to, da slovenska manjšina ne podvzame drugačnih korakov in sredstev za doseg splošnega svojih pravic?»

Gre za zapis v zvezi z vsebino tiskovnega sporočila Društva Edinost, v katerem je navedena tudi možnost, da bi se "manjšina nahajala v položaju, v katerem je sveti oče Janez Pavel II. priznal narodnim manjšinam pravico, da zgrabijo za orožje, da si zagotovijo obstoj in istovetnost".

Odveč je poudarek, da razsoden človek tako sredstvo v danem položaju odklanja, je pa vendar velik razloček med posegom po orožju in nerazumljivim potrpljenjem ali potrpežljivostjo, o kateri govori evroposlanec Ebner, in ki je za občestvo, ki je bilo zmagovito v drugem svetovnem konfliktu, nenaravno, če ne za bolešno. Na razpolago so namreč razne zavrnitve potrpežljivosti, ena bolj učinkovitih je demonstracija pred vlado in parlamentom, saj manjšinske pravice so vendar toliko vredne nastopa, kot so ga vredne krave in njihovo mleko. Prav tako bi se lahko nekdanja Jugoslavija zavzela za izpolnitev Londonskega memoranduma pred Združenimi narodi, kot se je Avstrija za spoštovanje sporazuma De Gasperi - Gruber. A ne samo, da se ni, z Ozirom se je celo Memorandumu odrekla. O nastopanju sedanje Slovenije, če pomislimo na spanski kompromis, ni da bi človek kaj več pripominjal.

To, cesar evroposlanec ne ve, in marsikdo od nasih vemo, ne mara, da se jasno pove in vzame v postev, je daljni izvor naše pasivnosti.

O tem je bil že nestetokrat govor, a ker se že nasi prijatelji (ne samo Ebner) cudijo našemu ghandizmu, je prav, da nekaj zgodovinskih resnic obnovimo. Predvsem seveda v upanju, da si bo ob tem razjasnil pojme kdo od naših mladih, ki rajši prisluhnejo raznim tribunom, namesto da bi sklepali na podlagi dokazilnih listin.

Ena izmed pglavitnih je "Dolomitska izjava", to je revizija temeljnega dogovora Oslobojilne fronte (Anton Bebler, Nasi razgledi 12. 12. 86). Ti prevladi revolucionarnih ciljev sledi 1945. leta "odprava OF in slovenske vojske s slovenskim poveljevalnim jezikom in pretežno slovensko staresinsko sestavo" (A. Bebler istotam). To se pravi, da je slovenska narodna samobitnost bila zatajena v korist ideološko-političnega jugoslavizma. Gotovo, marsikomu od voditeljev je bilo za tak razvoj žal, vendar, kot navaja Fran Zwitter (Dnevnik 16. 4. 88): «Boris Kidrič je spomladi 1940 izjavil, da se nikdar v življenju ni bil pred odločitvijo, ali naj ravna kot socialist ali kot Slovenec: če bi se znašel v taki zadregi, bi se od-

ločil, da bo ravnal kot socialist.»

Tak je bil torej razvoj, podan v zelo skrajšani obliki seveda; od tega "socialističnega" razvoja smo tako za časa vojske kot po koncu le-te in vse do danes odvisni tudi mi tokraj meje in onkraj Karavank. Matjaz Jančar, "plemenit človek in sposoben diplomat", kot piše "Primorski dnevnik" ob njegovi smrti 9. 5. 96, je v studiji o slovenski manjšini med drugim zapisal tudi to, da je bila Komunistična stranka Slovenije "v bistvu mutatis mutandis do današnjih dni stalno v iskanju ravnotezja med močno nacionalno prežetostjo večine svojega članstva in principiellnim internacionalizmom, ki se je pozne preoblikoval v stališče o nujnosti sodelovanja ali celo vključevanja manjšine v tako imenovane progresivne politične sile večinskega prebivalstva. Če povzamem, bi si upal trditi, da so očitki o podrejanju slovenskih narodnih interesov ideološkim shemam s strani slovenske politične levice za medvojno Primorsko in za vojno slovensko zamejstvo v Italiji sicer punktualno dokazljivi in prisotni, vendar na splošno neprevladujoči ter spadajo bolj v okvir zazelene ideološke sheme tedanje in sedanje radikalne slovenske politične desnice" (Revija 2000 /88/89 - 1996).

Jančar si po postnem priznanju lajša dušo s tisto "radikalno" slovensko desnico, ki je pri nas nikjer ni. No, priznati mu je treba, da se resnici ne umika, saj potem dosledno ugotavlja, da je "manjšina in njena fizična in politična ter civilizacijska potencia po burnem vzponu ob koncu vojne v marsičem utrpela nepopravljivo škodo" (istotam).

Dvojnost, ki je nastala ob "podrejanju slovenskih narodnih interesov ideološkim shemam slovenske politične levice", je torej razlog osnovne invalidnosti manjšinskega statusa, ki se med drugim izraža tudi v apatičnosti, Ebnerjevi potrpežljivosti ali, v književnem jeziku, v nedopustni oblamovscini. Saj bi vsakršno bolj korenito nastopanje v državne leve stranke vključeni slovenski predstavniki obsodili kot nacionalizem, etnocentrizem, za zaprtost itd.

Tak primer razdvojenosti manjšinskega organizma smo imeli ob demonstraciji, ki jo je napovedala "Slovenska skupnost" pred deželno palačo 9. januarja ob prihodu predsednika poslanske zbornice Violanteja. Seveda je vse, kar je levega, umanjalo, nova "Sloven-

ska kulturno gospodarska zveza", "Demokratska stranka levice", "Stranka komunistične prenove", medtem ko "zadružni" Primorski dnevnik ni svetoval ljudem, naj demonstrirajo za slovenske pravice. Vse torej lepo združeno na levi.

Pri tem je človeku jasno, da se "levica" ne mara pridružiti klicu "nacionalistov", zelo malo levicarsko pa je, da slovenski levicariji v imenu leve demokracije, multikulturalnosti itd. niso spodbudili svojih večinskih tovarišev, da bi se zbrali na levicarski demonstraciji za pravice manjšine, kar bi vsa tukajšnja narodna skupnost, vključno s tradicionalnimi "etnocentričnimi" Slovenci, izredno cenila.

Zal se je del naprednega foruma se bolj porazno vedel.

Sen. Stojan Spetič, kot član Slovenske komponente SKP, je poslal pismo, v katerem pričakuje, da bi "vprašanje izvolitve manjšinskih kandidatov rešili brez ustvarjanja getov z ločevanjem volilcev po etničnem ključu".

To pa je vsek ne samo strankarske demagogije, ampak tudi žalitve slovenskih ljudi, ki volijo v imenu svoje narodne identitete. Razumljivo je namreč, če politik skuša onemogućiti drugemu dosegu predstavnosti, ker misli na koristi svoje stranke; da pa slovenski človek, ki so ga tudi slovenski ljudje izvolili (tudi tako imenovani "desničarji") v senat, govori o getu, ko gre za tiste, ki volijo v imenu slovenstva - to se lahko dogaja samo pri nasih "levicarijih". Nikjer v Evropi ne spravljajo v geto ne Dancev na Nemskem, ne Nemcev na Danskem, ne Nemcev v Belgiji, ne Skotov, ne Valdostancev, ne Južnih Tirolcev itd., itd. Pa tudi Evropski svet s svojo Magna charto o jezikovnih skupnostih nikjer ne določa zanje geta v večinski skupnosti, kot si dovoljuje poniževati slovenske ljudi sen. Spetič.

Pri vsem tem svojem omalovazevanju nastopanja v imenu nacionalne (ne etnične, kar bi lahko veljalo za skupnost brez zavesti o svoji identiteti) je sen. Spetič politično nedosleden, ker je bila Dežela Furlanije-Juljska krajina ustanovljena zaradi slovenske manjšine, torej etničnega principa. In, navsezadnje, je on kot pripadnik etnične (po njegovem) manjšine v večinski partiji v resnici v getu, če sem, po njegovem, jaz v getu, ker volim "Slovensko skupnost".

Zato bi bil že skrajni čas, da takó imenovana levica neha z vsemi geti, z multikulturalnostjo, z odprtostjo, z etnocentričnostjo itd., ker je tako besedičenje odveč. Tisti, ki so bili vzgojeni v internacionalističnem duhu, ne potrebujejo takega dodatnega solanja. Nas, zakrknjenih zagovornikov narodnega principa, pa se taka demagogija ne more prijeti. Zato pustite vse kriptolepsave in pocenjajte propagando za svoje stranke brez slepomiselnja. In, če je mogoče, brez žalitev. Vase stališče glede samostojnega nastopanja manjšine na podlagi narodno-jezikovnega principa pa dokazuje, da vas ni zgodovina ničesar naučila.

KOBARID / DANES POPOLDNE

Srečanje s Slovenci videmske pokrajine

Prisotna bosta tudi ministra Frlec in Školč

CEDAD - Danes popoldne ob 17. uri bo v hotelu Hvala v Kobaridu 28. srečanje med Slovenci videmske pokrajine in Posočja. Tradicionalno srečanje, ki je iz skromnejših začetkov pred skoraj tridesetimi leti preraslo v občuteno in množico manifestacijo, prirejajo občine Tolmin, Bovec in Kobarid skupaj z upravno enoto s Tolminskega.

Gre seveda za praznični dogodek, obenem pa za priložnost, ob kateri se srečujejo javni delavci in upravitelji z obeh strani meje, v potrditev trdne volje po izmenjavi izkušenj, utrjevanju medsebojnih vezi in sodelovanja. Ze dejstvo, da se srečanje redno vrši skoraj

tri desetletja in segajo torej njegovi začetki v čas, ko so bili za sodelovanje znatno težji pogoji, potrjuje, da je bila med Slovenci videmske pokrajine in Posočja vedno prisotna želja po premoščanju meje.

Danes so sicer odnosi med Italijo in Slovenijo neprimerno boljši, kot so bili v se nedavni preteklosti in tudi v tem pogledu pridobiva kobarisko srečanje na pomenu. Je eno izmed tolikih obmejnih srečanj, a hkrati vendarle tudi ni samo to. Z obeh strani meje se namreč pogosto čujejo pulski upraviteljev in družbenih delavcev, naj se poravna državni dolgi do teh hribovitih obmejnih krajev, ki jih dese-

tletja družijo sorodni problemi gospodarske zaočalosti in izseljevanja. Na naši strani pa to pomeni tudi dolg do ljudi, ki so se odločili vztrajati pri ohranjanju in razvijanju lastne slovenske identitete in to v bistveno zahtevnejših pogojih kot na Trzaskem ali Goriskem.

Na današnjem srečanju bosta v imenu Slovencev videmske pokrajine spregovorila kulturna delavka in občinska svetovalka iz Režije Luigia Negro in predsednik Gorske skupnosti Nediskih dolin Firmino Marinic. Slovensko državo pa bosta zastopala dva ministra in sicer za zunanje zadeve dr. Boris Frlec ter za kulturo Jozef Školč. (D.U.)

VIDEM / STALIŠČE ŠKOFA BATTISTIJA

Katoličani naj bodo aktivni v deželni politiki

Korenine avtonomije v oglejskem patriarhatu

VIDEM - Videmski škof Alfredo Battisti je včeraj predstavil predloge furlanske Cerkev za razvoj dežele Furlanije-Juljske krajine. Na to temo bo prihodnjega 21. in 22. februarja v Vidmu zasedanje, na katerem bodo furlanski katoliški krogi orisali svoje gledanje na dogajanje v deželi. Ze včeraj pa je škof Battisti podal osnovne smernice, ki jih cerkvena hierarhija namerava uveljaviti tudi ob soglasju nekaterih laičnih zastopnikov, med katerimi izstopa rektor videmske univerze Marzio Strassoldo, okrog katerega se zbirajo sile, ki so zainteresirane za novo »katalonsko« stranko. Msgr. Battisti, ki je novinarjem spregovoril skupaj z vikarjem msgr. Duilom Corgnallijem, sicer ni začrtal možnosti, da bi ustanovili lastno stranko, vendar se njegova cerkvena izhodišča pretvarjajo v kar jasno politično strategijo.

Za msgr. Battistija se morajo katoličani udeleževati v političnem življenju, in to tako, da so razpoznavni s svojimi političnimi in socialnimi izhodišči. Angaziranost katolicinov je se toliko bolj potrebna, ker deželo pretresajo številne

krize zaradi politične nestabilnosti: v petih letih je deželni upravi nacelovalo kar pet odborov, je opomnil škof Battisti. Katoličani morajo upoštevati pri svojem političnem udeleževanju osnovne pojme sodobne usmeritve katoliškega socialnega pojmovanja, kot so solidarnost, welfare in avtonomija.

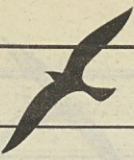
Msgr. Battisti se ni izognil perecemu problemu upravne ureditve dežele in se kar precej nedvoumno zavzel za enotnost in za posebni status Furlanije-Juljske krajine. Pri tem je navedel stališče, ki so ga lani stirje škofje naše dežele naslovili na dvodomno komisijo za reformo državne ureditve, s katerim so se zavzeli za ohranitev posebnega statusa naše dežele v okviru federalne preureditve države. Škof je nakazal v oglejskem patriarhatu korenine večkulturalnosti naše dežele in naglasil, da Cerkev ne sme neposredno nastopati v političnem spopadu, vendar mora zavzeti jasna stališča do tako pomembnih problemov, ki bodo odločilnega pomena za prihodnost dežele in njenih prebivalcev.

Ultrinki iz preteklosti

Ferlugi, november 1953

Metka Maver od Ferlugov je bila v tej vasi ena izmed zadnjih žensk, ki so gnale živino na pašo in se zvečer vračale domov s culo na glavi. (Fotografija Ivanke Andolšek)

VČERAJ / OD 9. DO 13. IN OD 18. DO 22. URE

Polna udeležba na stavki ACT

Prihodnji teden odločilno srečanje

Včerajšnja stavka osebja ACT je poponoma ohromila javni prevoz na Trzaskem. Ze pri prejšnji stavki, ki je bila pred dve tedna, je bila udeležba izredno visoka, saj je takrat vozilo samo 5 avtobusov, ko pa jih v dopoldanskih urah navadno vozi 205. Včeraj pa je bila udeležba kar stoo odstotna, saj ni vozil (vsaj dopold-

sta, kjer so se zbrali na Trgu Oberdan pred sedežem deželnega sveta. Predstavnostvo stavljajočih je bilo na razgovoru s predsednikom deželnega sveta Robertom Antonionem in so se z njegovim posredovanjem domenili za srečanje s pristojnim deželnim odbornikom za prevoze Giorgiom Matasijem. Na srečanje so po-

nas dražje (trzaski sofer s štirimi starostnimi poviski stane 72 milijonov lir, proti 64 milijonov lir v deželnem povprečju). ACT bi se moral prilagoditi deželnim standardom, sicer mu celo grozi, da izgubi koncesijo za trzasko pokrajino, če bi se prijavilo cenejše podjetje, kar je sicer zelo malo verjetno.

Deželna uprava torej sili ACT k zmanjšanju stroškov, novi predsednik Giacomo Borruso pa ne namerava odstopiti od ubrane politike krčenja stroškov in plač, čemur se osebje in sindikati krčevito upirajo, zahtevajo pa tudi, da bi deželna uprava povisala prispevke trzaskemu podjetju glede na posebnosti trzaskega teritorija, ki je majhno in z velikim mestom. Zaradi tega, predvsem da bi branili svoje dohodke so včeraj oklicali že drugo letosnjo stavko; ko bi se srečanje z deželnim odbornikom v torek končalo brez konkretnih dosežkov oz. bi se nadaljevalo zavračanje odgovornosti med deželo, občinami in ACT-jem pa ni izključeno, da se bodo protestne akcije še stopnjevale.

Včerajšnja stavka ni prizadela potnikov, ki se poslužujejo avtobusa v ključnih jutranjih in prvih popoldanskih urah, ko se veliko mladih pelje v solo oz. domov. Po 9. uri in v poznih popoldanskih urah pa je v mestnem prometu zavlada precejšnja zmeda, saj se je promet zasebnih vozil znatno povečal. Na postajališčih taksijev je bil pravi naval na maloštevilna prosta vozila, ponekod pa so neobveščeni potniki zaman čakali na avtobuse.

ne) niti en sam avtobus, kar je treba pripisati dejstvu, da so stavko oklicale vse tri konfederalne sindikalne organizacije Cgil, Sil in Uil, kakor tudi trije avtonomni sindikati, ki imajo precej članov med uslužbenci ACT.

Stavka osebja konzorcialnega podjetja ACT je trajala od 9. do 13. ure ter od 18. do 22. ure. Ob 10. uri so se stavkajoči podali v povorki do središča me-

vabili tudi predstavnike vodstva ACT, trzasko pokrajine in občinskih uprav na Trzaskem.

Problemi ACT-ja se pravzaprav začenejo pri deželnem zakonu o javnem prevozu, ki predvideva dodelitev koncesij za javni prevoz. Trzasko konzorcialno podjetje je znatno dražje od ostalih podjetij po deželi, višje stroške pa pripisujejo predvsem dejstvu, da je osebje pri-

Danes in jutri spet zaprta Ul. Ginnastica

Danes in jutri bodo spet zaprli Ul. Ginnastico na odseku med Ul. Petrarca in Ul. Farnetto. Dokoncati morajo dela, zaradi katerih je omenjena ulica bila zaprta več mesecev na odseku, kjer so zelo zozi in ni mogoče uvesti izmenične enosmerne vožnje.

Zaradi zaprtja bodo danes in jutri preusmerili vse avtobuse, ki vozijo po tem odseku, po Ul. Rossetti in Revoltella do Rocola oz. Katinare.

POKLICNO USPOSABLJANJE

Pri SDZPI tudi tečaj novosti v knjigovodstvu

V zadnjem obdobju so se v sklopu letnih programov Slovenskega deželnega Zavoda za poklicno izobraževanje začeli se nekateri novi tečaji kot n. pr. informatika in hrvascina. Nekateri drugi pa bodo startali v prihodnjih tednih, saj je vpisovanje se odprto. Se posebej je zanimiv tečaj novosti v knjigovodstvu s trajanjem 52 ur. Gre ta tečaj, ki je namenjen predvsem tistim, ki že delajo ali so delali v tem sektorju, oziroma tistim, ki so dokončali trgovski zavod. Program vsebuje vse tiste novosti, ki so bile uvedene v okviru raznih zakonov in dekretov v zadnjem obdobju, vključno z zadnjim finančnim zakonom. Te novosti zadevajo fiskalo, razne knjigovodske rezime, upravljanje osebja idr.

Lekcije naj bi se odvijale ob ponedeljkih in sredo od 18. do 22. ure na sedežu Zavoda v Trstu; vsekakor je možno prilagoditi urnik potrebam tečajnikov. Glavni predavatelj bo Giuliano Nardah, vpisnina pa znaša 104.000 lir. Glede na to, da je razpoložljivih samo se nekaj mest, naj zainteresenti pohitijo z vpisom, in sicer v tajništvo zavoda. Tu bodo prejeli se dodatne informacije.

»Očistimo Kras«

Jutri bo na odlagališču pri Fernetičih potekala prva akcija v okviru pobude "Očistimo Kras", ki jo prireja trzasko združenje "Amici della Terra", da bi s tem seznanilo javnost s problemom odlagališč na Krasu. Zbirališče bo ob 9.30 pri Fernetičih pred veeblagovnico blizu vojašnice finančnih stražnikov. Udeleženci naj si oskrbijo primerno obleko in obutev ter delovne rokavice. Za informacije lahko telefonirate na številko 040/7606169.

ŠOLSTVO / V PRIHODNJEM ŠOLSLEM LETU

Mačkoljansko šolo bodo začasno zaprli

Priključili jo bodo dolinski osnovni šoli P. Voranca

V prihodnjem šolskem letu na mačkoljanski osnovni šoli ne bo pouka. Šole ne bodo zaprli ali ukinili, pač pa jo le začasno priključili dolinski. Tako so se odločili sporazumno z občinsko upravo, ki je v tako rešitev privolila.

Osnovno šolo v Mačkoljah je zadnja leta obiskovalo majhno število domačih otrok. V šolskem letu 1992/93 jih je bilo skupno 12 (s tremi prvostolčki), letos ji je le šest, od katerih je en prvostolček.

V prihodnjem šolskem letu bi ostali na šoli le se trije solarji. Premalo, da bi lahko pouk potekal kolikor toliko uspešno. »Ohranitev« sole s tremi samimi solarji bi bila z didaktičnega in tudi vzgoj-

nega vidika slaba rešitev.

Na didaktičnem ravnateljstvu so zato izbrali drugo. Boleco, a edino, ki bi se lahko cez nekaj let obrestovala. Ravnateljstvo je predlagalo začasno priključitev mačkoljanske šole dolinski osnovni šoli Prezihovega Voranca. To bi zaenkrat ne bila združitve sol, kakršno so uspešno izpeljali v tem šolskem letu v Boljuncu, v Borstu in na Pesku, pač pa le priprava na bodočo združitve.

Nacrta je dokaj preprost in podkrepjen s številkami. Dolinsko in mačkoljansko šolo obiskuje letos skupno 26 učencev. Število je premajhno, da bi lahko učence porazdelili med dve šoli. Dolinski in mačkoljanski otroški vrtec pa bo v pri-

hodnjem šolskem letu obiskovalo 28 malčkov letnikov '93, '94 in '95. V treh letih bodo ti otroci postopoma prestopili solski prag in se pridružili 12 učencem, ki sedaj obiskujejo 1. in 2. razred. Cez tri leta bo torej dolinsko-mačkoljanska solska

skupnost stela predvidoma 40 vpisanih, kar je že dovolj za delovanje samostojnih razredov. Po sedanjem nacrtu naj bi torej v dveh-treh letih tako okrepi dolinsko šolo, da bi lahko po tem terminu obnovili mačkoljansko šolo. Takrat naj bi nekateri razredi delovali v Mačkoljah, preostali pa v Dolini, kot se v tem šolskem letu dogaja v solah Boljunec-Borst-Pesek in Domjo-Ricanje.

Mačkoljanski starsi niso bili navdušeni nad predlagano rešitvijo, a so nanjo pristali, seveda pod pogojem, da bo cez dve ali tri leta šola v Mačkoljah spet delovala. Mnogi so izrazili bojazn, da ne bo lahko obnoviti šole po ceprav zacasnem zaprtju. Posegla je občinska uprava, ki je zagotovila, da bo solsko poslopje vzdrževalo tudi v prihodnjih letih, saj se bo v njem nadaljevalo redno delovanje otroškega vrta. Letos ga obiskuje devet malčkov, prihodnje leto se bo v vrtcu igralo pet novincev. Predvidevanja o bodoci okrepitvi šole so torej povsem realna.

RAJONSKI SVET / OBČINSKI PRORAČUN

Zahteve na zahodnem Krasu

Razsvetljava na Kontovelu, prenova šol, kanalizacija

Zahodnokraski rajonski svet je po poglobljeni razpravi izrazil ugodno mnenje o občinskem proračunu trzasko občine za letošnje leto. Ob tem pa je iznesel nekatere predloge o potrebah zahodnokraskega teritorija in prebivalstva, ki bi jih morala občina upoštevati v svojem triletnem nacrtu.

V prvi vrsti je omenjena javna razsvetljava na Kontovelu, ki bi jo bilo treba namestiti v najkrajšem času. Obenem je rajonski svet menil, da bi bilo treba dokončati že zaceto postavljanje javne razsvetljave v Križu.

Glede solskih poslopij je bilo poudarjeno, da sta stavbi šole A. Sirka v Križu in A. Cernigoja na Proseku neobhodno potrebni popravil. Občina je predvidela finansiranje popravil na prosekoli šoli ze lansko leto, a je nato vsvo zadevo prelozila za tri leta. Rajonski svet meni, da bi morala občina dobiti ustrezna sredstva pred tem terminom.

Zahodnokraski rajonski svet je ugotovil, da ni v občinskem proračunu sredstev za hidrogeološki nacrt, pri cemer je opozoril predvsem na odtekanje dezevnice s kraskega pobočja proti morju. Prav tako ni nič predvidenega za ureditev poljskih poti, ki peljejo s Proseka in Kontovela v pastne nad Miramarom.

Med odprtimi vprašanji ostaja aktualna ureditev kanalizacije v kraskih vaseh, v Križu pa je rekreacijsko središče posebejno zobu časa, ker ni v triletnem nacrtu ne duha ne sluha o njegovi obnovi.

Nazadnje je zahodnokraski rajonski svet ugotovil, da naj bi tribune in parkirišče ob kriskem nogometnem igrišču uredili sele leta 2000. Po njegovem mnenju bi morali parkirišče nasproti tribun ob cesti zraven Ljudskega doma urediti čimprej, da bi tudi polepsali tamkajšnje okolje.

SODIŠČE / PROCES BO OKTOBRA

Obrekovanje zakoncev Illy

Na zatožni klopi bosta novinarja F. Paticchio in M. Mellilli

Sodnik za predhodne preiskave Fabrizio Rigo je odredil, da bodo sodili odgovornemu uredniku dnevnika Trieste Oggi - Meridiana Francescu Paticchiju in novinarju Massimilianu Mellilliju zaradi obrekovanja zakoncev Riccarda in Rossane Illy.

Drugi Paticchiov dnevnik (prej je izdajal Trieste Oggi, danes pa popoldnevnik Pomeridiano) je novembra 1996 objavil vrsto člankov, ki jih je podpisal omenjeni Mellilli, v katerih je s kopico podrobnosti opisoval domnevna večerna srečanja v nekaterih vilah v okolici Opcin, kjer naj bi se odvijale zivahne spolne zabave. Na kraju naj bi posegli karabinerji, ki pa so vest zanikali, v zadevo naj bila posredno vpletena tudi Illyjeva žena. Po mnenju preiskovalnega sodnika so v člankih obrekovali zakonca Illy.

Paticchio in Mellilli se bosta morala zagovarjati na procesu, ki se bo pričel prihodnjega 5. oktobra.

Na meji zasačili obsojenca na 15 let zapora

Schengenska dolocila in skrbnejši pregledi na meji so jo zagodli bosanskemu državljanu, ki je vstopal v Ita-

lijo na mejnem prehodu pri Fernetičih. Policisti so vtipkali njegove osebne podatke v računalnik, ki je povezan z osrednjim rimskim računalnikom, ta pa z glavnim evropskim središčem. Od tam so jim nemudoma sporočili, da so cloveka lani obsodili v Nemčiji na 15 let zapora zaradi prekupčevanja z mamili. Bosanca so zacasno pripravili v koronejskem zaporu v pričakovanju dokumentacije za izgon v Nemčijo.

Gre za deveto tovrstno odkritje obsojencev od zacetka leta na trzaskih mejnih prehodih.

Uvozil je 210 kg rib preveč

Financarji nabrežinske skupine so pri pregledu tovornjaka s slovensko registracijo ugotovili, da prevaža ribe za trznico v kraju Marano Lagunare, vendar se teza nikakor ni ujemala z dokumentacijo za uvoz v Italijo. Rib je na tovornjaku bilo za 210 kilogramov več, kot je bilo prijavljenih v uvoznih dokumentih, in so jih zato zaplenili, voznika pa pripravili sodstvu zaradi tihotapstva.

NOVICE

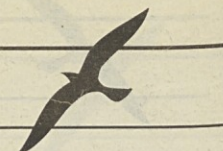
Nalezljive bolezni: več primerov TBC

Trzasko podjetje za zdravstvene storitve je sporočilo seznam nalezljivih bolezni, ki so jih zabeležili decembra 1997. Med drugimi podatki se zlasti izstopa dejstvo, da so zabeležili 7 primerov tuberkuloze, bolezni, ki smo jo dolgo let imeli za popolnoma odpravljeno, in ki se vrača kot pokazatelj slabih higienskih razmer v delu prebivalstva, ki očitno živi v neprimernih gmo-tnih in družbenih razmerah.

Decembra niso zabeležili niti enega primera aidsa, pač pa 2 primera Lymesove bolezni, t.j. okuženja od kloпов. V seznamu je se po en primer blenoreje, hepatitisa a, rdeck, salmoneloze, garij, enteritisa, vnetja ocesne mreine in kožne mikoze, pa tudi 10 primerov vnetja priušesne slinavke, 54 primerov skrlatinke, 76 primerov noric, 6 primerov krast, 41 primerov okuženja z usmi in 4 primeri herpesa zosterja. Zabeležili so tudi 29 primerov, ko so domnevno stekle zivali ugriznile ljudi.

Ezio Greggio bo danes predstavil novo knjigo

Na Pomorski postaji bo danes ob 15.30 srečanje z italijanskim televizijskim zvezdnikom Ezio Greggiom. Ob tej priložnosti bodo predstavili njegovo tretjo knjigo z naslovom 'lui o non è lui, ki je izšla pred kratkim. Kot v prvih dveh primerih bo tudi v najnovešem avtor namenil del izkupicka v humanitarne namene, in sicer za nakup naprav za pediatrične ambulante, kot so na primer inkubatorji, umetni respiratorji in druge koristne aparature, ki jih uporabljajo za pomoč nedonošenčkov.

OBČINSKI SVET / NA SREDINI SEJI

V Zgoniku o azbestu in tarifi za šolska kosila

Nova tarifa bo stopila v veljavo v prihodnjem šolskem letu

Na sredini seji zgoniskega občinskega sveta so psvetili največ pozornosti občinskemu proračunu za letošnje leto, spregovorili pa so tudi o številnih drugih, za občane pomembnih zadevah. Ena od teh je bilo aktualno vprašanje azbesta. Svetovalec Slovenske skupnosti Joško Gruden je želel namreč izvedeti, ali obstajajo podatki o kontaminaciji zraka z azbestom na Proseški postaji, kjer se že več let nahaja kompozicija vlakov z azbestom.

Zupanja Tamara Blazina je odgovorila, da so jo že naravovarstveniki večkrat zaprosili, naj preveri, kakšno je stanje azbesta na Proseški postaji. Občina se je obrnila na pristojno Krajevno zdravstveno enoto, ki je odgovorila, da se kompozicija pod stalnim nadzorom. Vagoni so nedotaknjeni, zaradi cesar so izvedenci smatrali, da dodatne analize niso potrebne. KZE je vsekakor zelo senzibilna do vprašanja azbesta in opravlja ustrezne preglede tudi pri zasebnikih.

Kar se tiče odlagališča pri Krizu je Blazina omenila, da so tu odlagali odrahljeni material, med katerim so se znašli tudi kosi azbesta. Dodala je, da so pristojni organi na zemljišču med Krizem in Nabrezino že opravili analize o vplivu odlagališča na zemljo in podzemlje. Kaže, da niso v tem pogledu zaznali nobenih težav. Blazina je vsekakor menila, da bi lahko občina vprašala za podatke o analizah. Na ta način bi se konkretno seznanili, ali bi morebitne posledice odlagališča občutili tudi v zgonikih občini.

Gruden je želel tudi izvedeti o plačevanju davkov na

Tamara Blazina

smeti v kmečkem turizmu. Pristojni odbornik Lucijan Milič mu je odgovoril, da se je občinska uprava že sestala z lastniki agriturističnih podjetij, in da služba uvaja pravilnik plačevanja.

Napovedal je, da se bo uprava v kratkem spet sestala z lastniki kmečkih turizmov in jim bo takrat predložila ustrezn predlog.

Pred začetkom razprave o proračunu je zupanja Tamara Blazina omenila, da je bila naknadno vključena v dokument tudi postavka o povešanju dohodka iz tarif za šolsko menzo. O vprašanju je podrobneje spregovorila po odobritvi proračuna, ko je bila na dnevnem redu odobritev novih tarif. Blazina je poudarila, da je zgoniška občina ena od redkih občin, ki ima v lastni režiji šolska kosila. Tarife, ki jih plačujejo stariši za kosila otrok, so od začetka leta 1995 nespremenjene. V tem času pa so se stroški povežali, zato bi morali tudi tarife ustrezno prilagoditi.

Občinska uprava je predlagala zvišanje tarife za šolsko kosilo za 1. otroka od sedanjih 70.000 lir mesečno na 80.000. Temu proporcionalno bi se zvišale tudi tarife šolskih kosil za drugega in tretjega otroka in posamezni obroki hrane.

Občinski svet je sprejel zvišanje tarif z večino ob vzdržanju svetovalcev SSK. Nove tarife bodo stopile v veljavo s prihodnjim solskim letom.

Pred koncem seje, ki ji je sledil tudi novi revizor, dr. Aldo Cunja, je občinski svet se uradno potrdil stvelo lekarn v občini. To stvelo mora biti sorazmerno s številom prebivalstva. Ker se stvelo prebivalstva ni povečalo, je občinski svet soglasno potrdil delovanje ene same lekarn v občini.

GOSPODARSTVO

Junija zaprtje skladišča Coca Cole pri Proseku

Družba Coca Cola Italia bo zaprla skladišče pri Proseku. Tako je sporočila tajnik sindikata FLAI-CGIL Claudiu Crippi. Družba namerala skrciti stvelo skladišč na državnem ozemlju od sedanjih 39 na 12. V okviru take redukcije se bo odreklo proseškemu skladišču, ki stoji bo cesti za Proseško postajo, ohranilo pa bo videmsko. V vsedržavnem merilu naj bi ta preosnova zahtevala od 100 do 120 delovnih mest. Med delavci, ki tvegajo delovno mesto, je tudi 30 usluž-

bencev proseškega skladišča.

To skladišče je do pred dvema letoma zaposlovalo 40 ljudi. Januarja 1996. leta je družba Coca Cola Italia že zreducirala stvelo uslužbencev na 30, sedaj pa kaže, da so tudi njim delovni dnevi steti. Po nacrtu naj bi skladišče zaprli junija letos.

To bo nov hud udarec tukajšnjemu gospodarstvu, če pomislimo, da so v nekaj letih zasli v nepovratno krizo podjetja Stock, Sitip in - pred kratkim - tudi Veneziani.

OBČNI ZBOR / VČERAJ

Krožek CCA pred novimi nalogami in starimi problemi

Na rednem občnem zboru tržaškega krožka za kulturo in umetnost CCA so izpostavili predvsem tri vprašanja, in sicer stvelično in kakovostno okrepitev članstva, pridobitev novega sedeža in pripravo kvalitetnejšega in bolj mednarodno zasnovanega programa. O teh vprašanjih je v uvodnem poročilu govoril dolgoletni predsednik Giorgio Tombesi, medtem ko je tajnik in podpredsednik Licio Zellini podal oris delovanja.

Kot je podčrtal predsednik Tombesi, je za krožek CCA velikega pomena, da se bolj razširi krog članov in da pridobi se več uglednih osebnosti. V zvezi s sedežem je bilo rečeno, da gre za vprašanje, ki je postalo aktualno že z zaprtjem gledališča Verdi zaradi preureditve. Vodstvu CCA so tedaj rekli, da v mali dvorani Verdija krožek ne bo mogel več domovati, vendar se je občinska uprava obvezala, da bo skušala najti drug primeren sedež, obljube pa ni držala. In se o programu, ki ga je treba po Tombesijevem mnenju prilagoditi novim razmeram: Trstu oz. njegovemu italijanstvu se ni več bati jugoslovanskih pretenzij, nasprotno danes se mora vključiti v mednarodne tokove.

NABREŽINA / JAVNO SREČANJE O AZBESTU

Odgovornosti ne gre odlagati

Živahna razprava ob napetem vzdušju

«Odlaganje azbesta, a ne odgovornosti» je bilo geslo četrtkovnega javnega srečanja, ki sta ga v prostorih nabrezinske občinske knjižnice priredili volilna lista Na poti do Oljke in Gibanje za Oljko. Da je vprašanje pred kratkim odobrenega odlagališča azbestnega cementa res občutljivo, je bilo jasno že ob vstopu v občinsko poslopije, saj je marsikdo zaradi nabitosti polne dvorane sledil diskusiji kar s hodnika ali stopnišča.

Diskusijsko srečanje je otvoril tržaški občinski svetovalec (zelenih) in strokovnjak na področju odlagališč in javnega zdravstva Alberto Russignan, ki je skupaj s pokrajinskim funkcionarjem arh. Williamom Starcem ter devinsko-nabrezinsko odborico za javna dela ing. Giuliano

Zagabria skušal razložiti tehnične značilnosti, stopenjo nevarnosti in zakonske predpise v zvezi z azbestom. Obenem so strokovnjaki skušali tudi tehnično in politično opravičevati izbiro občinske uprave, ki je dovolila, da se dosedanje odlagališče za interni gradbeni material usposobi za odlaganje azbestnega cementa.

Tehnično stališče pristojne odbornice in torej Voccijeve uprave je že obce znano. Upravitelj odlagališča, ki se nahaja nekje v bližini srednje sole Alberta Sirka med Nabrezino in Krizem je prosil pokrajinsko upravo (slednja je namreč pristojna za planiranje odlagališč) za odlaganje odpadkov, ki vsebujejo azbest. Pokrajinska uprava je preučila prošnjo in jo je po povoljnem mnenju pristojne zdravstvene uprave in v skladu z veljavno zakonodajo odobrila. Občinska uprava je po glasovanju v občinskem svetu pri tem le izrazila svoje mnenje, ki je bilo pozitivno.

Problem verjetno nastane na politični ravni: vsem je namreč jasno, da je potrebno rakotvoren azbest v skladu z zakonskimi predpisi postopoma nevtralizirati. Drugo dejstvo je, da je azbest prisoten vsepovsod, saj smo ga vsaj celih petdeset let brezobzirno uporabljali, kljub temu da je že trideset let jasna njegova nevarnost. Težave pa nastanejo, ko je na vrsti izbira primernega odlagališča, saj bi ga vsakdo rad odlagal čimdlje od svojega bivališča oz. življenjskega prostora.

Odlagališče pri Krizu torej ustreza vsem zakonsko predvidenim predpisom. Nasprotniki odlagališča

(vsa opozicija v občinskem svetu) pa menijo, da ni nikakor potrebno, da se slednje uredi v tistem prostoru, ki se nahaja v bližini sole, v bližini vasi in pa sploh na občinskem področju s turistično vokacijo. Nenazadnje pa je bilo izraženo prepričanje, da se bo odlagališče sprevrglo v veliko spekulacijo na račun domačega prebivalstva tudi zaradi določenih dvomnosti v samem sklepu občinske uprave.

Ozračje je bilo ves večer izredno naelektreno, tako da ni manjkalo tudi ostrih besednih spopadov med občinstvom in govorniki. Večer je zaključil zupan Vocci, ki je dejal, da demokracija pomeni tudi sposobnost prevzemanja določenih odgovornosti: «Sam si prevzemam vso odgovornost nad svojimi odločitvami, kdor se ne strinja, pa ima vse instrumente, kot npr. zbiranje podpisov za občinski referendum - uprava bo v tem primeru sprejela demokratsko odločitev vseh občanov.»

V izjavi za naš dnevnik je občinski tajnik SSK Forčić izpostavil neskladnost med turističnimi projekti in valorizacijo teritorija ter tovrstnimi odločitvami odbora, tako da stranka ne izključuje možnosti nadaljnjih korakov in tudi v smeri zahteve po občinskem referendumu. «Uprava je s sprejetjem regulacijskega nacrtu med drugim ostro omejevala vsak nadaljnji razvoj kmetijskih dejavnosti, danes pa mirne duše priziga zeleno luč odlaganju izredno nevarnih snovi na občinskem teritoriju, »je zaključil Forčić. (GB)

NOVICE

Odbor Škedenj diha, da bi škedenj res zadihal

Prebivalce Skednja, Carbole, Sv. Sobote in Panatalejuna moti ropot škedenjske železarne, se bolj pa jih nadleguje in škodi njihovemu zdravju onesnažen zrak, ki se razprostira iz železarne po vsem bližnjem območju. Zato so že pred časom ustanovili odbor Škedenj diha, ki je začel zbirati podpise pod peticijo, v kateri zahteva boljše življenjske pogoje.

Predstavniki odbora so skupno s predstavniki naravovarstvenih organizacij WWF in Legambiente preteklo spregovorili o zadevah, ki jih najbolj zuli, z občinsko odborico za urbanistiko in okolje Ondino Barduzzi. Zahtevali so poseg župana kot garanta za zdravje občanov in temeljito analizo zraka na onesnaženih območjih. To naj bi storili izvedenci zdravstvene službe, ki bi morali tudi preveriti stopnjo akustičnega onesnaženja (povzročajo ga stroji v železarni, pa tudi sporocila, ki jih sirijo preko zvočnikov na območju železarne). Odbornica je zagotovila, da bo v kratkem sklicala srečanje, na katerem bi zdravstvena služba, vodstvo železarne, odbor Škedenj diha in trzaska občina, da bi se domenili o nadzoru emisije škodljivih snovi v zrak, podatke o onesnaženosti območja pa naj bi posredovali v najkrajšem času.

Odbor Škedenj diha je poudaril, da ne gre njegove pobude jemati kot zahtevo po zaprtju železarne, hoče pa, da bi s stalnim vzdrževanjem zmanjšali onesnaženje zraka. S tem bi podjetje Servola SPA, ki upravlja podjetje, tudi prejelo finančni prispevek Evropske unije. Odbor bo vsekakor nadaljeval z zbiranjem podpisov, prav tako pa se bodo nadaljevala njegova srečanja, in sicer ob ponedeljkih ob 17.30 v Krozku Gramsci v Ul. S. Lorenzo 4.

MIELA / NASTOP TRIA SIMONETTO-DARIS-ABBONDANZA

Privlačen večer romske glasbe

lišča Miela vedno tako posrečene domislive, nekatere druge dvorane v mestu (med temi tudi slovenske) pa samevajo, bi se dalo razmisliti...

O koncertu samem je bilo med publiko slišati deljena mnenja. Trio, ki ga sestavljajo Alessandro Simonetto, Roberto Daris

in Fabio Abbondanza, je izbral nekaj zelo lepih, pristnih melodij. Zvok violine, harmonike in kitare je marsikomu privabil v misli vzdusje ciganskega tabora. Za cloveka, ki ni izvedenec za romsko glasbo, pa je bilo težko presoditi, katera dela so bila res vzeta iz

romske zakladnice, katera pa so nastala med drugimi ljudstvi vzhodne Evrope. Geografsko je trio s svojim izvajanjem namreč zajel obsirno območje, ki gre od Balkanskega polotoka preko madžarskih nizov do Rusije.

Držalo bo vsekakor, da

mora pri izvajanju takega tipa glasbe strune nategniti tudi srce: triu bi bilo mogoče očitati, da je premalo "ciganski". Manjkalo je nekaj tistega zanosa, ki ga ima pač vsakdo, ko občinstvu predstavlja nekaj svojega, nekaj, na kar je prav posebno navezan. Med nami, "Slovani" iz Trsta, je imel ze marsikdo priloznost slišati pravo cigansko glasbo, ki so nam jo nekoč predvajali nekdanji bratje z juga Jugoslavije. Potem smo se privadili na madžarske ciganske ritme, ritme Gitano (romske veje, ki se je naselila v Spaniji), pa se na stvelilne skupine iz srednje Evrope. Morda se je nase uho privadilo na nekaj, kar je potem že postalo vzorec za presojanje vsega ostalega.

A treba je biti iskreni: kljub odlični izvedbi in glasbenemu virtuozizmu je v Mieli nekaj manjkalo... (mat)

SLOVENSKO
STALNO
GLEDALIŠČE

Francis Veber

VEČERJA BEDAKOV

Režija VLADIMIR JURČ
Danes, 31. t. m., ob 20.30

Lutkovno gledališče Papilu

MAJA IN BRANE SOLCE

POTEP

Jutri, 1. februarja, ob 11. uri

OTROŠKA MATINEJA

KRD DOM BRIŠČIKI
vabi na uprizoritev veseloigre v narečju
KAŠNE, KAŠNE SAME TAŠNE
Mladinske dramske skupine iz Bazovice
režija: TATJANA TURKO
danes, 31. t. m. ob 20.30

Toplo vabljeni!

VČERAJ-DANES

Danes, SOBOTA,
31. januarja 1998

JANEZ

Sonce vzide ob 7.28 in
zatone ob 17.09 - Dolžina
dneva 9.41 - Luna vzide ob
9.17 in zatone ob 21.20

Jutri, NEDELJA,
1. februarja 1998

BRIGITA

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka 5,9
stopinj, zračni tlak 1019
mb ustaljen, brezvetenje,
vlaga 54-odstotna, nebo ja-
sno, morje mirno, tempera-
tura morja 8,9 stopinje.

**ROJSTVA, SMRTI IN
OKLICI**

RODIL SE JE: Mattia Ba-
dalucco.

UMRLI SO: 69-letni Tar-
cisio Gressani, 76-letni An-
tonio Policastro, 79-letna
Carmen Della Pietra, 59-let-
ni Silvano Braico, 90-letni
Silverio Carboni, 72-letna
Maria Ban, 77-letna Elide
Iaglitich, 77-letni Ugo Ubal-
dini, 69-letna Lucia Leibert,
78-letna Mercedes Deponte,
86-letna Silvia Michieli, 26-
letni Vasyly Balanyk, 86-let-
na Maria Millo.

OKLICI: instalater Rober-
to Naperotti in v pričako-
vanju zaposlitve Monica
Biasiol, solnik Paolo de Ma-
ria in lekarnarka Lea
Hovhannessian, tehnik Mi-
chele Smilovich in uradni-
ca Martina Ninetto, elek-
tricar Fulvio Pipa in gospo-
dinska pomočnica Elena
Bossi, poklicni bolničar
Fulvio Tomasi in knjigo-
vodja Maria Elena Cerna,
uradnik Stefano Verdi in
uradnica Patrizia Pella-
schiar, raziskovalec Alberto
Zani in raziskovalka Alice
Mado Proverbio, delavec
Cristian Palumbo in v
pričakovanju zaposlitve
Katja Fratte, pilot Andrea
Nemaz in odgovorna v ko-
mercialnem sektorju Miche-
la Venturin, karabinjer Ste-
fano Giacomazzi in Anna
Lisa Policheni, uradnik Da-
rio Riva in delavka Claudia
Oливо.

LEKARNE

Od ponedeljka, 26. do
sobote, 31. januarja 1998
Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od
13.00 do 16.00

Trg Cavana (tel. 300940),
Miramarski drevored 111
(tel. 410928) - Barkovlje.
Boljunc (tel. 228124) - s
predhodnim telefonskim
povzom in z nujnim recep-
tom.

KD PRIMORSKO
Srenjska hiša Mačkolje
danes, 31. januarja 1998 ob 20. uri
**Uvod v praznovanje
100 - letnice
društva**

Kulturni večer bodo oblikovali
mladi s priložnostnim recitalom
in mešani pevski zbor **PRIMORSKO**

Pričakujemo vas!

društva, danes, 31. januarja
ob 20. uri v Srenjski hiši v
Mačkoljah. Sodelujejo mladi
člani društva s priložnost-
nim recitalom in MePZ
Primorsko.

KRD DOM BRISCIKI va-
bi na uprizoritev veseloigre
v narečju KASNE, KASNE
SAME TASNE Mladinske
dramske skupine iz Bazovice
v režiji Tatjane Turko,
danes, 31. t. m. ob 20.30.
Toplo vabljeni!

**GLASBENA SOLA
GODBE NA PIHALA IZ
RICMANJ** vabi na PRVO
PRODUKCIJO GOJENCEV,
ki se bodo predstavili v
različnih komornih skupi-
nah. Sodelujejo učenci slo-
venskih osnovnih sol iz
Domja, Ricmanj in Doline.
Jutri, 1. februarja ob 17. uri
v gledališču F. Preseren v
Boljuncu.

**ZDRUŽENJE PRO SE-
NECTUTE** prireja v pone-
deljek, 2. februarja ob 16.30
v dvorani Primo Rovis (Ul.
Ginnastica) koncert piani-
stke TATJANE JERCOG. Na
sporedu Beethoven, Brahm-
s, Debussy, Liszt,
Rahmaninov.

**DRUŠTVO SLOVEN-
SKIH UPOKOJENCEV** Trst
prireja 12. februarja '98 ob
16. uri v Gregorčičevi dvo-
rani, Ul. sv. Franciska 20,
proslavo ob dnevu kulture.
Program: priložnostni govor
bo imel dr. Filibert Benede-
tič, recital bo Stojan Colja,
glasbeno točko bosta pose-
dovala kitarista Bojan Kuret
in Walter Gregori, učenca
razreda Marka Ferija na
Glasbeni matici. Vljudno
vabljeni!

**STRANKA KOMUNI-
STICNE PRENOVE** - krožek
Kras vabi člane in simpati-
zerje v ponedeljek, 2. fe-
bruarja ob 18. uri v društvo-
no gostilno na Kontovelu
na praznik včlanjevanja.

**DRUŠTVO SLOVEN-
SKIH IZOBRAZENECV** in
**KNJIŽNICA DUSANA
CERNETA** vabita v pone-
deljek, 2. februarja ob 20.30
v Peterlinovo dvorano na
srečanju s pisateljem Boris-
som Pahorjem, ki bo govoril
na temo Primorska literatu-
ra v francoščini.

**UPRAVA OBCINE ZGO-
NIK** vabi vasčane iz Re-
pnica na javni sestanek, ki
bo v ponedeljek, 2. fe-
bruarja 1998 ob 20.30 v
občinskem vaškem centru.
Na srečanju bo govor o
prosnji g. Andreja Milica,
bivajočega v Zagradcu st. 2,
za najem jusarskega
zemljišča, označenega s kat.
st. 2487/54 K. O. Zgonik.
Vljudno ste vabljeni, da se
srečanja udeležite.

**PROSVETNO DRUŠTVO
MACKOLJE** vabi na preda-
vanje Karla Kocjanciča TI-
GR - odpor primorskih ljudi
proti fašizmu, ki bo v torek,
3. februarja 1998 ob 20. uri
v Srenjski hiši v Mačkoljah.

SLOVENSKI KLUB -
Izkušnje in izzivi obmejne-
ga sodelovanja pri kopr-
skem regionalnem progra-
mu RTV Slovenije. Direktor
koprškega regionalnega
RTV centra g. Mikelič, odg.
ur. Sara Jovič in dopisnica
Mirjam Muženič bodo o
tem razpravljali v torek, 3.
februarja ob 20.30 v Gre-
gorčičevi dvorani. Vljudno
vabljeni!

KUD MAGNET prireja
delavnico risb in barv za
otroke osnovnih in nižjih

srednjih sol pod vodstvom
ilustratorke Vesne Benede-
tič. Delavnica bo delovala
od februarja dalje. Za vpise
in informacije lahko ilustra-
torke pokličete na tel. st.
763875 ob večernih urah.

KRUT vabi na preda-
vanje dr. Maje Darin: Ba-
chovi cvetovi - kaj so in če-
mu služijo, ki bo na sedežu
krožka v Ul. Cicerone 8, v
sredo, 4. februarja ob 20. uri
v italijansceni in v sredo,
11. februarja ob 18. uri v
slovensceni.

SKD BARKOVLE in
TPK SIRENA prirejata na
sedežu Sirene v sredo, 4. fe-
bruarja t. l. večer z diaslaki-
mi. SOCA, BIOLOSKI
PRAG bo vsebina preda-
vanja profesorice Marinke
Pertot. Začetek ob 20.30.

KD SLOVAN obvešča, da
boste lahko članarino za le-
to 1998 poravnali vsak to-
rek in sredo od 20. do 20.30
v prostorih Gozdne zadruga
na Padricah.

ZSKD obvešča lastnike
umetniških del (akvarelov,
perorisb, karikatur) mojstra
Roberta Hlavatja, da se
pripravljata razstava ob Dne-
vu slovenske kulture (otvo-
ritev bo 5. februarja). Če ze-
lite pristopiti k sodelo-
vanju in nam vljudno po-
soditi dela, ki so vasa za-
sebna last, pokličite nas
cimprej na telefonsko st.
040/635626 med delovnim
casom. Hvala.

KD KRASKI DOM orga-
nizira tečaj someljerstva v
sodelovanju z AIS (Associa-
zione Italiana Someliers).
Za vpis in podrobnejše
informacije kličite do 10. fe-
bruarja ob 11. do 13. in od
18. do 20. ure na tel. st.
327124 (Vesna Gustin).

**ODBOR KRASKEGA
PUSTA** obvešča vse, ki bi
radi sodelovali na 31. spre-
vodu Kraskega pusta v so-
boto, 21. februarja, da lahko
dvignejo prijavnice v baru
KD Tabor na Opcinah v
opoldanskih in večernih
urah. Vse sodelujoče tudi
opozarja, da morajo k teh-
nični prijavi dodati tudi
točno število oseb, ki bodo
prisotne na vozu.

KRISKA SEKCIJA VZPI
Evald Antoncic - Stojan
sporoča, da bo na sedežu v
Ljudskem domu, do konca
februarja, vsako soboto od
16. do 17. ure na razpolo-
ga vasčanom, ki zelega vr-
nitev priimka v izvirno
obliko.

SK BRDINA organizira
februarja brezplačne nedelj-
ske tečaje smučanja za
otroke do 14. leta starosti.
Vpisovanje na sedežu kluba,
Proseška ulica 131 na
Opcinah vsak ponedeljek,
od 19. do 21. ure. Informa-
cije na tel. st. 212859.

**NA OBCINI DEVIN-
BREZINA** deluje URAD ZA
ZENSKE vsak ponedeljek,
sredo in petek ob 10. do 12.
ure na tel. st. 299616 do
konca februarja.

KD FRAN VENTURINI
obvešča cenjene člane, da se
zачenja akcija včlanje-
vanja za leto 1998 z na-
slednjim urnikom: torek od
16.30 do 18.30, cetrtek od
19.30 do 20.30 in sobota od
14.30 do 16.30.

SKLAD MITJA CUK ob-
vešča, da je vsak torek, pe-
tek in sobota na razpolo-
ga posvetovalnica za vzgojo
in razvoj. Informacije od po-
nedeljka do petka na tel. st.
212289 v dopoldanskem
casu.

ŠOLSKE VESTI

**ZGONISKA OBCINSKA
UPRAVA** obvešča, da je v
teku vpisovanje otrok v
občinski otroški vrtec v Ga-
brovcu za solsko leto
1998/99. Zainteresirani
stariši se lahko obrnejo na
osebje občinskega vrta v
Gastrovcu se danes, 31. ja-
nuarja t. l. Za vpis sta po-
trebna rojstni list in potrdi-
lo o cepljenju.

**URAD SINDIKATA
SLOVENSKE SOLE**, Ul.
Carducci 8, tel./fax 370301,
posluje vsak torek in cetr-
tek, od 16. do 17.30.

ČESTITKE

Dragi PAVLI iz Ljublja-
ne, ki praznuje svoj rojstni
dan v Dragi pri Trstu v
družbi iskrenih prijateljev,
zelimo se mnoga leta in
veliko zdravja. Prijatelj
Marija, Silvan in Vinko iz
Bazovice.

Pri SK Devinu in Slogi
ni počitka. Posebno pri
planinskih odsekih smo -
ne z vzponi, ampak s praz-
novanji, zelo zasedeni.
Tokrat kar dva slavljena,
GENKA in VIKTOR okro-
glih 60 proslavlja. Ta do-
godek leta bomo posteno
zalili in jima prisrčno
voscili ter zazeleli se mno-
go vzponov in izletov v
nase prelepe gore in plani-
ne. Draga Genka, dragi
Viktor, se na mnoga leta iz
srca vama zeli klapa vsa.

Gospa VIDA SANCIN
praznuje danes svoj rojstni
dan. Mnogo zdravja, ves-
elja in da bi na losti
denarja dobila, ji zelijo vsi,
ki jo imajo radi.

Včeraj je praznovala
rojstni dan nasa draga
SAMOA. Vse najbolje in
vse, kar si sama zeli, ji
voscita nona Marta in
nono Bruno.

IZLETI

**SKD CEROVLEJE-
MAVHINJE** organizira ju-
tri, 1. februarja smučarski
izlet na Monte Elmo.
Odhod bo ob 6. uri iz Se-
sljana. Za informacije in re-
zervacije pokličite na tel.
st. 291078 od 20. do 21.
ure. Pohitite!

SK BRDINA sporoča, da
bo odhod avtobusa za Tr-
biz jutri, 1. februarja ob
6.15 z Opcin (bar Centrale)
in iz Sosljana ob 6.35 (cen-
ter).

KMECKA ZVEZA in
KMETIJSKA ZADRUGA
organizirata v cetrtek, 12. fe-
bruarja obisk Kmetijskega
sejma v Veroni. Vpisovanje
pri Kmečki zvezi, tel. st.
362941 in na Kmetijski za-
drugi, tel. st. 8990111.

MALI OGLASI

tel. 040-7796333

ISCENO naslednje pro-
file sodelavcev: vzgojitelje,
animatorje in koordinatore
z italijanskim državljanst-
vom. Ročno napisane
prošnje poslati na Primor-
ski dnevnik, Ul. Montecchi
6 - 34137 Trst pod sifro
»sodelavci«.

PRODAM Twingo, full
optional v odličnem stanju,
letnik '94 (oktober). Tel. na
st. 421412 v večernih urah.

PODARIM dva mala
psicka mešane pasme. Tel.
226353.

ISCEN rabljeno peč na
drva v dobrem stanju,
23.330 kalorij. Tel. na st.
040/231685.

PRODAJAMO kravji in
kozji gnoj z možnostjo do-
bave na dom, Samatorca
47, tel. st. 229191.

ISCENO inštruktorja/ico
za matematiko in fiziko ter
inštruktorja/ico za slo-
venscino, italijanscino in
nemscino za vse stopnje.
Ponudbe pošljite na Pri-
morski dnevnik, Ul. Mon-
tecchi 6 - 34137 Trst, pod
sifro »Instrukcije«.

NOVE SMUCI Elan
MBX slalom 193 cm pro-
dam. Tel. 327135.

GOSPA srednjih let, sta-
nujoča v Trstu, z avtom,
išče part-time zaposlitev
kot negovalka in pomoč-
nica starejši osebi. Telefoni-
rati ob uri kosila ali po 8.
uri zvečer na st. 825735.

PRODAM FIAT Punto
75 SX, letnik 1996 v odlič-
nem stanju. Tel.
0481/532038 od 13.30 do
19. ure.

ISCENO VARUSKO za
osem-mesečnega otrocasu.
Pisne ponudbe poslati na
Primorski dnevnik, Ul.
Montecchi 6 - 34137 Trst
pod sifro »otrok«.

SRECKO STOLFA je v
Salezu odprl osmico. Toci
belo in crno vino.

KMECKI TURIZEM sta
odprla Slavko in Elvira
Svara v Trnovci st. 14. Tel.
200898. V torek in sredo
zaprto.

SALAMON V RUPI je
odprl osmico. Ljubitelji do-
bre kapljice so obvesceni.

V LONJERJU imata
osmico Marija in Fabio
Ruzzier. Tocita belo in cr-
no vino, poskrbljeno je za
prigrizek.

V MEDJE VASI st. 16
imata odprto osmico Wal-
ter in Nadja.

OSMICO ima v Ric-
manjih Berto Pregarc. Toci
belo in crno vino.

OSMICO je v Dolini od-
prl Pepi Sancin (Sarnek).
Toci belo in crno vino.

PRISPEVKI

V spomin na strica in
teto Jordana in Paulo Feli-
cian ter na bratranca Pe-
pija Bozica daruje Nela
Ukmar 100.000 lir za MPZ
Fran Venturini.

Ob 22. obletnici smrti
Milke Zerjal darujeta si-
nova Danilo in Darko 50.000
lir za vzdrževanje spome-
nika palim v NOB pri
Domju.

Ob 2. obletnici smrti
Pepija Cibica daruje
družina 50.000 lir za God-
beno društvo Viktor Par-
ma iz Trebc.

Ob 1. obletnici smrti
Milka Puntarja darujeta
zena Guerrina in sin Val-
ter z družino 150.000 lir
za FC Primorje.

Za popravilo družstvene
dvorane KD Valentin Vod-
nik so darovali KD Fran
Venturini od Domja
300.000 lir, Tatjana in
Vitjan Sancin 100.000 lir,
družina Plettersech
100.000 lir, družina Lu-
ciano Santi 100.000 lir,
Mario Gabrielli 50.000 lir,
Pepi Lovriha 100.000 lir,
družina Nino Savron
100.000 lir, Ivan - Ninco
Slavec 100.000 lir, družina
Drago Slavec 200.000
lir, Pepi Sancin - Sarnek
in Boris Sancin 100.000
lir ter Stanko Strajn
25.000 lir.

V spomin na Itala An-
gelinija daruje Mirko (Ga-
brovec 26) 30.000 lir za
Godbo na Pihala Prosek-
Kontovel.

Namesto cvetja na grob
Sergija Cernivca darujeta
Emil Purič 100.000 lir ter
Danica Frandoli 100.000
lir za Center za rakasta
obolenja.

Namesto cvetja na grob
Vinka Sirka daruje Luci z
družino 30.000 lir za MPZ
Vesna.

V spomin na Davota in
Viktorijo Kosuta daruje
Grozdana Verginella
40.000 lir za MPZ Vesna.

V spomin na Mariovega
očeta Avgustina Zerjala
daruje družina Macarol
50.000 lir za SKD Vigred.

V spomin na mamo
Viktorijo Krizmančič da-
ruje sin Paulo z družino
50.000 lir za Skupnost
Družina Opcine in 50.000
lir za Sklad Mitja Cuk.

Ob plačanju članarine
darujejo Viktorija Skok
5.000 lir, Marija Sonce
5.000 lir, Josipina Cancian-
ni Mirošič 25.000 lir ter
Milena Verc 50.000 lir za
Društvo slovenskih
upokojevcev.

Namesto cvetja na grob
Feliceja Ostrouske daruje
Silvana Malalan 50.000 lir
za sekcijo VZPI z Opcin.

31. 1. 1997 31. 1. 1998

Milko
Puntar

Ob prvi obletnici smrti
se te z ljubeznijo spo-
minjajo

vsí tvojí najdražji

Prosek, 31. januarja 1998

GORICA/POMEMBEN DOGODEK V KMEČKI BANKI

Odprtje novih prostorov dokaz premostitve krize

Na včerajšnji slovesnosti sta poleg predsednika Sanzina, govorila še župan Valenti in podpredsednik banke Bandiera

Goriska Kmečka banka je uspešno prestala zelo hudo preizkusno izpred nekaj let, ko je kazalo, da bodo izgubljena večdesetletna prizadevanja upraviteljev za razvoj te za Gorico pomembne ustanove. Tako je sinoci v svojem pozdravnem govoru ob odprtju novih bančnih prostorov dejal goriski župan Valenti. Povedal je se, da se moramo zavedati, da bo sicer Slovenija že čez nekaj let vstopila v Evropsko unijo. Slovenije pa najbrž ne bo se tako kmalu tudi v monetarni evropski uniji in zaradi tega se bo nova evropska valuta - Euro ustavila v našem mestu. Prav zaradi tega bo zelo važno, da bodo tukajšnje banke na to pripravljene.

Sinocno svečanost je uvedel predsednik upravnega odbora odv. Peter Sanzin. Pozdravil je prisotne - med temi tudi poslanca Prestamburga - in povedal, da je Kmečka banka kravo potrebovala novi prostor za neposredno sodelovanje s klientelo. V zadnjih desetih letih se je poslovanje izredno povečalo, se zlasti v zadnjem letu, ko je banki uspelo dobiti od IN-

PS izplačilne naloge za 90.000 pokojnin v 28 evropskih državah. To jim je uspelo zahvaljujoč se posredovanje finančne grupe CAER v katero so vključeni. S to pridružitvijo (grupa Caer ima 35 odstotkov delnic Kmečke banke) so pripravljene na nove izzive v domačem in mednarodnem finančnem svetu. Odv. Sanzin se je zahvalil sodelavcem v banki, delničarjem in klientom, ki sotudi v hudih časih ostali zvesti Kmečki banki. Zahvalil se

je tudi načrtovalcem in izvajalcem, ki so uredili ter opremili nove prostore. Podpredsednik banke dr. Bandiera, ki tu zastopa grupo Caer, je povedal da v grupi, v kateri imajo v petih deželah 280 poslovalnic, 3.500 uslužbencev in 2.700 milijard lir premoženja, spoštujejo lokalne specifičnosti. To velja se zlasti za Kmečko banko, ki je močno prisotna se zlasti med goriskimi Slovenci. Dejal je, da si grupa prizadeva za stalno usposabljanje usluž-

bencev, kar bo vsekakor koristilo klienteli.

Nove prostore banke je blagoslovil župnik cerkve sv. Ignacija na Travniku Cammellato.

Na slovesnost so prisli zastopniki treh slovenskih združenj kreditnih bank z Opčin, iz Doberdoba in Sovodnjah, zastopniki drugih bank iz Gorice, Vidma in Nove Gorice, predstavniki SKGZ in SGZ ter veliko, veliko drugih.

Foto Bumbaca - slovesni trenutek ob odprtju.

GORIŠKI GRAD

Razstava gotskega kiparstva še do 10.2.

Nato v Kromberku

Razstava gotskega kiparstva "Sakralna znamenja" na goriskem gradu bo na ogled se do 10. februarja. Tako sporočajo iz zupanstva in se obenem zahvaljujejo za razumevanje na katero so nleteli pri Goriskem muzeju. Razstavo bodo namreč iz Gorice prenesli v grad Kromberk, kjer bo odprta do velike noči. Postavitve, oziroma preselitev so tako odgodili za kakšen teden. Odprtje razstave v Kromberku je tako predvideno za konec februarja.

Razstava gotskega kiparstva je imela velik odmev v širšem prostoru. V Gorico je prišlo veliko obiskovalcev, precejšnje zanimanje pa je spodbudila med Goričani, kar je tudi razumljivo. Razstavljene plastike so namreč umetnine iz domače zakladnice. Preko trideset lesenih kipov iz 14., 15. in deloma 16. stoletja se je ohranilo v številnih cerkvah in zakristijah v Brdih, Vipavski dolini, v dolini Soče, pa tudi v krajih ob vznožju Brd, na italijanski strani meje in v sami Gorici (stolnica).

Obiskovalci so radi segli tudi po res dobrem in bogatem katalogu, ki je natisnjen v italijanski in slovenski.

Poleg razstave skulptur si je v gradu mogoče ogledati tudi poučno razstavo o lesu in rezbarski delavnici konec srednjega veka, to je v času nastanka večine razstavljenih plastik.

Skoda le, da se je v napise vrinilo kar nekaj napak in da jih v treh mesecih ni bilo mogoče popraviti.

GORICA / KNJIGA RAFKA DOLHARJA

"Kraško simfonijo" so predstavili v Katoliški knjigarni

Uvodna beseda I. Hergold

Rafka Dolharja poznamo kot javnega delavca, zdravnika, predavatelja in ne nazadnje kot avtorja številnih knjig. Zacel je kot planinski pisatelj v začetku osemdesetih let, se poskušal kot publicist s področja politike tako kot jo je sam doživljal in soustvarjal v tistem močno zapletenem trzaskem okolju. Zdaj se vrača na področje, ki mu je najbliže, k naravi, h goram. Vrača, kajti najnovejša knjiga "Kraška simfonija", ki so jo decembra predstavili v Trstu, prejšnji petek, 23. januarja, pa tudi v Katoliški knjigarni v Gorici, prinaša izbor iz treh dose-danih knjig, iz Prgišca krasa, Kraških sprehodov in Stezic. V teh krajših prozih zapisih je gore, tiste ki obdajajo Kanalsko dolino in Trbiz, kjer se je avtor rodil in odrasal, nadomestil Kras. Kras, ki mu je zmeraj bolj potreben. Kot prostor, kamor se umakne pred mestnim vrvežem, se bolj pa kot prostor, ki ga spodbuja k razmišljanju o razlogih in bistvu vztrajanja naših ljudi na tej, na prvi po-

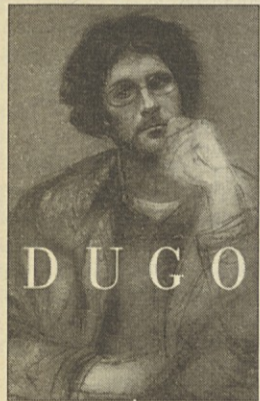
gled tako skopi in pusti pokrajini, ki ga spodbuja k iskanju drobnih posebnosti v arhitekturi, ki ostajajo, kljub prenovitvenemu valu nekakšne svetinje stoletne prisotnosti.

V knjigi Kraška simfonija pa se nam Rafko Dolhar predstavja kot občutljiv fotograf ki uspe ujeti prav tisto podrobnost, ki pritegne tudi bralcevo oko. Fotografije, je na predstavitvi poudaril predstavnik založbe Trzaska knjigarna, Igor Starc, so novost, ki opozarja na to, da zna Dolhar prav tako kakor z besedo, ujeti v fotoaparatu občutek in čas. Knjiga bo izšla tudi v italijanskem prevodu Mare Debeljuh "Simfonia carsica".

O Dolharjevi pisateljski poti in zlasti njegovih prozih sprehodih in razmišljanjih o krasu, je na goriski predstavitvi spregovorila Ivanka Hergold. Založnik Igor Starc je poudaril razloge in spodbude, ki so botrovali nastanku nove knjige. Odlo-mek iz knjige je prebrala Katja Sfiligoj. Srečanje je usmerjal profesor Emil Devetak. (foto Bumbaca).

NOVICE

Dugo razstavlja v Pordenonu

Goriski slikar in grafik Franco Dugo bo dva meseca razstavljal v Pordenonu. Na povabilo Centra za kulturne pobude iz Pordenona bodo namreč danes ob 18.30 odprli bogato razstavo portretov z naslovom "La figura e il tempo - ritratti 1972 - 1997". Goriskega likovnika bo v na prireditvi ob odprtju razstave v avditoriju "A. Zanussi" (ul. Concordia 7) predstavil Giancarlo Pauletto. Razstava bo na ogled do 29. marca. Dugo se v zadnjem času posveča pretežno grafiki (jedkanice).

Nocoj filma "Rani radovi" in "WR - misterije organizma"

V Kulturnem domu se nocoj zaključuje posebni dogodek, posvečen jugoslovanskemu črnemu filmu iz šestdesetih in začetka sedemdesetih let. Današnji spored obsega dva filma. Najprej bo na vrsti film Zelimirja Zilnika Zgodnja dela (Rani radovi), v drugem delu večera pa bodo vrteli film WR - misterije organizma Dusana Makavejeva (na sliki), vodilnega avtorja jugoslovanskega "črne-ga vala". Pred začetkom predvajanja (ob 20.30) bo spregovoril trzaski filmski kritik Sergio Grmek, sicer urednik Alpe Adria Cinema.

KD SOVODNJE

vabi na lutkovno predstavo z naslovom

KORENČKOV PALČEK

nastopa Mladinska lutkovna skupina SKD TABOR
OPČINE

KULTURNI DOM - SOVODNJE
danes, 31. januarja 1998, ob 16.30

"Korenčkov palček" lutkovna igrica danes v Sovodnjah

Mladinska lutkovna skupina SKD Tabor gostuje danes v Sovodnjah. Ob 16. uri bodo nastopili v Kulturnem domu z lutkovno igro Korenčkov palček Svetlane Makarovič. Predstavo je režirala Olga Lupinc, za glasbeno spremljavo je poskrbel Miran Kosuta, medtem ko je likovna realizacija delo Magde Tavcar. Nastopajo Veronika Spazzapan, Karin Malalan, Federica d'Ercole, Jasna Kosuta, Martina Malalan, Fanika Starec, Peter Paulin, Metka Sinigoj, Matej Iskra. Pri postavitvi predstave je seveda sodelovala se cela ekipa Vabljeni so seveda predvsem otroci, pa tudi odrasli otroci.

REDARJI / DEJAVNOST 1997

Lani za petino manj sankcij

Nižji je bil seveda tudi prihodek
Vpliv nove ureditve parkiranja

Mestni redarji v Gorici so lani naprtli skoraj petino manj glob kakor leta 1996. Nižji je bil seveda tudi prihodek. V letu 1997 so izrekli 4718 sankcij, leto poprej pa 5505. Leta 1996 se je iz tega naslova v občinski proračun nateklo za 427 milijonov lir, lani pa samo 344 milijonov. Na to je, po navedbah pristojnega odborništvu, vplivala nova ureditev prometa in predvsem možnost parkiranja proti plačilu na dvajsetih ulicah v središču mesta. Za parkirno so v času, ko je stopila v veljavo nova ureditev vnovčili 173 milijonov lir. Stroskov je bilo za približno dve tretjini, tako da je čistega ostalo nekaj nad 61 milijonov lir. Uporabili jih bodo na

področju prometne infrastrukture.

Po sprejetju (in uveljavljanju) predpisov, ki nalagajo lastnikom psov točne obveznosti glede higijene in pobarvanja iztrebkov, so mestne ulice videti bolj čiste, vendar pa je se zmeraj nekaj "ljubiteljev" zivali, ki se za predpise ne zme-ni. Redarji so izrekli tri kazni.

V letnem poročilu o dejavnosti mestnih redarjev je podčrtana vloga na področju informiranja in prometne vzgoje. Tako so lani, poleg tradicionalnega natečaja za učence osnovnih sol, priredili tudi niz predavanj o prometni vzgoji za dijake srednjih sol, zlasti kar zadeva vožnjo z motornimi kolesi.

PROMET / PISMO IGORJA KOMELA

Poskrbeti da se dela na Pevmskem mostu dokončajo čimprej

Kazalo bi izboljšati ureditev prometa

Dela na območju Pevmskega mosta, kjer nameršajo glavno cev vodovoda, ki bo gorisko omrežje povezoval z rezervoarjem na Kalvariji trajajo že nekaj tednov. Zaradi del so seveda težave in omejitve v prometu, ki se odvija izmenično enosmerno in je urejen s semaforjem. Čeprav so težave in zastoji ob takih posegih nujni, bi bilo mogoče promet urediti drugače.

Tako ugotavlja občinski svetovalec Igor Komel (progresisti) in priporoča, naj bi se dela dejansko zaključila čimprej, vsekakor pa v predvidenem roku. V pisnem sporočilu, ki ga je naslovil občinski upravi, svetuje naj bi medtem drugače programirali časovni mehanizem, ki ureja delo-

vanje semaforjev. Prav tako bi bilo treba ustrezno urediti promet, ki se na glavno ulico steka s stranskih.

Tak pristop in način reševanja bi bil po mnenju Igorja Komela prav gotovo bolj primeren kakor pa poseganje po sankcijah do cesar je menda prišlo v zadnjih dneh.

Rešitev vprašanja seveda ni enostavna, ker je promet na Pevmskem mostu zelo intenziven. Preko mosta, kjer je ozko grlo, se namreč odvija promet iz Stmavra, Pevme, Oslavja, Steverjana in Podgore ter se tranzitni promet iz ločniške smeri.

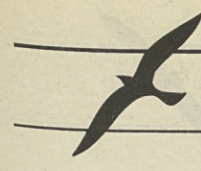
Z dobro voljo in sodelovanjem pa se da rešiti tudi tako zapletena vprašanja.

GORICA

Izjemoma z avtom na glavno pokopališče

Občani, ki imajo motorične težave se bodo od 2. februarja lahko pripeljali z avtom na glavno pokopališče. Predviden je poseben vhod v novem delu pokopališča. Interesenti morajo predložiti na občini prošnjo in zdravniško potrdilo. V pristojnih občinskih uradih bodo prosilcem izdali posebno dovoljenje (ki je strogo osebno) in izročili tudi ključ. Občina ne prevzema nobene odgovornosti za škodo, ki bi nastala na stvareh (nagrobnikih) ali za poškodbe, ki bi jih utrpeli osebe na območju pokopališča. Vozniki bodo morali na območju pokopališča vsekakor voziti zelo počasi in previdno.

SOLIDARNOST / 6. FEBRUARJA

Dijaki potujejo v Umbrijo

Vrstnikom bodo izročili pomoč, ki so jo sami zbrali

Stirinajst dijakov nižje srednje sole "Ivan Trinko" in prav tolikšno stevilo dijakov nižje srednje sole "G.I. Ascoli" bo v petek, 6. februarja odpotovalo v Umbrijo z avtobusom. Skupaj z dijaki bodo potrije spremljevalci iz vsake sole pa tudi predstavniki Obcine, službe za civilno zascito in še nekaterih drugih ustanov. Dijaki bodo obiskali Perugia, Foligno, Assisi in nekatere druge kraje, ki jih je konec poletja lani prizadel potres. Z obiskom se zaključuje prvi del solidarnostne pobude, ki so sprožili dijaki in njihovi starsi, da bi pomagali vrstnikom, ki jim je naravna katastrofa uničila poleg domov tudi solo. Tako srečanje z vrstniki bo v Folignu.

dijaki na nižji srednji soli "Ascoli", ki so se na podoben način vključili v solidarnostno akcijo. Z denarjem bodo "Trinkovci" kupili nekaj opreme oziroma kopirni stroj za solo s katero želijo navezati posebne prijateljske stike.

Avtobus bo zagotovila Obcina, v Perugi pa bodo dijaki in spremljevalci ter predstavniki raznih služb gostje Prefekture. Dvodnevni obisk v Umbriji bodo izkoristili se za krajši ogled zanimivosti starodavnega mesta Perugia. Seveda bodo obiskali tudi kraje, ki jih je najbolj prizadel potres. Zapeljali se bodo tudi do znanega Assisija.

Pobudo o širsi solidarnostni akciji so zlasti dijaki sole "Ivan Trinko" sprejeli z izrednim navdušenjem. Ze v začetku decembra so se zelo dobro organizirali, prislunhili vzgojo in za likovno menzoro in predvsem zavihali rokave, prijeli v roke copice in začeli ustvarjati, oblikovati, risati itd. S prodajo božičnih in novoletnih daril, ki so jih sami izdelali so zbrali skoraj sedem milijonov lir. Precej denarja so zbrali tudi

Sezonsko znižanje s popusti od 30%
mauro lanice moška oblačila
ul. Carducci 24
tel. 537561

UNIVERZA / POMEMBNA INVESTICIJA

Novi krak Univerze raste Kmalu tudi začetek del na starem poslopju

Nova investicija za 4,8 milijard lir

Po zacetnih težavah glede gradnje novega kraka Univerze - težave so nastale zaradi narave tal - so dela v zadnjih dveh mesecih stekla hitreje. Po ugotovitvah Trgovinske zbornice, je bilo doslej opravljenih za dobro tretjino vseh del predvidenih v okviru nacrta za prvi poseg (vrednost investicije za ta poseg znaša 14,7 milijarde lir).

Cez kakšen mesec pa bodo začeli izvajati dela predvidena v drugem nacrta: preureditev in obnove telovadnice, predavalnice, podstresnih prostorov starega dela stavbe in ureditev parkirisc. Vrednost del znaša 4,8 milijarde lir, ki jih zagotavlja Dezela, zbornica pa bo denar anticipirala. Trenutno je v teku postopek za dražbo. Na sliki - foto Bumbaca - dela na gradbiscu ob nekdanjem semeniscu, zdaj sedežu Univerze.

SEJMI / VABILO SLOVENSKIM OBISKOVALCEM

V Vidmu do ponedeljka sejem AGRIEST

V Vidmu je ta konec tedna in se do ponedeljka odprt sejem kmetijskih strojev in potrebiscin Agriest. S pomembno sejemsko prired-

itvijo, prvo v koledarju kmetijskih sejmov, se Videmčani obračajo na sirse zaledje, kar pomeni tudi na kupce iz sosednje Koroske in Slove-

nije, do katerih se obračajo tudi v slovenskem jeziku. Na sliki - napis na goriskem Korzu v blizini bolnisnice sv. Justa - foto Bumbaca.

PRIREDITVE

V FEIGLOVI KNJIZNICI se bo v ponedeljek 2. februarja, ob 17. uri nadaljeval pravljicni ciklus za otroke. Barbara Rustja bo tokrat pripovedovala o Mojci Pokrajculji, koroskega pisatelja Vinka Modemdorferja.

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV ZA GORISKO vabi clane, da se v maskah udeležijo pustovanja, v petek, 20. februarja, ob 17. uri v znanem gostiscu "Al fogolar" v Gaglianu pri Cedadu. Zagotovljen bo avtobusni prevoz, okusna večerja, pustno rajanje, nagrajevanje mask. Vpisovanje do srede, 11. februarja pri poverjenikih in na sedežu drustva.

RAZSTAVE

V galeriji ARS je odprta razstava del Roberta Hlavatiya. Ogljed je ob urniku odprtja knjigarne.

ČRPALKE

Danes popoldne in jutri so na Goriskem dežurne naslednje bencinske crpalke:

- GORICA MONTESHELL - Ul. Trieste, 22
- IP - Ul. don Bosco, 108
- AGIP - Ul. Aquileia, 60
- FINA - Korzo Italia, 103
- TRZIC MONTESHELL - Ul. Matteotti, 23
- ESSO - Ul. 1. Maggio, 59
- IP - Ul. Boito, 57
- FINA - Ul. Cosulich, 21
- KRMIN MONTESHELL - na državni cesti stev. 56
- GRADISCE AGIP - na cesti proti Marjanu
- RONKE ERG - Ul. Aquileia
- FOLJAN AGIP - Ul. Redipuglia
- ROMANS API - Trg Candussi
- FOSSALON MONTESHELL - Fossalun

KINO

GORICA VITTORIA 1 17.30-21.00-0.30»Titanic«. Rez. James Cameron, igrata Leonardo Di Caprio in Kate Winslet.

VITTORIA 3 17.00-19.30-22.00-0.30»L'avvocato del diavolo«. Al Pacino in Keanu Reeves.

CORSO 18.00-20.00-22.00»Tre uomini e una gamba«. I. Aldo, Giovanni e Giacomo.

TRZIC COMUNALE 17.30-20.00-22.30»L'uomo della pioggia«. F.F. Coppola.

EXCELSIOR 17.00-19.30-22.00 »007-Il domani non muore mai«.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI

ALL'ORSO BIANCO (Tavasani), K. Italia 10, tel. 531576.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU

RISMONDO, Ul. E. Toti 52, tel. 410701.

DEZURNA LEKARNA V DOBERDOBU

AL LAGO - PRI JEZERU, Vrtna ul. 2, tel. 78300.

POGREBI

Danes: 9.30, Iolanda Furlan vd. Federico iz splosne bolnisnice v stolnico in na glavno pokopalisce; 10.55, Jozko (Bruno) Tabai iz splosne bolnisnice v Sovodnje; 11.00, Wilma Perco vd. Braulin iz splosne bolnisnice v Gradisce; 11.15, Ermenegildo Padovan iz bolnisnice sv. Justa v Trzic; 12.00, Marcella Pellegrini vd. Rapuzzi iz Milana na glavno pokopalisce; 12.45, Dolores Tofful vd. Andrian iz bolnisnice sv. Justa v Faro.

† Zapustil nas je v 63. letu starosti nas dragi

Jozko (Bruno) Tabai

Zalostno vest sporočajo zena Dragica, hci Ketty z mozem Dariom, sin Robert ter drugi sorodniki.

Pogreb bo danes, 31. januarja, ob 11. uri iz mrliške veze goriske splosne bolnisnice v cerkev v Sovodnjah.

Gorica, Sovodnje 31.1.1998 (Pogrebno podjetje Preschern)

Ob boleci izgubi očeta Brunota izrekamo iskreno in občuteno sozaljje Robertu Tabaju in svojcem.

Zadrzna kreditna banka Sovodnje

Starsi in ucenci III. razreda osnovne sole O. Zupancic iz Gorice izrazajo iskreno sozaljje uciteljici Kety Tabai ob smrti dragega očeta.

KSD Vipava izreka občuteno sozaljje mami Vidi in ocetu Bernardu ob prerani izgubi dragega Dimitrija

SOVODNJE / DANES POGREB

Umrl je Bruno Tabaj

Rodil se je v Štandrežu pred 62-letji

V Sovodnjah bodo danes pokopali 62-letnega Joska Tabaja. Prijateljji so ga klicali Bruno. Bil je doma v Štandrežu. Po poklicu je bil sofer tovornjaka in je dolgo opravljal to delo. Na stotisoce kilometrov

je prevozil za volanom, sirom po Evropi. Po napornem soferskem delu se je zaposlil v Štandrežu, blizu doma, blizu družine. V Štandrežu živijo njegovi ozi sorodniki.

Z zeno Dragico sta si z varčevanjem in skrbnim delom, v Dolini, v Sovodnjah, zgradila nov dom, kjer sta zrasla Robert in Katarina - Kety. Robert je uslužbenec Zadrzne kreditne banke Sovodnje, Katarina pa uciteljica na soli in glasbenega pouka.

Dolgo in z vso mocjo se je Bruno upiral zahrbtni bolezni, proti kateri se niso iznasli zdravila. V cetrtak je ta boj izgubil.

Pogreb bo danes ob 11. uri z zalnim obredom v cerkvi v Sovodnjah.

Zalovanju hudo prizadetih svojcev se pridruzujemo clani urednistva.

KRONIKA / NA DRŽAVNI CESTI V DOLU

Dve osebi težko ranjeni v čelnem trčenju pri Mikolih V Coroni je tovornjak poškodoval cev plinovoda

Tezka prometna nesreca se je zgodila včeraj, nekaj po 13. uri na državni cesti st. 55 v Dolu. V blizini zaselka Mikoli sta celno trčila avtomobil alfa 164 in audi 80. Dve osebi sta bili težko ranjeni in so

ju s helikopterjem odpeljali na Katinaro. Avtomobil alfa 164 je upravljal 31-letni Stefano Belli iz Gorice, Korzo Italia, za volanom drugega avtomobila pa je bil 52-letni Gianfranco Tomba iz kraja

San Giorgio di Nogaro. Zaradi nesreče so promet prekinili in preusmerili. Dinamiko ugotavlja prometna policija. Po prvih ugotovitvah naj bi do čelnega trčenja prislo med nepredvidnim prehitevanjem. V ne-

reco je bilo namreč vpleteno tudi tovorno vozilo.

Na kraj so poklicali tudi gasilce, da so ponesrečenca potegnili iz razbitin in sčasno poskrbeli za varnost.

Nekaj minut po 15. uri pa se je na pokrajinski cesti št. 5 v Coroni v občini Mariano zgodila druga nesreča.

Tovornjak znamke mercedes, ki ga je upravljal 55-letni Giuseppe Venuti iz Tricesima je najprej trčil v drevo ob cesti od koder ga je odbilo v ograjni zid. Ob tem je poškodoval cev priključka na plinsko omrežje. Hiter poseg gasilcev je preprečil hujše posledice. Venutija so prepeljali v gorisko bolnisnico, gasilci pa so poskrbeli za varnost.

Na sliki - foto Bumbaca - prizorišče večerajsne težke prometne nesreče v Dolu.

Postopek še v teku

Po vesteh, ki smo jih uspeli zbrati sinoči, postopek glede ugotavljanja vzrokov smrti Dimitrija Florenina, na podlagi katerega sodisce izda soglasje za pokop, se ni zaključen. To naj bi se zgodilo sele danes. 26-letni mladenic iz Gabrij je umrl v torek zvečer na cesti pri prelazu Monte Croce Comelico.

TRST / KONCERT GM

Bratje Lorenz spet odlični

Kvaliteta programa in intenzivna izvedba

24. četrti abonmajski koncert Glasbene matice v dvorani Deutscher Hilfsvereina v Trstu so minuli torek oblikovali bratje Tria Lorenz (f. KROMA). Večer je bil jubilejnega značaja, saj se jim je ravnatelj GM Bogdan Kralj uvodoma zahvalil za 40 let prijateljskega sodelovanja, kakovostne obogatitve koncertnih programov ter posebne pozornosti, ki so jo Lorenzi izkazovali trzaski glasbeni ustvarjalnosti v vseh teh letih.

Trio Lorenz je v dolgih letih muziciranja in pedagoškega dela v slovenskem glasbenem prostoru vzpostavil nesporen standard komornega muziciranja. Pianist Primož, violinist Tomaž in violončelist Matija Lorenz se diplomirali na Akademiji za glasbo v Ljubljani, postdiplomsko so se izpopolnjevali v Rimu in Sieni ter pri članih slavnitega Tria di Trieste. Nastopili so na pomembnih glasbenih odrih širom po svetu, dragocena pa je predvsem vloga ob nastajanju novih slovenskih skladb, saj so številni ustvarjalci napisali svoja dela prav za Trio Lorenz.

Navidez zanemarljivo dejstvo, da večino skladb igrajo na pmet, predstavlja pri njihovih interpretacijah osnovo zavzetega oblikovanja skupne glasbene slike. Ta se izlušči ravno v podpiranju, kontrapunktiranju, dopolnjevanju, ki je toliko bolj intenzivno na

račun neobremenjenosti z notnim materialom. Tovrstna uigranost je pršla do izraza v uvodnem Haydnovem Triu v G-duru HXV/25, čudoviti kompoziciji inventivnih harmonskih rešitev in klenega muzikalnega izraza. Sledil je Trio »Posavje 41« tržaškega skladatelja Danila Svare. Gre za kompozicijo deskriptivnih vsebin, ki se v klasični tridelni obliki navezuje na vojno vzdusje in je posvečena žrtvam fašizma ter končni zmagi. Kot vse dobro napisane kompozicije, Trio »Posavje 41« odlično živi tudi brez naslona na zunajglasbeni program, v prepričljivem dramatičnem zagonu, ki ga je Trio Lorenz tako dobro ujel.

Drugi del so napolnjevale vsebine pretresljivega Tria v g-molu op. 15 Bedricha Smetane. Napisal ga je ob smrti ljubljene hčerke, skladbo preveva silna slovanska čustvenost, ki glasbeni izraz pelje vse do bolesterne dramatičnosti. Izvajalci so se intenzivno poistovetili z vsebinami Tria, mestoma - v dramatičnih klimah - celo do roba tehničnih zmogljivosti oziroma tonske jasnosti.

Koncert je izzvenel kot podoživitev komorno - glabeni dogodek. Tako po kvaliteti programa, intelektualni intrpretaciji, kot odzivnosti publike so bratje Lorenz znova posredovali večer globokih glasbenih vsebin.

Ingrid Gortan

VIDEM / PLESNA PREDSTAVA WITHIN WITHOUT

Pogled na sodobni svet Carolyn Carlson

Ples protesta in upanja na pesmi Boba Dylana

Začne se z vprašanjem, zaključni z upanjem, vmes poziv na mir in ostra obsodba vojne oz. vseh oblik nasilja: Carolyn Carlson je v plesno predstavo Within Without, ki je v italijanski postala Dall'interno, znala prepričljivo strniti vse te sporočilne naboje, ne da bi okrnila nekakšno sanjsko, skoraj metafizično mehko, ki je koreografinja razpoznavna znamka. Pravzaprav se njena tokratna predstava, s katero se je koreografinja s plesno skupino Atelier de Paris v okviru kratke italijanske turnee v sredo predstavila tudi v videmskem novem gledališču Giovanni da Udine, precej razlikuje od prejšnjih, se posebej tistih, ki so v letih '80 nastale v Benetkah (vec let je sodelovala z beneskim gledališčem Fenice). Plesno »valovanje« (Carolyn Carlson svoj ples rada primerja z valovanjem vode, kar poudarja tudi z naslovi predstav) koreografinje je bilo tedaj bolj abstraktno, medtem ko je v tokratni smisel jasneje izpovedan, tudi zaradi uporabe pesmi Boba Dylana. Zanimivo je, da so med izbranimi skladbami se najbolj prislo do izraza oz. bili s plesnega vidika najbolj učinkoviti prizori na religiozno vsebino, na primer solo točka Carolyn Carlson na pesem Pressing on, ki jo je občinstvo nagradilo z aplavzom na odprti sceni.

Sicer pa predstava Within Without, ki traja približno uro trideset, ne pozna predaha, zato da se ne bi pretrgala včasih neopredeljiva nit glasbeno-plesnega pripovedovanja. Pripoved sestavlja vrsta prizorov, ki jih opredeljujejo Dylanova pesem (v predstavo je vključenih osem, ob že omenjeni Pressing on zacetna What was it you wanted, za njo pa se All the tired horses, Father on night, Man in the long black coat, Dirge, Masters of war in zaključna Forever young), »povezovalna« glasba Jeana Schwarzja in petje odličnih Susanne Gozzetti in Cristine Scagliotti. Ze iz tega golega nastevanja je razvidno, da je z glasbe-

nega vidika predstava raznolika, razgibana pa je tudi scensko, za kar so poleg Carolyn Carlson, ki je sodelovala tudi pri scenski postavitvi, poskrbeli se Gianni De Luigi (rezija), Patrice Besombes (luči) in Mine Verges (kostumi na risbe Carolyn Carlson), timsko pa so pripravili scensko igro - projekcije na razna platna, zamisel sta pripravila Carolyn Carlson in Gianni De Luigi, uporabila pa sta slike Maria De Luigija in risbe Carolyn Carl-

son. In seveda je kalifornijska baletnica finskega rodu, ki pa veliko in rada dela v Evropi, v predstavi tudi plesala. Spremljali so jo plesalci raznih narodnosti, ki jih je koreografinja-pedagoginja združila v ansambel Atelier de Paris; s Carlsonovo so plesali Colette Malye, Nina Hyvarinen, Khalid Benghrib, Gianni Joseph, Fabrice Lambert, Juha Pekka Marsalo, Yuval Pick, Tero Saarinen in Roland Van Loor.

Nastevanje imen sooblikovalcev pove, da je Carolyn Carlson predstavi vtisnila izrazit oseben

pečat. Pripravila jo je iz prepričanja, ki ga že večkrat izpovedala: »V sedanjem prehitrem in prenasilnem svetu, se lahko samo umetniki ustavijo in razmislijo«. Njeno (in ostalih oblikovalcev) je bilo tokrat osredotočeno na protest proti nasilju z upanjem, ki ga je oprla na neko občo religioznost. Sodelovanje oz. ples na Dylanove pesmi je precej svojstven, saj sta Carlsonova in Dylan, ki pripadata isti generaciji, sla po različnih umetniških poteh, baletnica bolj v osebno poglobljanje, kantavtor pa v javni protest. Vendar pa jima je bilo vselej skupno, je koreografinja povedala ob predstavitvi svoje najnovejše predstave (svetovna premiera je bila v Nantesu 16. januarja letos in je pozela velik uspeh, tako s strani publike kot strokovnjakov), postavljanje vprašanj, ne pa odgovorov. Zato se tudi Within Without začena z vrsto vprašanj, ki jih v pesmi What was it you wanted niza Bob Dylan. Sicer pa je iskanje odgovorov »ovito v veter« (Blowin' in the wind, kot poje znana pesem, ki se oglasa tudi v predstavi). Ker vprašanj na odgovore ni, se

ljudje zatekajo k bogu, kljub pomanjkanju jasnih odgovorov pa protestirajo nad nasiljem in se mu tudi upro (v predstavi pevki odpujeta tudi italijansko partizansko O bella ciao). In seveda je v predstavi prostor tudi za ljubezen med moskim in zensko, čeprav tako z bridkim prizvokom (le zakaj sem te ljubil?). Na koncu pa upanje, ki ga obzareva mocna luč, v njeni svetlobi pa na Dylanovo Forever young plesse Carolyn Carlson. Vsebinsko veliko bolj »otipljiva« predstava po po koreografininem mnenju ne posreduje nikakršnih sporočil, temveč skusa pri gledalcih vzbuditi radovednost, da bi se tudi oni vprašali, kaj pravzaprav pričakujejo od tega življenja, za kaj se jim predvsem gre. Glede na strokovne kritike in navdušenje gledalcev je Carolyn Carlson s sodelavci zanimanje nedvomno vzbudila.

Breda Pahor

BENETKE / MUZEJ GUGGENHEIM

Dela iz Mattiolijske zbirke

Gianni Mattioli se je že v svojih mladih letih (rodil se je l. 1903, umrl l. 1977), spoznal z nekaterimi italijanskimi likovnimi umetniki, ki so se uveljavili v letih takoj po prvi svetovni vojni. Ta svoja znanja in zanimanje za njihova dela je pokazal kasneje, ko se je uveljavil v go-

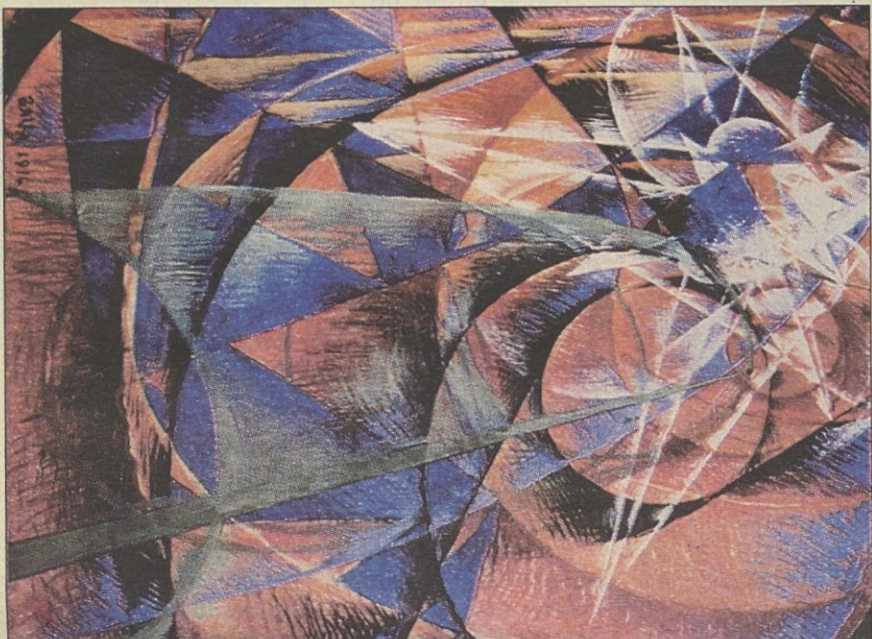
spodarstvu in imel na voljo veliko denarja. Kupil je nekatera najbolj značilna dela znanih italijanskih sodobnih likovnikov in kmalu je postal znan kot zbiralec, ki je imel eno najbolj popolnih in bogatih zbirk sodobne italijanske likovne umetnosti. Njegova hči Laura, po poklicu

umetnostna zgodovinarica, se je zavzela, da bi zbirko lahko videli tudi drugi. V Milanu je vzela v najem stanovanje in v njem uredila razstavo, ki pa je bila na ogled le malostvilnim in se to samo ob nedeljah po predhodni prijavi.

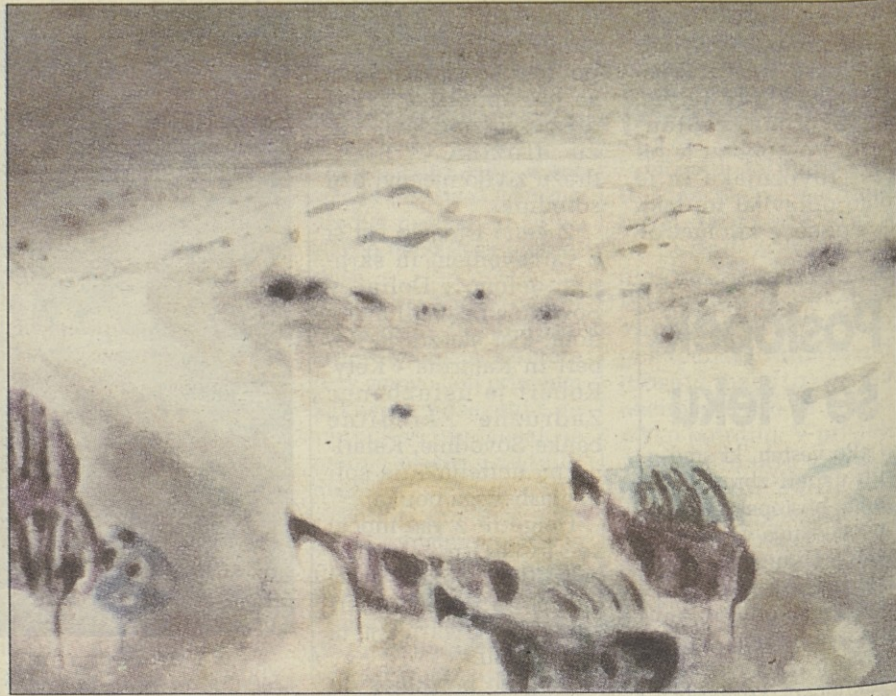
To pa ni bilo dovolj oz. ni bilo v skladu z željami Mattiolijskih dedičev. Zato je Laura Mattioli zbirko sedaj dala na razpolago dobro obiskanemu muzeju v Benetkah. V tamkajšnjem zasebnem muzeju Guggenheim je 26 slik iz Mattiolijske zbirke na ogled že od lanskega septembra. V tem muzeju bodo ta dela ostala nekaj let. Slike so razstavljene v posebnem paviljonu in si jih je mogoče ogledati takrat, ko se podamo v ta znan beneski muzej na ogled drugih stalnih ali občasnih zbirk likovnikov našega stoletja.

V zbirki Mattioli so dela Boccionija in Marinettija ter drugih futuristov pa vse do Severinija in Morandija. Na sliki Mercury passing before the sun Giacomo Balle.

Marko Waltritsch

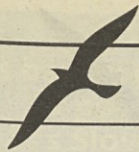

Musičeve grafike v Pilonovi galeriji

V okviru praznovanja 25-letnice so večeraj v pilonovi galeriji v Ajdovščini odprli razstavo Zorane Musiča. Tokrat so dali na ogled grafike iz zbirke Moderne galerije v Ljubljani in zato je razstavo tudi odprla kustosinja ljubljanske galerije Helena Po-

gačnik Grobelsek. Musičeva razstava v Ajdovščini bo odprta do 20. februarja, in sicer od torka do petka od 10. do 12. in od 14. do 17. uro, ob sobotah in nedeljah med 15. in 18. uro, ob ponedeljskih in praznikih pa je Pilonova galerija zaprta.

IRAK-ZDA / PO POGOVORIH Z RUSKIM ZUNANJIM MINISTROM PRIMAKOVOM

Za Albrightovo je konec ameriškega potrpljenja

ZDA se trudijo, da bi ob Londonu še koga pridobile za vojaško opcijo

MADRID, WASHINGTON - Ameriška državna sekretarka Madeleine Albright je po pogovoru z ruskim zunanjim ministrom Jevgenijem Primakovom (na sliki AP) izrazila svoje dvome, da bi lahko po diplomatski poti resili zaplet z Irakom. »Konec je našega potrpljenja,« je povedala sefica ameriške diplomacije in dodala, da je napočil čas odločnejših pobud, ker so se vse diplomatske pobude iztrošile. Tega mnenja pa ni zunanji minister Primakov, ki se vedno upa, da bo Irak pustil in pristal na inspekcije Unscoma tudi v tako imenovanih predsedniških palacah, kjer naj bi Iranci skrili orožje za množično uničenje. Rusija je zdaj podobno kot novembra zastavila ves svoj vpliv, da bi po mirni poti razresila sedanji zaplet. Primakov pa je moral vseeno priznati, da se maneverski prostor ozi. Prav zato je ruski premier Viktor Cernomirdin včeraj v švicarskem Davosu izjavil, da se bo Rusija z vsemi sredstvi uprla morebitni uporabi sile proti Iraku. Se več, Cernomirdin je poudaril, da bi morebitni napad na Irak ogrozil ne samo politične odnose na Blaznem vzhodu, temveč tudi odnose med Rusijo in ZDA.

V takem položaju je popolnoma jasno, da Washington poskuša sedaj pridobiti čimveč privrženec za vojaško opcijo. Iz Madrida je Albrightova sinoči ze bila v Londonu, kjer se je sestala z jordanjskim kraljem Huseinom, danes pa se bo pogovarjala z britanskim zunanjim

ministrom Robinom Cookom. Kralj Husein ji je le ponovil svoje nasprotovanje vojaški opciji. Kot kaže, niso bili uspešni niti Clintonovi pogovori z raznimi zahodnimi zvezniki, ki so sicer obsodili Irak zaradi zapleta s preiskovalnimi ekipami Unscoma, a so obenem precej jasno povedali, da nasprotujejo vojaškemu posegu. Tudi misija ameriškega veleposlanika v OZN Billa Richardson v prestolnicah članic Varnostnega sveta se ni začela najboljšo. V Stockholmu so mu namreč jasno povedali, da nasprotujejo vojaški akciji. ZDA ostajajo torej z Veliko Britanijo osamljene, a kot kaže ze pripravljajo svoj vojaški stroj za kaznovanje neposlušnega Iraka.

»SEXYGATE« / KER NIMA TRDNIH DOKAZOV

Kenneth Starr previdnejši

Clintonova priljubljenost med Američani še vedno raste

WASHINGTON - Posebnemu preiskovalcu predsednikovih afer Kennethu Starru se ne mudi z zaslišanjem nekdanje pripravnice Bele hise Monice Lewinsky, ki trdi, da je imela ljubezensko razmerje z ameriškim predsednikom Billom Clintonom. Dekle je, kot kaže, tudi za Starra nezanesljivo in skrajno nevarno in zato raje vztrajno isče dokaze, ki bi potrjevali resničnost magnetofonskih travok, ki jih je posnela uradnica Bele hise Linda Tripp. Na njih je namreč tudi stavek, v katerem Lewinskyjeva trdi, da si je vse zivljenje izmišljala neverjetne zgodbe in da je notorična laznivka. To je bilo prehudo tudi za Starra, ki se zaveda, da je dekletova verodostojnost hudo naceta. Njen neki bivši ljubimec je namreč nesporno izjavil, da je bila Lewinskyjeva do-

besedno obsedena od spolnosti in da je tudi nedolzne geste gledala skozi prizmo spolnosti. Starru tudi ne bo dosti pomagalo, da je Linda Tripp izjavila, kako je bila priča nekemu Clintonovemu telefonskemu pogovoru z Monico Lewinsky. Posebni preiskovalec Starr potrebuje trdne dokaze, teh pa noče in noče biti. Tudi analiza obleke, na kateri naj bi bila Clintonova sperma, je bila negativna. Starr bo torej le s tezavo predsednika sparvil v skripce.

Kljub vedno novim novicam in kvazinovicam o »sexygate« pa predsednikova priljubljenost naglo raste. Po zadnji javnomnenjski raziskavi, ki jih je objavila televizijska mreža CBS, je kar 73 odstotkov Američanov zadovoljnih s Clintonom. Ljudje torej ze pozabljajo na »sexygate«.

ŠPANIJA / TOKRAT IZVEN BASKIJE

ETA ubila sevilskega občinskega svetovalca

V pravi eksekuciji teroristi ubili tudi svetovalčev ženo - Premier Aznar najodločneje obsodil zločin

MADRID - Teroristi baskovske separatistične organizacije ETA nadaljuje s svojimi političnimi umori. Pod njihovimi streli sta predsedničinim padla 37-letni Alberto Jimenez Bacerril, seviljski občinski svetovalec vladajoče Ljudske stranke premiera Joseja Marie Aznarja, in njegova prav tako 37-letna žena Ascension Garcia Ortiz. Slo je za pravo eksekucijo, saj so Becerrila ubili s strelom v tilnik, njegovo ženo pa s strelom v celo. Dvojica je komaj zapustila neko restavracijo in se je peš napotila proti domu, ko je nedaleč od znane sevilske katedrale v zgodovinski četrti Santa Cruz prišlo do atentata. Zakonca puščata tri otroke stare od starih do devetih let. Preiskovalci nimajo dvomov, da je umor delo baskovskih separatistov. Na kraju zločina so namreč našli tulce kalibra 9, kar je neke vrste podpis za baskovske separatiste.

S predsedničinim umorom so baskovski separatisti v zadnjih šestih mesecih pobili ze stiri politične predstavnike vladajoče Ljudske stranke. Prvega so dva dni po ugrabitvi umorili 29-letnega Miguela Angela Blanca Garrida, občinskega svetovalca iz bas-

skovske Ermue. Ta prvi umor je sprožil do tedaj nevidljivo zgraznanje Spancev in Baskov, tako da je šest milijonov ljudi na ulicah zahtevalo konec nasilja. Tega pa ni bilo konec, saj so 11. decembra v nekem baru v baskovskem Irunu s strelom v glavo ubili 64-letnega občinskega svetovalca Joseja Luisa Casa. Tretja žrtev je bil Josè Ignacio Iruretagoyena, občinski svetovalec v baskovskem Zarauzu, ki je 9. januarja umrl v bombnem atentatu. Vsi trije atentati so se torej pripetili v baskovskih deželah, predsedničinji pa v Sevilli, kar nedvomno skrbi oblasti.

Premier Josè Maria Aznar, je včeraj najodločneje obsodil atentat, napovedal, da ga bo ETA drago plačala in da Spanija ne bo spremenila svoje dosedanje politike do baskovskih separatistov. »Barbarsko dejanje« je v Strasbourg obsodil Svet Evrope, obsodbam pa so se pridružili tudi notranji ministri Evropske unije na svojem sestanku v britanskem Birminghamu.

Na sliki (telefotograf AP) : v Sevilli so ljudje protestirali s pobeljenimi ali pa z orokavnicami rokami proti novemu zločinu baskovskih separatistov.

RUSIJA / NA PREDSEDNIŠKIH VOLITVAH

Boris Jelcin leta 2000 ne bo več kandidiral

Ruski predsednik pa je včeraj tudi povedal, da je že izbral naslednika, vendar pa ni povedal, za koga gre

MOSKVA - Ruski predsednik Boris Jelcin leta 2000 ne namerava ponovno kandidirati za ta visoki državni položaj. »Ne bom krsil ustave,« je včeraj v Moskvi novinarjem povedal Jelcin. V preteklosti so krozile govornice, da naj bi Jelcin - v nasprotju z ustavo - se v tretje kandidiral, saj je nastopil svoj prvi predsedniški mandat pred sprejetjem ustave. Jelcin je se pojasnil, da je ze razmišljal o možnem nasledniku, čeprav za zdaj ni navedel imena. Obenem je dejal, da namerava zamenjati »enega ali dva« ministra iz vlade premiera Viktorja Cernomirdina, kipa bo ostal na celu vlade do konca mandata. Parlamentarne volitve v Rusiji bodo decembra prihodnje leto.

KITAJSKA

Eksplozija rudniškega plina terjala življenje 77 rudarjev

PEKING - V eksploziji rudniškega plina je v premogovniku Wangjiaying v severovzhodni kitajski pokrajini Liaoning življenje izgubilo sedemdeset rudarjev, osem pa jih je bilo ranjenih. Kot je včeraj sporočila tiskovna agencija Xinhua, je do nesreče prišlo 24. januarja. Visokemu številu žrtev je botroval nesrečni splet okoliščin. Do eksplozije je prišlo v nekem novem rovu, kjer so delavci namescali stroje, tako da jih je bilo več, kot je normalno za vsako izmenno, ko se v posameznem rovu nahaja največ trideset rudarjev. To je najhujša rudniška nesreča na Kitajskem po nesreči v Anhuiju, kjer je eksplozija rudniškega plina terjala kar 89 življenj.

LJUBLJANA / KANDIDATURA CELOVCA ZA ZOI 2006 PREDMET POGOVOROV MINISTRA SCHÜSSLA Z DRNOVŠKOM

Slovenija in Avstrija potrdila podporo »Igram treh dežel«

LJUBLJANA - Predsednik slovenske vlade Janez Drnovšek in avstrijski zunanji minister Wolfgang Schüssel sta v izjavi za javnost po včerajšnjem srečanju v Ljubljani izrazila odločno podporo slovenske in avstrijske vlade skupni kandidaturi Slovenije, avstrijske Koroske in italijanske Furlanije - Julijske krajine za zimske olimpijske igre leta 2006.

Pogovorov se je na avstrijski strani udeležil tudi koroski deželni glavar Christof Zernatto in njegov namestnik Michael Ausserwinkler, s slovenske pa predstavniki ministrstva za solstvo in sport ter Olimpijskega komiteja.

Premier Drnovšek je pojasnil, da so mu gostje iz Avstrije v "zanimivem in prijetnem" pogovoru predstavili njihova stališča do skupne kandidature in jasno podporo

avstrijske vlade teh kandidaturi. Sam pa je sogovornike seznanil z včerajšjo odločitvijo slovenske vlade, da podpre omenjeni projekt. Vlada je v obsirni razpravi soglasno ocenila, da "je to projekt, ki nas bo povezoval, priložnost za promocijo Slovenije v svetu in da gre za tiste zimsko-sportne discipline, ki so v Sloveniji najbolj priljubljene in imajo veliko podporo državljanov".

Premier Drnovšek je odločitev vlade o podpori kandidaturi za OI treh dežel danes predstavil tudi na koordinaciji parlamentarnih strank, ki so odločitev sprejele zelo naklonjeno, tako da je podpora kandidaturi v Sloveniji zelo široka.

Na vprašanje, s kolikšnim finančnim deležem bo sodelovala Slovenija, je Drnovšek odgovoril, da so se danes pogovarjali bolj o nacelnih in političnih odločitvah v podporo

OI, sledili pa bodo tudi konkretni organizacijski in finančni pogovori. Namestnik koroskega deželnega glavarja glavarja Ausserwinkler je že podal konkreten predlog, ki ga je zdaj potrebno proučiti.

Vodja avstrijske diplomacije, ki je obenem tudi podkancler, se je Sloveniji zahvalil za jasno podporo. Ocenil je, da skupna kandidatura za pripravo olimpijskih iger ni le sporten, gospodarski in turističen projekt, ampak tudi izrazito političen projekt, ki zadeva vso Evropo. "Na teh treh območjih sta divjali dve svetovni vojni, umrlo je na stotine ljudi. In nase povezovanje, možnost, da se mirnih olimpijskih iger udeležujejo športniki z vsega sveta, je prava olimpijska ideja," meni Schüssel.

Na vprašanje, kako bo na skupno kandidato vplivalo dejstvo, da je Italija podprla

kandidaturo Torina za OI leta 2006, o kandidaturi treh dežel pa ni razpravljala, je Schüssel odgovoril, da to nima na skupno kandidato nikakršnega vpliva. Italija je namreč že poprej jasno povedala avstrijski in slovenski strani, da bo v primeru uspeha kandidature treh dežel pri Mednarodnem olimpijskem komiteju v vseh pogledih podprla tristransko kandidato in dovolila izvedbo teh OI na svojem ozemlju.

Schüssel je špommel, da projekt vključuje ustanovno članico Evropske unije Italijo, novo članico EU - Avstrijo, in bodočo članico unije - Slovenijo, ter projekt, ce bo slo vse po sreči, ki bo uresničen v naslednjem tisočletju. Avstrijski zunanji minister je izrazil upanje, da je zamisel za skupne Zimske olimpijske igre le eden v vrsti prihodnjih mnogih skupnih projektov. (STA)

Haider: Schüssel je šel v Canosso

CELOVEC - Po mnenju vodje avstrijskih svobodnjakov Jörga Haiderja so se spremenili prvotni okvirni pogoji skupne kandidature olimpijskih iger treh dežel. "Italija omahuje, Slovenija pa se vedno ni dala uradne privolitve," je včeraj v Celovcu za novinarje izjavil Haider. Po Haiderjevemu mnenju imajo olimpijske igre 2006 na Koroskem, Furlaniji-Julijski krajini in Sloveniji smisel le takrat, "ko se bodo pogoji ujeli, to pomeni, ko bosta Italija in Slovenija ponudili finančni prispevek".

Vodja svobodnjakov je nadalje od Slovenije zahteval, naj odpravi sklepe, sprejete v Jajcu leta 1943 in 1944, na podlagi katerih so osebe nemškega porekla razglasili za brezpravne in jih razlastili. Obisk podkanclerja Wofganga Schüssla, koroskega deželnega glavarja Christofa Zernatta in njegovega namestnika Michaela Ausserwinklerja pri slovenskem premieru Janezu Drnovšku je Haider označil kot "pot v Canosso" in "vsiljevanje". (STA/APA)

NEMCI V SLOVENIJI

Schüssel in Drnovšek soglašata, da je treba predvsem umiriti polemiko

LJUBLJANA - Predsednik slovenske vlade Janez Drnovšek se je z avstrijskim podkanclerjem in zunanjim ministrom Wolfgangom Schüsslom, ki je na obisku v Ljubljani, ob kosilu pogovarjal o vprašanju nemško govorečih prebivalcev Slovenije. V pogovoru, ki se ga je udeležil tudi vodja slovenske diplomacije Boris Frlec, sta se obe strani strinjali, da Sloveniji te skupine ni treba politično priznati kot manjšine.

Kot je premier Drnovšek povedal v kasnejšem pogovoru s slovenskimi novinarji, so s Schüsslom med drugim razpravljali tudi o interpretaciji nedavnih dunajskih pogovorov s Frlecom o tem vprašanju. "Hitro smo prišli do ugotovitve, da ni nesporazuma, da zadevo enako razumemo, da gre torej za tisto, kar smo vsi zagotavljali - za kulturne potrebe skupine nemško govorečih. To vprašanje pa bomo verjetno uredili v okviru kulturnega sporazuma med državama, ne pa manjšinskega sporazuma," je pojasnil premier Drnovšek.

"Oboji popolnoma razumemo, da ne gre za neko politično priznanje manjšine, ki bi potegnili za sabo druge posledice, npr. tako kot pri italijanski in madžarski manjšini. Tudi avstrijska stran to tako razume. Ne gre za ustavno priznanje, ampak za tisto interpretacijo, ki smo jo tudi dali v javnosti - da gre za kulturne, ne pa politične elemente," je zatrdil Drnovšek. "Vsi trije (Dr-

novšek, Schüssel in Frlec, op. avt.) to zadevo tako razumemo," je se povedal premier.

Pri nemško govorečih prebivalcih ne gre za homogeno avtohtono skupino, ki bi bila regionalno koncentrirana, zato ni primerljiva z italijansko in madžarsko manjšino, je pojasnil premier. Če bi začeli take skupine priznavati kot manjšine, bi imeli v Sloveniji takoj deset manjšin, v Avstriji pa dvajset. Posebnega političnega statusa tej skupini ni mogoče priznati, zato zdaj "orjemo ledino", iščemo, kako jim pomagati na področju ohranjanja kulture ipd. "Ne pomeni pa to političnega statusa, predstavnitva v parlamentu ali česa podobnega. In o tem smo se sporazumeli," je dejal Drnovšek.

Po njegovih besedah zelita minister Schüssel in vladajoča avstrijska politika umiriti zadevo, ki se je preveč razvnela, in se usmeriti v pozitivne pobude, kot so npr. olimpijske igre treh dežel, o čemer je danes tudi tekla beseda med slovenskimi in avstrijskimi sogovorniki.

Schüssel je tudi dejal, da je zelo zadovoljen s pogovorom o manjšinskem vprašanju, ki ga je imel na Dunaju s Frlecom. Po njegovi oceni so na tem srečanju "našli zelo dobro pot, ki so jo pozdravili tudi zunanji ministri Evropske unije" v Bruslju. Schüssel je se ocenil, da gre za "zelo zmerno pot, ki stvarno gleda na možnosti v prihodnosti in se izogiba skrajnostim".

KOROŠKA / VALENTIN INZKO, NEKDANJI PREDSEDNIK NARODNEGA SVETA KOROŠKIH SLOVENCEV

Priznavanje Nemcev v Sloveniji bo koristilo vsem

Poudarek na potrebi, da tudi slovenska manjšina gleda naprej, kot sta to naredila Frlec in Schüssel

CELOVEC - Nekdanji dolgoletni predsednik Narodnega sveta koroskih Slovencev in narodni delavec dr. Valentin Inzko, ki je te dni praznoval svojo 75-letnico, je pozdravil napoved Slovenije o kulturnem priznanju nemško govorece manjšine v Sloveniji. V pogovoru za naš list je Inzko izrekel »vse priznanje zunanjemu ministru Frlecu, slovenski vladi in slovenskemu narodu za ta korak, ki je bil notranjepolitično izredno kočljiva, občutljiva in tvegana zadeva«. Zunanjepolitično, se posebej pa kar se tiče ugleda Slovenije v Avstriji, v Evropski uniji in v svetu nasploh pa da bo ta korak prinesel izključno pozitiven posledice in rezultate ter bo ugled Slovenije utrdil in večal, je se dodal Inzko.

Ob tem je opozoril na Irsko, ki se je bala vstopa države v Evropsko unijo zaradi premočnega vpliva Anglije, po vstopu pa ugotovila, da se je ta vpliv močno zmanjšal, kontakti z drugimi evropskimi državami pa močno povečali. Isto se bo zgodilo s Slovenijo.

Zato je po Inzkovem mnenju »strah Slovenije pred Avstrijo racionalno gledano neupravičen«.

Tudi kar se tiče avstrijske sole v Sloveniji, je situacija podobna. »Moj sin (sedanji avstrijski ambasador v Sarajevu Zdravko Inzko - op. ured.) je bil soustanovitelj avstrijske sole v Pragi. Nosi sicer to ime, vendar je pa 90 odstotkov učencev Cehov in sola je le po imenu avstrijska sola. Je to evropska gimnazija, katere so se Cehi prvotno tudi bali, ki pa je zdaj sola povezovanja, sola dobrega sosedstva in sola skupne bodočnosti sredi Evropske mladine«.

Napoved o kulturnem priznavanju Staroavstrijcev oz. Nemcev v Sloveniji bo po Inzku koristil vsem - koroskim, stajerskim in tudi dunajskim Slovincem, »da ne govorim o pozitivnih posledicah za bilateralne odnose med Avstrijo in Slovenijo«.

»Nehajmo gledati samo v preteklost, ki je ne moremo več spremeniti. Gradimo bodočnost tako kot sta to storila ministra Schüssel in Frlec!«, je zaključil Valentin Inzko, se danes ena najbolj uglednih osebnosti slovenske manjšine na Koroskem.

Ivan Lukan

MANJŠINA / SCHIFFRERJEVO PISMO STURMU

Slovenija ni spremenila stališč do manjšine

Sodelovanje s slovensko manjšino na Krroškem bi bilo lažje, če bi v slednji ne bilo tako velikih nesoglasij

LJUBLJANA - Predsednik komisije DZ za Slovence v zamejstvu in po svetu Marijan Schiffrer je na predsednika Zveze slovenskih organizacij (ZSO) v Celovcu Marjana Sturma danes naslovil pismo, v katerem je izrazil presenečenje, ker se v sredstvih javnega obveščanja pojavljajo stališča ZSO o spremenjeni politiki Slovenije do slovenske manjšine na Koroskem. Ob tem je poudaril, da državni zbor in omenjena komisija kot pristojno delovno telo nista spremenila svojih stališč do odnosa s slovenskimi manjšinami v sosednjih državah in do njihove organiziranosti, so sporočili iz DZ.

V skladu z Resolucijo o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah in s tem povezanimi nalogami državnih in drugih dejavnikov RS, ki jo je državni zbor sprejel 27. junija 1996, temeljno politiko sodelovanja Slovenije s slovenskimi avtohtonimi manjšinami v zamejstvu določa državni zbor.

Resolucija tudi navaja, da Slovenija priznava avtonomnost in politično subjektiviteto avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah. Zato komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu upošteva

obe krovni organizaciji slovenske manjšine tako v Avstriji kot tudi v Italiji in na svoje seje in srečanja vabi predstavnike obeh. Slovenija ne zahteva politične enotnosti slovenske manjšine, ampak si želi le skupnega nastopanja v odnosu do matične države in do države, kjer manjšina živi, saj neenotnost povzroča škodo manjšini sami in zmanjšuje tudi uspešnost Slovenije pri prizadevanju za izboljšanje njenega položaja. Zato omenjena resolucija tudi navaja, da "Republika Slovenija pozdravlja prizadevanja manjšinskih političnih organizacij v posameznih sosednjih državah za demokratično izvoljeno skupno zastopstvo".

Marijan Schiffrer v pismu izraza tudi začudenje, da predstavniki ZSO govorijo o spremenjeni politiki Slovenije do njih, ne da bi se sploh obrnili na komisijo za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, ki je po njegovih besedah vedno odprta za pogovore in stike s predstavniki zamejcev.

Lažje bi bilo zagovarjati potrebo in pomen dobrega sodelovanja z manjšino, če ta ne bi tako očitno kazala na medsebojna nesoglasja in če bi bilo več pripravljenosti za dogovarjanje, je se poudaril Schiffrer. (STA)

Janez Janša (SDS) kritično o stališčih vlade do manjšin

LJUBLJANA - O manjšinah v zvezi s slovensko-avstrijskimi odnosi je bil včeraj govor tudi v državnem zboru, kjer je vprašanje sprožil predsednik Socialdemokratske stranke Slovenije Janez Janša. Vprašanje pa se je nanašalo na nedavno izjavo ministra za zunanje zadeve Borisa Frleca, da je avstrijska državna pogodba izpolnjena in s tem tudi vse bistvene pravice Slovencev v tej sosednji državi.

Janšo je se zanimalo, na podlagi katerega sklepa DZ ali odbora DZ za mednarodne odnose (OMO) je vlada pooblastila ministra Frleca, da se na Dunaju sporazume o priznanju nemške manjšine v Sloveniji, čeprav se ni dorečeno poročilo zgodovinarjev glede te tematike. Janša je obrazložil, da je bilo 20. januarja v intervjuju za Die Presse med drugim objavljeno, da se je minister Frlec z avstrijskim zunanjim ministrom sporazumel o pravem priznanju nemške manjšine v Sloveniji. Zatem je vlado povprašal, ali deli mnenje ministra Frleca, da naj bi bile vse bistvene pravice Slovencev v Avstriji izpolnjene.

Državni sekretar v MZZ Ivo Vajgl je odgovoril, da je bila na žalost slovenska javnost ter velik del kvalificiranih predstavnikov DZ in drugih teles in organov informirana predvsem iz časopisnih interpretacij ter iz enostranskih, delnih in ne povsem točnih interpretacij, ki so jih v zvezi s pogovori dajali avstrijski politiki in sogovorniki. Vajgl je poudaril, da je avtentična vsebina pogovorov, ki je dostopna tudi državnemu zboru, razvidna iz zapisov članov slovenske delegacije na teh pogovorih. Iz zapisov je razvidno, da informacija Die Pressa v prirejenem pogovoru ni bila natančno interpretirana glede slovenske narodne skupnosti v Avstriji in glede 7. člena avstrijske državne pogodbe. Sicer pa so časopisu Die Presse zatem poslali popravek, ki je bil objavljen 24. januarja z naslovom Ljubljana popravlja navedbe v intervjuju. V popravku piše, da je avtor članka svoj odgovor v intervjuju vzel iz konteksta širšega odgovora. V popravku je med drugim se pisalo, da "pravice Slovencev na Koroskem in ki izhajajo iz avstrijske državne pogodbe niso bile doslej v celoti uresničene in ostajajo stalna tema v pogovorih med Ljubljano in Dunajem. Zato je Frlec na dan pred obiskom na Dunaju sprejel predstavnike Slovencev, ki živijo v Avstriji ter dobil natančen vpogled v razmere. Samo manjšina lahko sodi o tem, ali so zagotovljene pravice izpolnjene. Manjšino sprejemamo kot subjekt svojih zahtev in upoštevamo njihovo stališče". Državni sekretar je se obrazložil, da se je minister Frlec pred odhodom na Dunaj v Kranjski gori sestel z enotno delegacijo slovenske narodnostne skupnosti na Koroskem, ki so ga opozorili na neizpolnjene člene državne pogodbe in na druga odprta vprašanja, ki zadevajo Korosko. Slovenski zunanji minister je zahteval slovenske skupnosti v Avstriji v pogovorih pojasnil avstrijski strani. (STA)

Vaš bančni partner
v poslovanju
s Slovenijo
in drugimi državami.

ljubljanska banka
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana
Podružnica Milano
Tel.: 02/806 9191
Faks: 02/8646 5358

Vse zunanje trgovinske
in bančne storitve.
Finansiranje domačih
in tujih
partnerjev.

ljubljanska banka
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana
Podružnica Milano
Tel.: 02/806 9191
Faks: 02/8646 5358

OBRAČUNI / VČERAJ UPRAVNI SVET GRUPE FIAT

Romitijevo pismo polno odličnih poslovnih števil

Predsednik Fiata uradno potrdil svoj odhod po junijskem občnem zboru - Zahvala Fresca

TURIN - Čeprav so bili glavni podatki o zelo uspešnem lanskem poslovnem letu že znani, je bilo včerajšnje zasedanje upravnega sveta največje italijanske zasebne industrijske grupe kljub temu svojstveno. Predsednik Fiata Cesare Romiti je namreč podal svoj zadnji poslovni obračun in uradno sporočil, da bo po junijskem občnem zboru delničarjev zapustil krmilo grupe, ki ji je v dveh letih predsedovanja pomagal do doslej najboljših poslovnih in industrijskih rezultatov. Kot znano, bo Romitijev naslednik Paolo Fresco, ki bo uradno imenovan na junijskem zboru delničarjev in ki se je včeraj tudi javno zahvalil za zaupanje.

Kljub temu, da je bilo vse že vnaprej znano, včerajšnji upravni svet z udeležbo castnega predsednika Giannija Agnelli ni minil brez emocije, kajti Romiti zapusca hiso, ki ji je posvetil kar 24 let svojega življenja. »Tisto, kar je bilo v

sedemdesetih letih največje italijansko privatno podjetje, se je postopoma spremenilo najprej v veliko evropsko in nato v svetovno podjetje, ki je sposobno uspešno kompeticije na globalnih trgih,« je dejal Romiti.

Iz tradicionalnega pisma, ki ga je predsednik naslovil na delničarje, izhaja kot rečeno grupa pri odličnem zdravju, o čemer prča podatek, da se je promet lani v primerjavi z letom 1996 povečal za 15 odstotkov in dosegel 89.500 milijard lir vrednosti, da znaša operativni presežek 3.500 milijard, skoraj enkrat več kot leto prej, da se je dohodkovnost zvišala od 2, 3 na 4 odstotke, medtem ko je neto finančni položaj prvic od leta 1990 aktiven (za okrog 2.400 milijard). Bruto dobiček znaša pred odštetjem davščin 4.200 milijard, približno 400 milijard lir več kot v letu 1996, vendar je se bolj pomembno vidno izboljšanje njegove kakovosti.

TRENDI / RAZISKAVA ZAVODA ISCO

Rekorden poskok indeksa o zaupanju v gibanje gospodarstva

Izrazito optimistično 36% vprašanih

RIM - Po raziskavi zavoda ISCO je kazalec stopnje gospodarskega zaupanja v januarju rekordno poskočil in od 113, 2 v decembru zrasel na 120, 8 točke. Doslej je rekord veljal za lansko septembrsko stopnjo zaupanja, ko je znašala 119, 7 točke.

Iscova konjunktura raziskava sintetizira tokrat delež »izrazito ugodnih« pričakovanj o gibanju gospodarskega položaja in delež »zmerno pozitivnih pričakovanj« o osebnem položaju. V primerjavi z lanskim decembrom so januarjske projekcije za 12 naslednjih mesecev pokazale »izrazito optimizem« glede gospodarskih gibanj in znake nekoliko večjega zaupanja v trg dela. 36% statističnega vzorca predvideva, da se bo v naslednjih 12 mesecih gospodarski položaj izboljšal (decembra je bilo takega mnenja 26% vprašanih), medtem ko predvideva poslabšanje 24% vprašanih (decembra 33%). Razmerje med optimisti in pesimisti se je torej spremenilo od -7 na +12, seveda v korist optimistov.

Na področju gibanja cen prevladujejo pričakovanja o stabilnosti: 41% vprašanih ne predvideva sprememb v naslednjih 12 mesecih (decembra 34%), medtem ko se je delež tistih, ki napovedujejo nadaljnje upadanje cen, zvišal od 3% na 5%. Pri družinah se je delež tistih, ki jim uspeva uravnovesiti družinske bilance, dvignil na 55%, medtem ko se je delež tistih, ki tudi varčujejo, znižal na 34%.

NOVICE

Ministra Ciampi in Visco ne verjameta Eurostatu

RIM - Ciampi in Visco sta včeraj s skupnimi močmi odgovorila na casopisne interpretacije gibanja javnega dolga, na kritike o davčnem pritisku in o nedavni zavrnitvi transakcije z zlatom v Bruslju. V skupnem tiskovnem sporočilu sta ministra včeraj zapisala, da rast javnega dolga v absolutni vrednosti ni novost, pač pa je novo to, da se od leta 1995 niza delež primanjkljaja na BDP. Kar zadeva davčni pritisk ministra potrjuje napoved o njegovem nizevanju vzporedno z rastjo BDP, medtem ko glede Eurostatove odločitve, da zavrne upoštevanje transakcije z zlatom za izboljšanje javnega proračuna, Ciampi in Visco opozarjata, da se s tem ne strinja ne samo vlada, ampak tudi italijanski Istat in menjalni urad UIC.

Ameriški BDP konec 1997 rasel z rekordno stopnjo 4,3%

NEW YORK - Bruto domači proizvod Združenih držav Amerike se je zadnjem trimesečju lanskega leta zvišal za 4, 3 odstotka (v realnih stvilkah za 76, 3 milijarde dolarjev), kar je več od vseh predvidevanj, saj so analitiki napovedovali 3, 7-odstotni porast. V primerjavi z letom 1996 se je stopnja rasti BDP lani povečala za 3, 8 odstotka, poskok zadnjih treh mesecev lanskega leta pa je največji v zadnjih devetih letih.

Ugodno gibanje ameriškega gospodarstva v zadnjih mesecih je po besedah ministrstva za trgovino zaslužno rasti nakupnih naročil podjetij, znižanja uvoza dobrin in storitev in istocasno povečanje njihovega izvoza. Kot rečeno, je BDP lani dosegel povprečno stopnjo rasti 3, 8 odstotka, torej odstotek več kot predlani, ko je znašala 2, 8 odstotka.

Januarska inflacija v Sloveniji 1,4-odstotna

LJUBLJANA - Cene življenjskih potrebščin, ki so po novem tudi v Sloveniji podlaga za izračun inflacije, so bile januarja za 1, 4 odstotka višje kot decembra lani. To pomeni, da je bila januarska inflacija 1,4-odstotna. Na cene življenjskih potrebščin pa so najbolj vplivale januarske višje cene sadja, zelenjave, mleka in mlečnih izdelkov ter energije, zlasti elektrike. Po podatkih državnega urada za statistiko so bile cene življenjskih potrebščin v letošnjem januarju v primerjavi z lanskim v povprečju višje za 9 odstotkov. Cene na drobno, ki so bile doslej merilo za izračun inflacije, pa so se januarja v primerjavi z lanskim decembrom povisale za 0, 8 odstotka, v primerjavi z lanskim januarjem pa za 9, 1 odstotka.

Konec leta 1997 v Sloveniji 128.572 brezposelnih

LJUBLJANA - Na Republiškem zavodu za zaposlovanje Slovenije (RZZ) je bilo ob koncu preteklega leta prijavljenih 128.572 brezposelnih oseb. To je bilo za 1, 7 odstotka več kot mesec dni prej in za 3, 3 odstotka več kot decembra 1996. Med iskalci zaposlitve je bilo konec decembra kar 43 odstotkov starejših od 40 let, skoraj polovica pa jih je imela le prvo ali drugo stopnjo izobrazbe. V vsem letu 1997 se je na RZZ prijavilo 78.472 oseb, med njimi največ iskalcev prve zaposlitve, oseb po izteku zaposlitve za določen čas, trajnih presežkov in delavcev, ki so delo izgubili zaradi stečaja podjetja. Zaposlitev so lani našli 56.070 oseb, iz različnih vzrokov pa so iz evidenc črtali 18.300 prijavljenih. V primerjavi z letom 1996 se je lani v zaposlitve vključilo 1430 brezposelnih oz. 2, 6 odstotka več oseb.

SREČANJE TRGOVSKE SEKCIJE / VLADNI ODLOK O REFORMI TRGOVSKEGA SEKTORJA

Trgovci iz vrst SDGZ imajo celo vrsto pomislekov

Člani so se seznanili z vsebino vladnega ukrepa - SDGZ skupaj z drugimi pripravlja pripombe in predloge

V sredo so se trgovci Slovenskega deželnega gospodarskega združenja sestali v Trstu, da bi obravnavali novi vladni odlok, ki celovito reformira področje trgovine. Predsednik sekcije Ervin Mezgec je prisotne seznanil, kaj je bilo v zvezi s tem storjenega v zadnjem obdobju, ravnatelj Vojko Kocjancic in organizacijski tajnik Davorin Devetak pa sta prikazala glavne novosti vladnega odloka, ki je bil sprejet 16. januarja.

Nakazuje se ukinitve trgovskih dovoljenj za vse dejavnosti do 300 kv. metrov prodajne površine, ukinitve blagovnih tabel in nova osnovna ločitve samo na prodajo jestevin in nejestevin, ukinitve trgovskega registra REC, ukinitve sedanjih občinskih trgovskih planov in kontingentov licenc ter preureditev pristojnosti med različnimi javnimi upravami. Obe ta se sprostitev delovnega časa. Trgovci naj bi prosto izbirali čas odprtja med 7. in 22. uro, za največ 13 ur dnevno. Ob praznikih, nedeljah in za morebitni tedenski počitek naj bi bili zaprti, možnost izrednega odprtja naj bi imeli 8 nedelj na leto in v decembru. Vladni odlok poverja občinam nadaljnjo ureditev in izvajanje reforme.

Med razpravo je prišlo na dan več ugotovitev. Posodobitev osnovnega zakona o trgovini iz leta 1971 je bila nujna, glede na razvoj distribucije v Italiji in na njuno usklajitev no-

tranjih norm z evropskimi. V zadnjem desetletju je izginilo 250 tisoč licenc, a trend se se ni zaključil. Kar je veljalo paradokso za Trst, postaja sedaj pravilo za vso Italijo. Sami trgovci si ne zakrivajo oči pred tem dejstvom, problem pa je v prehodnosti in postopnosti procesa. Odlok med glavnimi smotri (ob prozornosti trga, razvoju konkurence, prostega pretoka blaga in zaščiti potrošnikov) navaja tudi posodobitev distribucijskega sistema, pluralizem med različnimi vrstami ponudbe in ovrednotenje malih obratov v urbanih in obratnih predelih. To se lepo sliši, a ni jasno razbrati iz besedila, kako naj bi se udeležilo.

Popolna liberalizacija do 300 kv. metrov površine je nesporeljiva. Povzročila bo divji pohod srednjih in velikih struktur ter travmatsko zbrisanje malih obratov s tržišča po hitrem postopku, ce ne bo prišlo do znižanja te meje in do nastanka drugih instrumentov (npr. urbanističnih), ki bi lahko zajamčili postopnost in ublažitev samega procesa.

Obvezen vpis v register REC je bil prej birokratska obveznost kot merilo strokovnosti trgovskih operaterjev, a ostaja odprto vprašanje strokovnosti in ni dovolj omejitvi obvezno kvalifikacijo (delovno izkušnjo ali tečaj) samo na trgovce z jestvinami.

SDGZ je skupaj z drugimi krajevnimi in deželnimi organizacijami tr-

govcev pripravlja skupno stališča in predle za Deželo, ki ima pri tem zakonodajno pristojnost in bo izdelala svoj zakon o trgovini. Prav tako bo seznanilo vse člane z novostmi in možnostih razvoja, tako da bodo lahko podjetniki pravčasno reagirali. Sekcija trgovine na drobno nudi vsem zainteresiranim besedilo odloka in je na razpolago za morebitne ugovore in mnenja.

Na sestanku je tajnik sekcije Egon Meden spregovoril se o občnem zboru Konzorcija za jamstva posojil v trgovini. Tako bodo 16. marca volitve novih vodstvenih organov in prav bi bilo, ce bi trgovci SDGZ predlagali svojega kandidata za upravni svet.

CONGAFI odigrava vazo vlogo pri finansiranju pobud tega sektorja, SDGZ je bilo pred 25 leti med njegovimi ustanovitelji, kar bi bilo primerno obeležiti. Mesto v upravnem odboru poleg mesta v izvršnem, ki ga sedaj že zaseda Meden, bi bila možnost več za naše operaterje, ki so tudi člani CONGAFI.

Ob koncu je ravnatelj Kocjancic obvestil prisotne, da bodo februarja na Trzaskem in v Beneciji stekla informativna srečanja SDGZ o davčnih novostih v letu 1998, marca pa bo strokovni izlet gostincev v vinorodne okolice doline Loire, ki se ga lahko udeležijo tudi drugi člani Združenja.

ZADRUGA KRASKA BANKA Zadruga z.o.z. TRST	30. JANUAR 1998	
	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1792,00	1827,00
nemška marka	976,00	996,00
funt šterling	2931,00	2986,00
švicarski frank	1208,00	1238,00
belgijski frank	46,80	48,80
francoski frank	289,00	299,00
danska krona	253,00	263,00
norveška krona	232,00	242,00
švedska krona	217,00	227,00
kanadski dolar	1.213,00	1253,00
portugalski eskudo	9,12	10,02
nizozemski gulden	859,00	884,00
avstrijski šiling	137,700	142,20
španska pezeta	11,12	12,22
grška drahma	5,93	6,73
irski šterling	2432,00	2512,00
japonski jen	13,70	14,60
avstralski dolar	1162,00	1232,00
madžarski florint	7,00	9,00
hrvaška kuna	255,00	275,00
slovenski tolar	10,20	10,45

KMEČKA BANKA - GORICA	
30. JANUAR 1998	
v LIRAH	
valuta	prodajni
ameriški dolar	1789,00
nemška marka	978,00
francoski frank	289,00
nizozemski gulden	860,00
belgijski frank	47,03
funt šterling	2907,00
irski šterling	2434,00
danska krona	255,00
grška drahma	6,04
kanadski dolar	1212,00
švicarski frank	1209,00
avstrijski šiling	137,84
slovenski tolar	10,15

MILANSKI DEVIZNI TRG	
30. JANUAR 1998	
v LIRAH	
valuta	povprečni
ameriški dolar	1799,450
EKU	1946,650
nemška marka	986,540
francoski frank	294,400
funt šterling	2945,700
nizozemski gulden	875,350
belgijski frank	47,807
španska pezeta	11,628
danska krona	258,910
irski šterling	2470,820
grška drahma	6,227
portugalski eskudo	9,637
kanadski dolar	1228,550
japonski jen	14,141
švicarski frank	1224,950
avstrijski šiling	140,210
norveška krona	237,830
švedska krona	222,480
finska marka	325,870

MILANSKI BORZNI TRG				
30. JANUAR 1998				
INDEKS MIB 30: +0,72				
delnica	cena	var. %	delnica	cena
Alleanza Ass.	21.365	+0,96	La Fondiaria	9.693
Bca di Roma	2.390	+0,29	Mediaset	9.462
Bca Fideuram	9.271	+3,79	Mediobanca	16.486
Bca Pop.Mi	14.628	+5,22	Montedison	1.711
Benefitton	31.056	+0,92	Olivetti	1.483
Comit	7.295	+0,92	Parmalat	2.848
Credit	6.648	+1,00	Pirelli Spa	4.732
Edison	11.551	+2,37	Ras	18.931
Eni	10.540	+0,58	Rolo	29.940
Fiat	5.974	-0,79	Saipem	9.684
Generali	48.515	+1,37	San Paolo To	19.390
Imi	24.772	+4,09	TIM	8.429
Ina	3.997	-0,79	Telecom Ita	12.357
Italgas	7.020	-0,07		

ljubljanska banka
Podružnica Milano

SSG najmlajše vabi na Potep

Lutkovno gledališče Papilu bo jutri dopoldne ob 11. uri v tržaskem Kulturnem domu predstavilo svojo novo predstavo Potep (na sliki prizor iz prejšnje predstave).

V Mačkoljah začetek slavja ob 100-letnici društva

Nocoj bo v dvorani srenjske hiše v Mačkoljah prva izmed prireditvev, ki si jo odborniki KD Primorsko zamisljajo ob letošnjem praznovanju 100-letnice svojega društva. Mačkoljansko kulturno društvo je namreč eno izmed najstarejših organiziranih jeder v družbeni stvarnosti Slovencev v Italiji: letošnja slavnostna proslavljanja v Mačkoljah pa se bodo zvrstila vzporedno se z drugimi podobnimi pobudami, saj bodo stoletnico društva praznovali tudi na Padricah in v Trebcah, v Dolini pa celo 120. obletnico ustanovitve domačega društva.

Drevo ob 20. uri bodo zbranim v mačkoljanski srenjski hiši predvsem zapeli člani MePZ Primorsko: pod vodstvom Antona Baloha bodo predstavili izbran spored zborovskih pesmi. Uvodno prireditev v okviru praznovanja 100-letnice pa bodo z recitacijami popestrili tudi malčki otroške skupine. (dam)

Vabilo na slovensko kosilo s knjigo Borisa Kuharja

V gostišču Stari grad v Senožečah bodo v soboto, 7. februarja, ob 19. uri predstavili novo knjigo dr. Borisa Kuharja »Kam na dobro kosilo«, v kulturnem programu bo nastopil priznani pivski kvintet Sonček. V januarju so se v gostišču Stari grad v Senožečah, ki jo vodita Marta in Marijan Sotlar, zaključili dnevi lovske kuhinje. Na predvečer slovenskega kulturnega praznika se pričenjajo dnevi slovenskih jedi. Odprli jih bodo na večeru, na katerem bodo predstavili knjigo »Kam na dobo kosilo?« s podnaslovom 100 gostiln, 100 kuharjev in 100 receptov.

Osnovni namen knjige je predstavitev kuharjev, gostiln, restavracij in domacij, kjer kuhajo za goste in kjer se dobro je. Knjiga tudi svetuje, kam se sploh splača na kosilo, kje se lahko slovesno praznuje življenjske jubileje,

kam na poslovna kosila itd. Za vsak gostinski lokal je poleg osnovnih podatkov o lokaciji, lastniku, direktorju in vodji kuhinje ter zmogljivosti in načinu placila ter urniku podan opis hrane, ki jo ponujajo. Kvintet Sonček bo pod umetniškim vodstvom Mateja Penka olepsal sobotni večer, ki se bo končal ob izbranih jedeh in vrhunskih vinih. O.K.

Kulturne prireditve na domaciji v Coljavi

V kmečkem turizmu v Coljavi št. 5., ki ga je uredila Mateja Ostrouska ob pomoči matere Aleksandre Pelicon in njenega moža Jožeta, so pričeli poleg izvrstne domače hrane in pijače gostom ponuditi tudi kulturne prireditve kot popestritev konca tedna. Tako bo danes nastopil Goriski komorni ansambel, ki se bo predstavil s klasično glasbo in drugimi zvrstmi glasbene umetnosti. Nastop se bo pričel ob 20. uri. O.K.

GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA

FURLANIJA-JULJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

Danes, 31. t. m., ob 20.30: Francis Veber »Večerja bedakov«. Režija Vladimir Jurc.
Jutri, 1. februarja, ob 11. uri - otroška matineja - M. in B. Solce »Potep«, v izvedbi lutkovnega gledališča Papilu

Gledališče Rossetti

Stalno gledališče FJK - Gledališka sezona 1997/98
Danes, 31. t. m., ob 20.30 (red B) gostuje gledališka skupina Teatro di Genova s predstavo »Le Dame de Chez Maxime« G. Feydeau. Režija Alfredo Arias. Nastopata Mariangela Melato in Eros Pagni. Predstava v abonmaju - odrezek 7 rumen.
Rezervacije vstopnic pri blagajni gledališča - (urnik: 8.30-13, 16-19 ob delavnikih) in pri osrednji blagajni UTAT v Pasazi Protti (urnik: 8.30-12.30, 15-19).
V teku je predprodaja vstopnic za predstavo Itala Sveva »Senilità«, ki bo na sporedu od 5. do 8. februarja in od 12. do 15. marca (predstava 3 - rdece).

Gledališče Verdi

Operna in baletna sezona 1997/98
Danes, 31. t. m., ob 20.30. uri (reda C/F) ponovitev opere »Wozzeck« Albana Berga. Dirigent Wolfgang Bozic. V glavni vlogi nastopa Jurgen Linn.
Zadnja ponovitev jutri, 1. februarja, ob 16. uri (reda G/G).
Pri blagajni gledališča Verdi je v teku predprodaja vstopnic za balet »Mutation« Mauriceja Béjarta: v soboto, 7.2., ob 20.30 (reda A/F; v nedeljo, 8.2., ob 16. uri (reda D/D); v torek, 10.2., ob 20.30 (reda B/A9; v sredo, 11.2., ob 20.30 (reda C/B); v četrtek, 12.2., ob 20.30 (reda E/C); v petek, 13.2., ob 20.30

(reda F/E); v soboto, 14.2., ob 17. uri (reda S/S); v nedeljo, 15.2., ob 16. uri (reda G/G). (Vstopnice za balet so na razpolago tudi v Vidmu pri ACAS - Ul. Faedis 20 (tel. 0432 - 470918).

Blagajna gledališča (urnik: 9-12, 16-19 - tel. 6722500 - zaprto ob ponedeljkih).

Gledališče Cristallo - La Contrada

Danes, 31. t. m., 20.30 Pirandellovo delo »Uno, nessuno e centomila«. Režija Marco Mattolini. Nastopa Flavio Bucci.
Zadnja ponovitev jutri, 1. februarja, ob 16.30.
Jutri, 1. februarja, ob 11. uri Povem ti pravljico: »Robin Hood« v izvedbi gledališke skupine As.Tr.R. iz Firenc.

Pri osrednji blagajni UTAT v Pasazi Protti (urnik: 8.30-12.30, 16-19 - tel. 630063/638311) in pri blagajni gledališča Cristallo (tel. 390613) je možna rezervacija za predstavo »Plaza suite« Neila Simona.

Gledališče Silvio Pellico - »L'Armonia«

Danes, 31. t. m., ob 20.30 se bo predstavila gledališka skupina »Quei de Scala Santa« s komedijo Maura Bogonija »Tergestene - Furlanopoli 1-1«. Režija Silvio Petean.
Zadnja ponovitev jutri, 1. februarja, ob 16.30.
Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni UTAT v Pasazi Protti.

TRŽIČ

Obcinsko gledališče - Gledališka sezona 1997/98

V torek, 3. in v sredo, 4. februarja, ob 20.30 gostovanje gledališča Mobydick Teatri della Riviera »Il Milione quaderno veneziano di Marco Paolini«, nastopa Marco Paolini.
Vstopnice dobite pri blagajni gledališča: od ponedeljka do sobote 17-19 (za informacije tel. 0481 - 494368/494365).

GORICA

Kulturni dom

Danes, 31. t. m. večer filma in kulture »Gorica kinema - Gorizia cinema« v organizaciji Kinoateljstva in v sodelovanju s festivalom Alpe Adria Cinema - pregled jugoslovanskega filma »Onda nera - Crni val« od leta 1960 do 1972: danes, 31.1. »Rani radovi« Zelimir Zilnik, »WR - Misterije organizma«, Dusan Makavejev.
Za informacije: Kulturni dom Gorica (tel. 0481-33288).

VIDEM

Nuovo Teatro Giovanni da Udine

Danes, 31. t. m., ob 20.45 se bo predstavilo Stalno gledališče iz Veneta z delom Carla Goldonija »La guerra«. Režija Luigi Squarzina; nastopata Maria Grazia Buccellato in Peppe Barra.

Teatro Contatto - Avditorij Zanon

Danes, 31. t. m., ob 20.30 se bosta predstavili gledališki skupini FLK in Arearea z delom »Venti« v režiji Roberta Cecconija.

PORDENON

Dezelnj Avditorij

Danes, 31. t. m., ob 16.30 predavanje prof. Massima Cacciarija z beneske univerze na temo: »Arcipelago Europa: identità, culture e diversità«.

SLOVENIJA

NOVA GORICA

Primorsko dramsko gledališče - Kulturni dom

Danes, 31. t. m., ob 11. in ob 16. uri Goriski vrtljak: gostuje Moje gledališče iz Ljubljane s predstavo »Pepelka« (abonma Veliki polzek in Izven).
Predstava P. Barnes »Ni tako slabo kot zgleđa«, ki bi morala biti danes, 31. t. m., ob 20. uri za solo odpade zaradi bolezni.

PORTOROŽ

Avditorij

Danes, 31. t. m., ob 20.30 gledališka predstava »Pacchi d'America virgola...«. Gostuje gledališka skupina Ex allievi del Toti iz Trsta.
Jutri, 1. februarja, ob 18. in ob 20.30 film »Do nagega«.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

Danes, 31. t. m., ob 19. uri v Gallusovi dvorani: W. Shakespeare »Macbeth« (za abonmaja sobota in izven (konto).
V soboto, 14. (za gledališki abonma in izven) ter v nedeljo, 15. februarja (za izven) ob 19.30 v Linhartovi dvorani »Julij Cezar« v izvedbi italijanske skupine Societas Raffaello Sanzio. Režija Romeo Castellucci.

Mestno gledališče ljubljansko

Danes, 31. t. m., ob 19.30 (abonma Repriza): Michel Tremblay »Nore babe«; ob 22. uri (izven in konto) Patrick Süskind »Kontrabas«.

SNG - Drama

Danes, 31. t. m., ob 18. uri v zgornjem foyerju (glavni vhod): J. Misima »Obisk« (izven - konto).
Vse ponovitve Albejeve igre »Kdo se boji Virginie Woolf?« napovedane za januar odpadejo zaradi bolezni.

GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA

FURLANIJA-JULJSKA KRAJINA

TRST

Glasbena matica - Koncertna sezona 97/98

3. marca bo v Deutscher Hilsverein nastopil harmonikaš Corrado Rojac s mezosopranistko Evo Mabellini. Na programu Frescobaldi, Bach, Pozzoli, Cajkin, Rojac in Solotarjov.

Gledališče Rossetti

Società dei concerti - Koncertna sezona 1997/98
V ponedeljek, 9. februarja, ob 20.30 bo nastopil Tokyo String Quartet. Na sporedu Mozart, Sostakovič. in Smetana

Gledališče Rossetti

V soboto, 14. februarja, ob 21. uri koncert Riccarda Cocciantaja. Za abonente Stalnega gledališča FJK je predviden popust.

Kavarna San Marco

(Ul. Battisti 18)
Danes, 31. t. m., ob 21. uri v okviru Tržaskih glasbenih

večerov bodo nastopili glasbena skupina »Vecia Trieste«, pevka Antonella Brezzi in mala Jasna Kneipp.

Dvorana Primo Rovis

(Ul. Ginnastica)

V ponedeljek, 2. februarja, ob 16.30 bo v sklopu prireditve združenja Pro Senecture s samostojnim koncertom nastopila pianistka Tatjana Jercog. Na sporedu Beethoven, Brahms, Debussy, Liszt in Rahmaninov.

TRŽIČ

Obcinsko gledališče - Koncertna sezona 1997/98

V torek, 10. februarja, ob 20.30 koncert Dulce Pontes »Caminhos«.
Vstopnice dobite pri blagajni gledališča (urnik: 10-12, 17-19 od ponedeljka do sobote), pri UTAT v Trstu in pri Discotex v Vidmu.

GORICA

SCGV E. Komel - Koncertna sezona 1997/98

V sredo, 4. februarja, ob 20.30 v veliki dvorani KC L.

Bratuz: »Pavle Merku med nami«. Sodelujeta MePZ Lojze Bratuz Gorica in Glasbeni atelje Emil Komel.

VIDEM

Teatro Nuovo Giovanni da Udine

V torek, 3. februarja, ob 20.45 koncert Elvisa Costella, ob klavirju Steve Nieve.

SLOVENIJA

NOVA GORICA

Hit Hotel Casino Park

V petek, 13. februarja, ob 22.30 koncert Riccarda Cocciantaja.

LJUBLJANA

SNG Opera in balet

V torek, 3. februarja (abonma Terek), ob 20. uri (abonma Cetrtek) - S. Prokofjev »Romeo in Julija« - razprodano. Ponovitvi v četrtek, 5.2. (abonma Cetrtek) - ob 19.30,

20.2. (abonma petek) - ob 16.30. Predstavi so tudi za izven in konto.

V sredo, 11. februarja, ob 19.30 (abonma Sreda, izven in konto) zadnja ponovitev opere G. Mayerbeeja »Hugenoti«.

V soboto, 14. februarja, ob 19.30 (abonma izven in konto): J. Strauss »Cigan baron«.

Cankarjev dom

V sredo, 4. februarja, ob 19.30 v Kosovelovi dvorani (studenti in dijaki) - abonma Mladi mladim: koncert Mirjam Brozina in Tina Hribar - klavir stiročno; Klavirski trio: Ilonka Kovacic (klavir), Mojca Menoni (violina), Gregor Kovacic (klarinet).
V ponedeljek, 9. februarja, ob 19.30 v Gallusovi dvorani (srebrni abonma) Mednarodni mojstrski ciklus Dimitris Sgouros (klavir).
V torek, 10. februarja, ob 20.30 v Gallusovi dvorani koncert blues-jazz-cajun-country glasbe. Nastopil bo Clarence »Getemouth« Brown.

V sredo, 11. t. m., ob 20. uri (zlati abonma) bo v Gallusovi dvorani nastopil kanadski baročni orkester Tafelmusik.

RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE

FURLANIJA-JULJSKA KRAJINA

TRST

Miramarski park in muzej sta odprta vsak dan od 9. do 17. ure (grad od 8. do 18. ure).

Galerija Rettori Tribbio: danes, 31. t. m., ob 18. uri otvoritev razstave slikarja Enza Maia.

Galerija Nadia Bassanese: do 13. februarja bo na ogled razstava Federica Rizzija.

Obcinska razstavna dvorana na Trgu Unità: do 22. februarja je na ogled razstava o skedenjski železarni. Urnik: 10-13, 17-20.

Palaca Costanzi: do 25. februarja je na ogled razstava »Ljudje in medvedje«. Urnik: vsak dan od 9. do 19. ure.

Muzej Revoltella: do 8. februarja je na ogled razstava »Chersicla. Dall'informale alle muse energetiche«; danes, 31. t. m., ob 17. uri vodi obisk dr. Luca Geroni.

Studio Tommaseo (Ul. del Monte 2/1): do 19. marca je na ogled razstava umetnika Lorenza Gattija na temo »Edilizia«.

Postna palaca na Trgu Vittorio Veneto: odprt je postni in telegrafski muzej. Ogled je možen vsak dan, tudi ob nedeljah, od 9. do 13. ure (zaprto ob praznikih). Za vodene obiske lahko poklicete na tel. (040) 4195148 od 9. do 14. ure.

ŠKEDENJ

KD Ivan Grbec (Skedenjska ulica 124): na ogled je razstava fotografij Maria Magajne.

KONTOVEL

Trgovina »Dolce Divani« (Kontovel 531): v ponedeljek, 16. februarja, ob 17. uri otvoritev skupinske razstave »L'arte riprende vita sul Carso«. Razstava bo odprta vse do 9. marca s sledecim urnikom:

vsak dan, razen nedelje, od 14.30 do 17. ure..

GORICA

Kulturni center Lojze Bratuz (Drevored XX. septembra 85): do 20. februarja razstavlja svoje akvarele Andrej Kosic. Urnik: vsak dan, od ponedeljka do sobote, 17-19, ob nedeljah 10-12.

Galerija Ars - Katoliška knjigarna (Travnik 25): na ogled je razstava Robert Hlavaty ob 100-letnici rojstva.

SLOVENIJA

SEŽANA

Mala galerija: na ogled je razstava akvarelov, ki jo prireja Društvo saleskih likovnikov.
Kosovelova knjiznica: do 28. februarja je na ogled razstava Karla Zelenka.

DOBROVO V BRDIH

Grad Dobrovo: do aprila 1998 je na ogled razstava grafik Toneta Kralja. Urnik: od 10. do 18. ure - ob ponedeljkih zaprta.

AJDOVŠČINA

Pilonova galerija (Presernova ulica 3): do 20. februarja je na ogled razstava Zorana Musica - grafike iz zbirke Moderne galerije v Ljubljani. *

LJUBLJANA

Galerija CD: se danes, 31. t. m. je ogled razstava slik C. Viallata.

Avla Galerije Nove ljubljanske Banke: na ogled je razstava Metoda in Ane Zavavdlav: »Macbeth«. Razstava fotografij s predstave.

PRVA LISTINA O PRAVICAH MANJŠIN, KI PREDVIDEVA TUDI MEDNARODNI NADZOR

Od jutri v veljavi Okvirna konvencija Sveta Evrope za zaščito narodnih manjšin

Za Italijo bo listina začela veljati 1. marca, Slovenija in Avstrija pa je še nista ratificirali

Jutri stopi v veljavo Okvirna konvencija Sveta Evrope za zaščito narodnih manjšin. Pomen tega dogodka lahko pojasnimo z dejstvom, da gre za prvi mednarodni dokument na tem področju, ki predvideva tudi mehanizem mednarodnega nadzora nad izvajanjem določil, ki jih vsebuje.

Okvirno konvencijo so sprejeli zunanji ministri držav članic Sveta Evrope 1. februarja 1995. Takrat so tudi listino podpisali ministri Avstrije, Danske, Finske, Madžarske, Islandije, Irske, Italije, Liechtensteina, Nizozemske, Norveške, Poljske, Portugalske, Romunije, Slovaske, Slovenije, Spanije, Švedske, Švice in Velike Britanije. Tem državam so se kasneje pridružile številne druge, tako da izmed 40 držav članice Sveta Evrope doslej listine niso podpisale samo Andora, Belgija, Francija in Turčija. Razlogi za to so seveda različni: v Andori je katalonscina edini uradni jezik in se torej vprašanje ne postavlja na ravni zaščite manjšin. Isto velja za Belgijo, kjer so francoscina, flamsčina in nemščina trije uradni jeziki in je država strogo locena v avtonomne jezikovne predele, čeprav tudi za Belgijo pristop k listini ne bi bil odveč. Francija ne priznava obstoja narodnih manjšin in se kvečjemu nagiba k priznanju deželnih jezikov in kultur, Turčija pa manjšine (seveda predvsem Kurde) dejansko zatira, asimilira in celo fizično iztreblja.

Nato se je začel ratifikacijski postopek listine v posameznih državah. Okvirna konvencija namreč stopi v veljavo prvi dan tretjega meseca po vložitvi ratifikacijske listine dvanajstih držav pri generalnem sekretarju Sveta Evrope. To se je zgodilo v oktobru lanskega leta, ko so ratifikacijsko listino vložile Hrvaška, Danska, Estonija, Finska, Nemčija, Madžarska, Moldova, Romunija, San Marino, Slovaška, Spanija in Makdonija. Prva je ratifikacijsko listino vložila Romunija (11. maja 1995), zadnja izmed dvanajstere pa Hrvaška (11. oktobra 1997).

Italija, ki je konvencijo ratificirala lansko leto pred poletnimi počitni-

cam (poročevalec v senatu je bil pokojni Darko Bratina), je pri vložitvi ratifikacijske listine za tri dni zamudila rok, saj jo je vložila 3. novembra, in zato bo za Italijo začela veljati okvirna konvencija 1. marca 1998, torej mesec dni kasneje kot za ostale države. Prihodnji mesec bo listina stopila v veljavo tudi za Liechtenstein, medtem ko bo za nadaljni dve državi, ki sta jo ratificirali, Ukrajino in Veliko Britanijo, stopila v veljavo 1. maja. Ne Slovenija in ne Avstrija okvirne konvencije nista ratificirali, vendar je v obeh državah v teku postopek v državnem zboru.

Upravičeno je seveda vprašanje, kaj se bo spremenilo za manjšine v

državah, ki so ratificirale listino. Predvsem je treba pričakovati, da bodo te države namenile manjšinam večjo pozornost, ker bodo pač morale osvojiti načela, ki jih listina vsebuje. Gre seveda za načela in ne za določila. Če naj jih obrazložimo s primerom, lahko navedemo besedilo 10. člena, ki zadeva rabo jezika v javnosti. Ta člen se glasi:

»1. Pogodbenice se zavzujejo, da bodo priznale, da ima vsak pripadnik/ vsaka pripadnica narodne manjšine pravico, da svobodno in brez vmešavanja uporablja svoj jezik manjšine in to zasebno in v javnosti ter ustno in pisno.

2. Na področjih, na katerih že po tradiciji ali v večjem številu živijo pri-

padniki narodnih manjšin, in če ti pripadniki to zahtevajo, ter če taka zahteva ustreza dejanskim potrebam, si bodo pogodbenice prizadevale, da v kar največji možni meri zagotovijo uporabo jezika manjšine v odnosih med pripadniki manjšine in upravnimi organi.

3. Pogodbenice se zavzujejo, da bodo vsakega pripadnika/ vsaki pripadnici narodne manjšine v jeziku, ki ga ta razume, zagotovile pravico do pravočasnih informacij o razlogih za njegovo/ njeno aretacijo ter o naravi in vzrokih za kakršno koli obtožbo proti njemu/ njej in pravico da se brani v tem jeziku, če je potrebno z

brezplačno pomočjo tolmača.«

Kot vidimo, gre za načelo, ki posameznim državam vendarle dopušča veliko svobodo, še zlasti pri interpretaciji: na primer, kaj pomeni »v večjem številu«, kaj pomeni »če taka zahteva ustreza dejanskim potrebam«, kaj pomeni »v največji možni meri«? Gre očitno za določila, ki so zapisana tako, da omogočajo posameznim državam različne interpretacije.

Navedeni primer zadeva samo rabo jezika. Vendar so različne interpretacije možne tudi na številnih drugih področjih, ki jih obravnava konvencija, od solstva do dvojezičnih napisov, od medijev do delovanja kul-

turnih organizacij.«

Je torej ta listina puha? Tega seveda ni mogoče trditi. Načela so namreč jasno zapisana in so obvezujoča. V ta namen bo tudi imenovan poseben ekspertni komite, v katerega bo vsaka država predlagala po enega predstavnika in ki bo preverjal uresničevanje te listine na osnovi poročil, ki jih bo moral vsakih pet let pripraviti države, pa tudi na osnovi poročil, ki jih bo lahko kdorkoli posiljal Svetu Evrope. To je edino, na kar je svet ministrov pristal, saj ekspertna komisija ne bo imela možnosti, da obiskuje posamezne manjšine, ali da sama naroča ekspertize, če je ne bo svet ministrov izrecno pooblastil.

ATENE / VLADA PREDLAGA UKINITEV ZLOGLASNEGA 19. ČLENA ZAKONA O DRŽAVLJANSTVU

Prvi korak k priznanju manjšin v Grčiji

ATENE - Vse kaže, da bo grški parlament v kratkem ukinitel 19. član zakona o državljanstvu, ki že leta potiska Grčijo med države, ki ne spoštujejo osnovnih določil o človekovih pravicah. Grška vlada je s predlogom, da se ta člen ukine, naredila prvi majhen korak na poti k priznanju manjšin. Zakonodajatelj državi je namreč zadnja v zahodni Evropi, kar zadeva priznanje jezikovnih manjšin. Z izjemo nekaterih določil v zvezi s turško manjšino, ki so sad mednarodnih dogovorov in dolgolet-

nih posredovanj mednarodnih institucij, manjšine v Grčiji niso priznane in grške oblasti obravnavajo izjavo posameznika, da pripada manjšini, kot protidrjavno delovanje.

V ta okvir sodi tudi zloglasni 19. člen zakonodaje o državljanstvu. Ta člen določa, da grški državljan, ki ni po rodu Grk, izgubi državljanstvo, če zapusti državo z namenom, da se ne vrne več v Grčijo. Oblasti so to določilo dolgo tolmacile na zelo restriktivnem način in niso preverjale namena, da se kdo vrne v Grčijo ali ne:

manjšincu, ki je odpotoval čez mejo - večinoma je slo za Turke, v veliki meri pa tudi za Make-donce - so enostavno odvzeli državljanstvo in enaka udsoda je doletela vso njegovo družino. Odvzem državljanstva pa je pomenil tudi odvzem vseh pravic, ki jih uživajo državljani, od zaposlitve do zdravstva, od pravice do posesti nepremičnin do možnosti potovanja v tujino.

Ta člen, sprejet v petdesetih letih, že dolgo razburja mednarodne organizacije, ki se ukvarjajo z varstvom člo-

vekovih pravic. Po neuradnih podatkih je namreč na osnovi tega zakona (in prejšnjih določil enake vsebine) izgubilo grško državljanstvo približno 120 tisoč pripadnikov turske manjšine, nekateri pa celo trdijo, da je takih primerov mnogo več in da se številka giblje okoli 300 tisoč. Kar pa zadeva slovaške manjšine, Make-donce, Bolgare in Pomake (Slovane, ki so po veri muslimani), naj bi grško državljanstvo izgubilo približno 60.000 ljudi. Uradni podatki so seveda drugačni: vladni

glasnik Dimitris Reppas je dejal, da so na osnovi tega zakona doslej odvzeli državljanstvo približno 60.000 osebam, kar je seveda znatno manj, vendar tudi to ni so macje solze.

Grški dnevnik Athens news, ki izhaja v angleščini, je objavil pogovor z 20-letno Aysel Zeibek, dekletom iz Echinosasa, vasi ob meji z Bolgarijo. Njen oče je leta 1984 odšel na obisk v Turčijo in takrat so vsej družini odvzeli državljanstvo: »To je, kot da bi bila že 13 let v zaporu,« je dejala. »Hotela sem se omožiti, a mi tega niso dovolili. Na univerzi ne smem studirati, prav tako ne smem potovati v tujino. Popolnoma nobenih pravic nimam,« je se poudarila. Primer, ob katerem se človeku naježijo lasje, če pomisli, da se to dogaja v državi, ki je polnopravna članica Evropske unije.

Sedanja napoved vlade, da predlaga parlamentu ukinitve tega člena, je vsekakor pomembna novost. Premier Simitris je ob napovedi ukinitve tega člena poudaril, da bi morala Grčija to narediti že mnogo prej in da sedanja odločitev odraza stalisca vlade v zvezi s človekovimi pravicami. Vendar so uradni viri takoj pojasnili, da odločitev ne bo imela retroaktivne veljave, kar naj bi pomenilo, da apoliti ne bodo mogli zaprositi za vrnitev grškega državljanstva.

Kot nam je povedal predstavnik raziskovalnega centra za manjšine pravic v Atenah, odvetnik Lambros Balziotis, bo parlament verjetno po hitrem postopku odobril ta vladni predlog. V samem parlamentu namreč ni nasprotovanja uki-

nitvi omenjenega 19. člena: vladne stranke levicarske koalicije s tem predlogom soglasajo, Mitsotakisova sredinska stranka pa je do tega predloga precej nevtralna. Edina stranka, ki mu nasprotuje, je nacionalistično-populistična stranka Politična pomlad nekdanjega zunanjskega ministra Antonisa Samarasa, ki pa ni zastopana v parlamentu.

Avstralski se opravičujejo aboriginom

SYDNEY - Na stotine Avstralcov se je pisno opravičilo aboriginom zaradi krivic, storjenih v preteklosti. Na dan Avstralije, avstralski nacionalni praznik, so se ljudje v več mestih vpisali v takoimenovane "knjige opravičila". Številni aborigini pa so v nasprotju s tem današnji praznik obeležili kot "dan invazije".

S prihodom guvernerja Jamesa Phillipa na celu prve flote iz Velike Britanije 26. januarja 1788 v današnji Sydney se je pričelo evropsko neseljevanje pete celine, kjer so najmanj 50.000 let živeli izključno aborigini. Novi naseljenci so prvotne porebivalce izrinili na neplodna območja, kjer so nekateri umrli zaradi lakote ali boleznih.

Podpisniki "knjige opravičila" so hoteli s svojim podpisom zlasti izraziti obžalovanje zaradi nekdanje prakse prisilnih posvojitvev otrok aboriginov. Se 30 let nazaj je je namreč dogajalo, da so starem odvzeli otroke, ki so nato odrasli v družinah belcev. (STA/dpa)

LJUBLJANA / RAZISKOVALKA VERA KRŽIŠNIK BUKIĆ PREDSTAVILA SVOJO ŠTUDIJO

Na Hrvaškem živi 22.000 Slovencev Večina jih je poseljenih ob meji

Strokovnjaki pripravljajo posebno raziskavo o avtohtonosti Slovencev

LJUBLJANA - Slovencev na Hrvaškem je več kot 22.000 in predstavljajo 0,5 odstotka celotnega hrvaškega prebivalstva. Kar tretjina teh ljudi živi na obmejnem območju med državama, kjer Slovenci predstavljajo 0,9 odstotka prebivalstva. Hrvat pa v Sloveniji predstavljajo 2,8 odstotka celotnega prebivalstva (skupaj jih je več kot 54.000), v prebivalstvu obmejnega pasu, kjer jih živi več kot 18.000, pa predstavljajo 4 odstotke. To je nekaj ugotovitev iz danes predstavljenega publikacije Instituta za narodnostna vprašanja z naslovom Narodnostna sestava v obmejnem prostoru med Slovenijo in Hrvaško, ki se opira na rezultate popisa iz leta 1991.

Avtorica publikacije dr. Vera Kržišnik-Bukić je pred tednom dni na novinarski konferenci v Ljubljani povedala, da strokovnjaki, ki se ukvarjajo z omenjenim vprašanjem, pri-

pravljajo tudi raziskavo, ki naj bi pokazala, ali je slovenska skupnost na Hrvaškem avtohtona, vendar raziskave se niso končane. Sicer pa je objava publikacije o narodnostne sestave v obmejnem prostoru med Slovenijo in Hrvaško zgolj naključno sovpadla z izbrisanjem slovenske manjšine iz hrvaške ustave.

Dr. Kržišnikova je vodja širšega interdisciplinarnega raziskovalnega projekta o medetničnih odnosih v obmejnem prostoru med Slovenijo in Hrvaško. Danes predstavljena publikacija je njegov prvi del, prinaša pa predvsem statistične podatke narodnostnega samoopredeljevanja in materne jezika v obmejnem prostoru. Triletni slovensko-hrvaški timski projekt, ki so ga zasnovali pred petimi leti, začeli pa lani, financirata ministrstvo za znanost in tehnologijo ter ministrstvo za notranje zadeve. Kmalu, predvidoma do srede leta, naj bi v okviru

projekta izšel že drugi zvezek. V njem bo predstavljena obdelava rezultatov terenske raziskave, ki je že končana. Anketo na terenu so strokovnjaki opravili na obeh straneh meje.

V raziskavo so vključili 18 slovenskih ter 17 hrvaških obmejnih občin, podatke pa so obdelali tudi za posamezna naselja. Publikacija pa vsebuje tudi podrobne statistične podatke za celotno ozemlje obeh držav iz popisov za več deset let nazaj. Med zanimivejše spada ugotovitev, da skupno število Slovencev na Hrvaškem, kot tudi na obmejnem območju me ddravama, očitno upada, tako absolutno kot relativno. Leta 1953 je bilo Slovencev na Hrvaškem največ - 43.000 -, do zadnjega popisa leta 1991 pa je upadlo na 22.300. Medtem pa število Hrvatov v Sloveniji, vključno z obmejnim območjem, narašča (skupno število s 17.000 leta 1953 na 54.000 leta 1991).

Le v sedmih od 17 obmejnih

hrvaških občin je število Slovencev v zadnjih dveh desetletjih nekoliko naraslo, najbolj v Bujah (za 173) in Cakovcu (za 101). Najbolj občutno pa se je njihovo število zmanjšalo v Zagrebu (za 6000), na Reki in Opatiji. Omeniti velja, da je bil se med obema vojnama vsak deseti prebivalec Zagreba (tako mesta kot okolice) Slovenec.

Na novinarski konferenci je direktorica Instituta za narodnostna vprašanja Vera Klopčič predstavila tudi 32. številko publikacije Razprave in gradivo, ki prinaša prispevke domačin in tujih avtorjev o sodobnih trendih razvoja manjšinske zascite. Publikacija med drugim vsebuje prispevke Mitje Zagarja o nacionalnih državah in večetnični realnosti, Bojka Bučarja o nastanku novih držav, meja in manjšin, Mirana Komaca o srbski skupnosti v Sloveniji in Jerneja Zupanciča o tem, koliko je Slovencev v Avstriji. (STA)

TENIS / MEDNARODNO PRVENSTVO AVSTRALIJE

V moškem finalu igrata levičarja

V drugem polfinalu je Rios premagal Escuda Finalista še nista osvojila turnirja za veliki slam

MELBORUNE - Na odprtem teniskem prvenstvu Avstralije (nagrada sklad je 6,7 milijona ameriških dolarjev) sta znana že tudi oba finalist v moški konkurenci. Čehu Petru Kordi se je po zmagi nad Francozom Nicolasom Escudom pridružil se deveti nosilec Čilene Marcelo Rios. Zmagal je gladko v treh nizih s 6:1, 6:3 in 6:2.

V konkurenci ženskih dvojic sta slavili Svicarka Martina Hingis in mlada Hrvatice Mirjana Lucić; premagali sta prvi nosilki Američanko Lindsay Davenport in Belorusinjo Natašo Zverev. Manj uspešna je bila Slovenka Katarina Srebotnik, ki je četrtfinalu

mladink izgubila (1:6, 3:6) proti Hrvatice Jeleni Kostančič.

V moškem finalu se bosta tako srečala dva levičarja, se pomembneje pa je, da nobeden od njiju se ni zmagal na odprtem prvenstvu Avstralije. S serijo uspešnih nastopov na Grand slamih pa nadaljuje 17-letna Svicarka Hingisova, saj je uspela ubraniti že prvi lanski naslov s tega prvenstva; zmagala je namreč v konkurenci dvojic, levji delez k zmagi pa je prispevala tudi mlada hrvaška igralka Mirjana Lucić. Prva igralka sveta bo prav tako nastopila se v finalu posameznic, kjer ji bo na drugi strani mreže stala Španka Conchita Martinez.

Čileneec Rios

SMUČANJE

Dober odziv na vpisu za 31. ZŠI

Nastopilo bo 166 smučarjev

Za nastop na jutrišnjih 31. zimskih sportnih igrah na Trbižu v priredbi Slovenskega planinskega društva Trst se je prijavilo 166 smučarjev, od teh se jih bo pet preizkusilo tudi v snowboardu, ostali pa v veleslalomu. Zreb startnih števil je bil sinoči na sedezu SPDT. Bojazen, da zaradi natrpanega smučarskega sporeda konca tedna (na sporedu je več tekem FISU), ne bodo dosegli zadovoljivega števila vpisov, je bila več. Celo nasprotno, vpisalo se je trideset smučarjev več kot lani. Največ jih je prijavila openska Brdina - 53, sledijo pa SPDT (35), SPDG (27), SK Devin (25), SD Mladina (21) in SZ Olympia (3).

KOŠARKA / DREVI V C LIGI

Jadran Nuova Kreditna: proti Bassanu pride v poštev samo zmaga

Tekma bo drevi (20.30) v domu »Ervatti«

Jadranovci bodo drevi doma igrali zelo pomembno tekmo za uvrstitev v končnico prvenstva proti Bassanu, ki ima kot naša združena ekipa isti cilj.

»Bassano si je pred prvenstvom zadal visoke cilje. Odlično je startal, nato pa je močno popustil, tako da je celo prislo do zamenjave trenerja. Na zadnjih dveh tekmah je ekipa zmagala in drevi bo zanj tudi zadnja priložnost, da z zmago se računa na uvrstitev v play-offs,« je dejal Jadranov trener Walter Vatovec.

Glede drevisnje tekme pa »Vato« meni: »Tu ni dileme: moramo absolutno zmagati, ce se želimo uvrstiti med prvih pet ekip na lestvici. V teh, za nas petih odločilnih tekmah moramo osvojiti najmanj 6 točk. V prejšnjem kolu smo izgubili v Ferrari in kar je najslabše, nismo uspeli izbojevati ugodno kos-razliko. Tokrat igramo z Bassanom, nakar nas čakata tekmi v gosteh proti Don Boscu in Cittadelli, potem pa igramo doma s Fagagno. Evo, to je stanje. Zato mi-

slim, da z Bassanom pride v poštev le zmaga.«

Dosedanji Jadranov obracun z Bassanom je za jadranovce neugoden (3 porazi in 2 zmagi, vse tekme v C ligi). V prvem delu letošnjega prvenstva je naša združena ekipa v Bassanu izgubila z 82:91. Junak tistega srečanja v našem mostvu je nedvomno bil Michel Grbec, ki je dal kar 33 točk.

Bassano je, glede igralskega kadra, zelo dobra ekipa. Tu so: visoki center in bivši član Pall. Trieste Lanza (letnik 1961, 214 cm), ki je za to ligo seveda skoraj »luksus«. Nevarni so se play-maker Pelloia (1968, 185 cm), krilo Peruzzo (1974, 200 cm), center del Bello (1977, 202 cm) in krilo Bizotto (1971, 194 cm). Novi trener je Gianni Trevisan, ki je vrsto let treniral v B ligi in zato tudi odlično pozna vse »stare« Jadranove igralce.

Drevi se torej v telovadnici »Ervatti« pri Briscikih obeta zanimiv boj. (bl)

NOVICE

Šest kandidatov za ZOI 2006

LAUSANNE - Dva dni pred iztekom roka za vložitve kandidature za zimske olimpijske igre (ZOI) leta 2006 so pri Mednarodnem olimpijskem komiteju (MOK) dobili šest »ponudb«: Helsinki (Finska), Sion (Svica), Poprad-Tatre (Slovaska), Zakopane (poljska), Torino (Italija) in za nas najzanimivejša kandidature »Iger brez meja« z nosilcem Celovcem (Avstrija). MOK je zavrnil kandidature švedskega Ostersunda, ker ni imel potrebnega soglasja lastnega olimpijskega komiteja.

Izbrane alpske smučarke

MILAN - Smučarska zveza je določila alpske smučarke za nastop na OI v Naganu. Odpotovale bodo Deborah Compagnoni, Isolde Kostner, Alessandra in Barbara Merlin, Bibiana Perez, Elisabetta Biavaschi, Morena Gallizio, Lara Magoni, Sabina Panzanini in Karin Putzer.

Dva podaljška

NEW YORK - Izidi lige NBA: Milwaukee - New York 115:112 p.p., Atlanta - Philadelphia 109: 99 p.p., Orlando - Houston 95: 88, Toronto - Denver 84:80, Chicago - Portland 100: 87, Seattle - Golden State 109: 97, Minnesota - Vancouver 112:106.

Avstrijci razred zase

GARMISCH-PARTENKIRCHEN, AARE - Na treningu moskega smuka v nemškem Garmisch-Partenkirchnu so popolnoma prevladovali Avstrijci, saj so zasedli kar prvih pet mest (Franz, Greber, Schifferer, Strobl in Maier). Italijan Kristian Ghedina je bil sedmi s sekundo zaostanka, Petr Rungaldier je dosegel 13. čas, Werner Perathoner pa je bil devetnajsti. Najboljši Slovenec je bil Ales Brezavšek na 25. mestu, ki je za najhitrejšim (1:55, 45) zaostal za slabe tri sekunde (+2, 55). Peter Pen je zasedel 45. mesto, Jernej Koblar pa 56. Trening ženskega smuka v švedskem Aareju pa so morali organizatorji zaradi premočnega vetra odpovedati, a zatrjujejo, da današnja tekma ni v nevarnosti.

Nakano k Minardiju

FAENZA - Japonski voznik Shinji Nakano (26 let) bo v formule ena branil barve italijanske hiše Minardi, njegov tovariš v mostvu pa bo Argentinec Esteban Tuero. Nakano je lani tekmoval za Prost, s katerim je osvojil dve točki. »Iz izkušenj vemo, da so japonski piloti po resnosti in angaziranosti zelo zanesljivi,« je komentiral Gian Carlo Minardi.

Podkupninska afera

FIRENCE - Pred tekmo nogometne C lige Montevarchi-Livorno (1:0) naj bi se neidentificirane osebe s podkupnino poskušale prepričati sodnika Baglionija, da pomaga priti do zmage Livornu. Zadevo je preiskovalnemu uradni nogometne zveze prijavil sam predsednik Livorna Achilli, ki zanima vsako vpletenost družstva. Stvar mora biti resna, ce vemo, da so Baglionija v zadnjem hipu zamenjali z drugim sodnikom in ga baje tudi suspendirali. V podkupninsko afero je vpleten baje se en sodnik in sicer Divino Ferrari iz Parme. Preiskovalci naj bi razpolagali s tehtnimi dokazi

NAMIZNI TENIS / ZAČENJA SE POVRATNI DEL V A1 LIGI

Bo Kras Generali vnovič podrl Muraverin kitajski zid?

Za ljubitelje namiznega tenisa se obeta danes prava poslastica. Osem Krasovih ekip, ki nastopajo v različnih prvenstvih, začenejo s povratnim delom, stiri ekipe iz državnih lig pa igrajo doma. Naša osrednja pozornost, kot ponavadi, velja edinemu zamejskemu prvotniku, paradni ženski postavi Krasa Generali, vendar potrebujejo pomoč s tribun tudi druge pomlajene Krasove ekipe. To še zlasti velja za Kras Corium, novince v A2 ligi (Dasa Bresciani, Martina in Nina Milič), ki se otepa zadnjega mesta v izredno težki sezoni glede na njihovo mladost in prisotnost tujk v vseh ekipah. Kras Corium bo gostil nevarnega tekmeča iz Tramina z Madzarko Szabo, Calliarjevo in Pichlerjevo. Tramin po prvem delu zaseda položaj na sredini lestvi-

ce, v prvem delu pa so mlade krasovke v bocenskem kotu srečanje izgubile s 5:1. V A2 in v prvi ligi se igra istočasno na dveh mizah.

Prva ženska ekipa Krasa Generali (Wang Xue Lan na sliki, Vanja in Katja Milič) bo gostila petouvršceni Cagliari. Boj bo izredno oster, saj govorimo o najvišji ligi in vrhunskih sportnicah. Proti vsem pričakovanjem so si naša sijajna dekleta izborile drugo mesto. Trdno so odločene, da potrdijo svoj sedanj položaj državnega prvaka. Za takšen cilj pa bodo poleg tehnične usposobljenosti potrebovale tudi visoko moralno pripravljenost. Nocojšnje gostje so težak nasprotnik, ker igrata pri Muraveri kar dve Kitajki: prvotegornica Wey Jian z italijanskim potnim listom in Wang Ju, ki je na lestvici med prvi-

mi tujkami v Italiji ter edina domaća igralka Laura Gambacorta (drugokategornica). Na gostovanju je igralkam Krasa Generali uspel velik podvig. K zmagi 2:5 je sicer levji delez treh točk prispevala Wang Xue Lan, enkratno presenečenje pa je pripravila tretja Krasova igralka Katja Milič, ki je premagala Muraverino Kitajko Wang Ju. Ali bo tudi drevi uspelo

krasovkam podreti kitajski zid? Ker napovedi ne želimo dajati, pa lahko z gotovostjo trdimo, da bo srečanje napeto in da bo zadovoljilo tudi najzahtevnejše sportne navijace. Vse stiri tekme bodo v spornokulturnem centru v Zgoniku, drevi ob 18. uri.

V B ligi bo Kras Corium (Irena Rustja, Jasmin Kralj, Kristina Stubelj) skušal ponoviti zmago nad Castellano, ženska postava v C1 (Martina Zavadljal, Martina Tretjak, Nadia Blasona) pa nad Sarmeolo iz Padove. Prvouvrščeno krasovo mostvo (Bole, Simoneta, Santini) bo jutri odigralo povratno srečanje z Azzurro, mostvo D (Fabiani, Milic, Verč z Latisano), B ekipa deklic v C2 ligi bo prvi krog počivala, drugouvrščena ekipa A pa bo gostovala pri videmski Seleni. (J.J.)

SK Devin s pomočjo ZKB do prepotrebnega vozila

Smučarski klub Devin je bogatejši za kombi znamke fiat ducato. Nabavili so si ga z odločilno pomočjo Zadrzne kreditne banke, ki je delno prispevala k stroškom za nabavo vozila in je društvu prila na roko tudi s posojilom. Uradna predaja je bila včeraj pred sedezem banke na Opčinah. Denarno ustanovo sta zastopala predsednik upravnega odbora Pavel Milič in pa direktor nabrezinske podružnice Jordan Capponi, društvo pa predsednik Franc Briscak in gospodar Lucijan Peric. Briscak se je ob tej priliki zahvalil bančnim upraviteljem, pa tudi SD Sokol, pri katerem so si morali do zdaj vedno izposojati kombi za prevoze svojih tekmovalcev. Zdej jim tega ne bo treba več storiti.

KOŠARKA

Domovci drevi proti vodilnim

Domovci bodo v 16. kolu C2 lige igrali drevi v gosteh proti ekipi Codroipese, ki je samo z dvema porazoma na prvem mestu lestvice. Mostvo iz Codroipa je seveda nesporni favorit za zmago, domovci pa bodo skupali proti prvim z lestvice dokazati, da se lahko zoperstavijo vsaki ekipi iz te lige. Drevisnje srečanje bo sicer le gola formalnost (Codroipese je že zanesljivo v skupini za napredovanje, domovci pa v skupini za obstanek), vseeno pa bo za Domovega trenerja Semolice kar pomembna preizkušnja za preverjanje forme mostva pred odločilnim delom za obstanek.

PROPAGANDA

Jadran - Sgt 40:82 (13:42)
JADRAN: Furlani, Udovic, Perossa, Morelj, Cernigoj, Kralj 8, Coretti 2, Madonia 2, Kneipp 18, Slavec 2, Jankovic 2, Oblak.

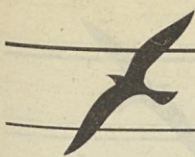
Jadran je tudi v drugem kolu ostal prazen rok. Nasprotniki so bili objektivno boljši. Z agresivno presing obrambo ter učinkovitim napadom so takoj visoko povedli. Uspešno se jim je upiral le Kneipp. (Mitja Oblak)

MINIBASKET

Bor - SGT 35:92
BOR: Indelicato 2, Nadlisek 14, Trevisan, Bernetti, Samec, Sosic 11, Corbatti, Chrevatin 2, Malalan 4, Norio, Batič 4, Bole, Kemperle.

Prvo četrtino so borovci kar solidno igrali, saj je bila razlika minimalna. V drugi polovici pa se je naših najmlajših polastila panika in tekme je bilo praktično konec. V zadnjih dveh četrtinah so si borovci rahlo opomogli, umirili ritem igre. Tekma je bila za vse borovce odlična sola, kako naj ne nasedajo ritmu, ki so ga diktirali sicer dobri nasprotniki.

MOŠKA B1 LIGA / V MANTOVI

Odločno za zmago

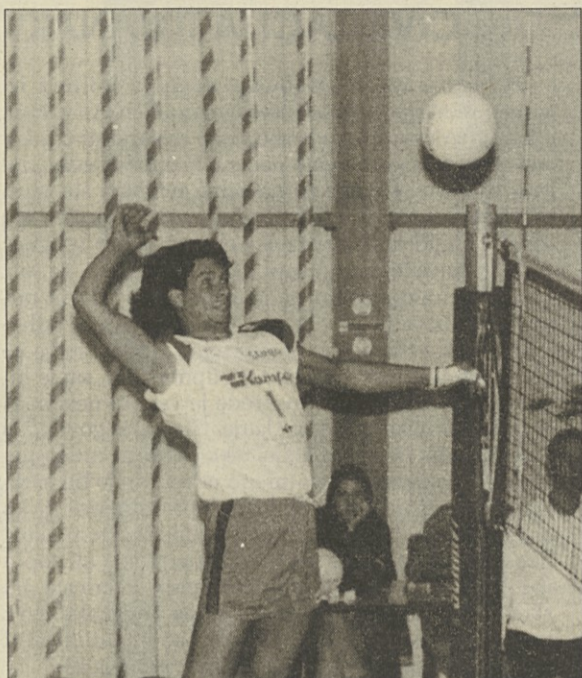
Gostitelj Due Castelli doslej premagal samo Mestre

Drevisnje gostovanje odbojkarjev La Goriziane Kmecke banke v Mantovi sodi med lažje prvenstvene nastope. Domači Due Castelli je namreč v dosedanjih dvanastih kolih premagal samo zadnjevršeni Mestre in je skupaj s to ekipo bolj ali manj že odpisan. Pri tem je treba vsekakor poudariti, da je Due Castelli vsekakor za razred boljši od Venetov, o čemer poleg gladke zmage v neposrednem obračunu prica tudi dejstvo, da je lombardsko moštvo osvojilo stiri najsetov. Če k temu pristajemo še to, da Goricani ta čas nikakor ne igrajo na visku svojih moči (za sabo ima tri zaporedne poraze, dva prvenstvena in enega pokalnega), je

zacetna trditev nekoliko pod vprašajem. Jasno pa je, da morajo Feri in tovarisi danes odločno jurisati na novi točki, sicer bi se njihov položaj na lestvici precej poslabšal. V Gorici vztrajno vračajo namige, da je moštvo v krizi in imajo verjetno prav, saj ne smemo pozabiti, da so vse tri zadnje poraze doživeli po tie breaku, v četrtkovi pokalni tekmi proti Valdagnu pa so nastopili brez Cole, ki bo danes na svojem mestu. Čeprav je Davor Sulina v četrtki s svojim nastopom povsem zadovoljil, ni pričakovati, da bi trener De Marchi zamenjal zacetne postavbe, lahko pa menda računa na nekoliko bolj konkreten doprinos menjav.

MOŠKA B2 LIGA / DREVI V REPNU

V tekmi Koimpexa z vodilno Laguno se obeta zanimiv boj

Danilo Riolino (Koimpex) v napadu

V Paeseju pri Trevisu so se očitno navelicali dolgoletnega zivotarjenja med B2 in C1 ligo. Svojo Laguna Light so letos močno okrepili in se odločno spustili v boj za napredovanje. Po dvanajstih kolih delijo prvo mesto z Oderzom, proti kateremu so na domačih tleh doživeli enega od dveh svojih edinih porazov v prvem delu. Poleg tega so presnetljivo izgubili v Cordenonsu, zdaj pa so že šest kol nepremagani. Drevi bo Laguna Light Koimpex gost v Repnu. Po igralskem kadru gre za boj med neenakima tekmečema. Laguna Light je prava mešanica igralcev, nabranih z vseh vetrov. Nekatere imena obetajo pravi spektakel. V prvi vrsti je treba omeniti 33-letnega podajalca Daniela Slonga, ki je svoje boljše dni preživel v Schiu v A1 ligi. Tu so se tolkač Luigi Del Bon (celo večnost je igral v B1 ligi pri raznih mostvih), rožo v gubnici pa predstavlja tolkač Massimo Rossato, ki je v Paese prišel iz bližnjega Mogliana skupaj s soigralcem Nicolo Fighero. Boljši poznavalci odbojke v Trstu se bodo tudi spominjali velikana Gianluce Di Egidia, ki je eno leto igral za trzaski Baker v B2 ligi. Tu pa je tudi Andrea Cisolla, ki ga slogasi dobro poznajo, saj je kar nekaj sezon igral za ekipo tega našega društva.

Slogasi imajo na tej tekmi eno samo nalogo. Dokazati, da ni res, da se proti boljnim ekipam predajo že pred pricetkom tekme, kot se je zgodilo v Oderzu. K temu jih bodo prav gotovo spodbudili tudi domači gledalci. Navsezadnje Koimpex na tej tekmi resnično nima cesa izgubiti.

Obvestila

SK BRDINA sporoča, da bo odhod avtobusa za Trbiz jutri, 1. februarja ob 6.15 iz Opčin (bar Centrale) in iz Sessljana ob 6.35 (center).

SZ BOR obvesca, da se bo februarja začel tečaj namiznega tenisa. Za informacije poklicite na tel. št. 566466 (ob uri kosila).

SPDT prireja v nedeljo, 1. februarja v Trbizu Zimske sportne igre. V nedeljah, 8. in 15. februarja pa smučarske tečaje. Vse informacije nudi urad ZSSDI v uradnih urah. Tel. 635627.

SK BRDINA organizira februarja brezplačne nedeljske tečaje smučanja za otroke do 14. leta starosti. Vpisovanje na sedežu kluba, Proseška ulica 131 na Opčinah vsak ponedeljek, od 19. do 21. ure. Informacije na tel. št. 212859.

ŽENSKA B2 LIGA / V GRANAROLU

Led bo potrebno spet prebiti

Koimpex Nuova Kreditna spet s Čokovo in Grudnovo - Nasprotnik krmari solidno

Igralke Koimpexa Nuova Kreditna se naprej samevajo na dnu lestvice, vendar njihov položaj se naprej ni tako dramatičen kot se lahko zdi na prvi pogled, saj za tekmece za obstanek zaostajajo samo za štiri točke, v ligi pa je kar nekaj ekip, ki se jim ne posreči, da bi se izvile iz »močvirnatega« dna. Igralke so po odsotpu trenerja Blahute z zmago v derbiju z Oma enkrat že prebile led, zdaj pa morajo to storiti vnovič, ker se je po poskodbi Vicenzijeve skorja nezaupanja in malodusja nanovo formirala. Jim bo to uspelo že na drevisnjem gostovanju v Granarolu pri Bologni? Znacajna igra, ki so jo dekleta pokazala proti Albatrosu, dopušca nekaj upanj, čeprav njihova naloga tudi tokrat ne bo lahka.

Granarolo je doslej krmari solidno, čeprav kaže, da ni sposoben poseci v boj za napredovanje. V preteklem kolu je s težavo zmagal v Coneglianu, to pa kaže, da ni tako močen, da bi se ga bilo treba že vnaprej bati. Ekipo sestavljajo dokaj izkušene igralke, ki imajo za sabo dolgoletni staz v državnih ligah, visoka tolkacič Barbara Missiroli pa prihaja iz mladinskega sektorja Teodore, s katero je nastopala v A2 ligi.

Trener Drasič ima res stete igralke, a položaj v ekipi je vsekakor boljši kot pred tednom dni. Tokrat bo namreč trener spet lahko računal na Bredo Cok, s polno paro pa je začela spet trenirati tudi Tjasa Gruden, ki bi lahko celo igrala, če bi se poikazalo, da je to res potrebno.

DEŽELNE LIGE / OLYMPIA - BOR V SLOVENSKEM ŠPORTNEM CENTRU

Derbi med neenakima tekmečema

Važna tekma za Sočo Unitecno v Sovodnjah - Valovke bi lahko presenetile v Čenti

V moski odbojkarški C ligi bo danes na sporedu še zadnji derbi prvega dela med ekipami slovenskih mostev. V Slovenskem športnem centru se bosta pomerili sesterki Olympie Agrarie Terpin in Bora. Čeprav ima Olympija v derbiju letos slabe izkušnje (nepričakovano je izgubila proti Soci) pa danes res ne bi smela imeti velikih težav. Prenovljena Borova sesterka ni namreč doslej na nobeni tekmi pokazala, da je zmožna v tej ligi zmagovati in malo verjetno je, da bi ji to lahko uspelo danes, ko se bo pomerila z eno najboljših ekip v ligi. Goricani so torej nesporni favoriti, morajo pa igrati zbrano, ker zasledovanje vodilnega Eltorja od njih vsak teden zahteva maksimalno angaziranost, ki pa jo trener Jakopič pri svojih fantih včasih pogreša. Bor pa na tej tekmi nima kaj izgubiti, saj so njegove možnosti za obstanek v ligi že sedaj bolj ali manj samo teoretske. Plavi lahko kvecje-

mu samo presenetijo, zato lahko igrajo povsem sproščeno.

Vazen nastop čaka Sočo Unitecno, ki se bo v Sovodnjah pomerila z ekipo, ki ji neposredno sledi na lestvici, to je Rojalese. Po nerodnem porazu z Mosso si sočani ne smejo privoščiti novega spodrsrljaja, če se ne zelijo vplesti v boj za obstanek.

V ženski C ligi bodo igralke Imse Zadruzne banke gostovale pri drugovrščenemu Tarcentu. Tekma je bolj neugodna za gostiteljice, kot za gostje. Sesterka iz Cente je namreč po dveh zaporednih porazih izgubila stik z vodilnim Bmeters Manzano. Vprašanje je, ali ga sploh se lahko dohiti. Če je Tarcento zajelo malodusje (cesar ne gre izključiti) se valovkam, ki proti boljnim nasprotnikom vedno igrajo solidno, celo ponuja priložnost za senzacionalno zmago. Olympija Kmecka banka bo igrala v Martignacu proti

predzadnjemu na lestvici. Goricanke so kajpak favoritne, morale pa bodo igrati zbrano.

V moski D ligi ima Nas prapor v dvoboju z Remanzaccom možnost, da se izboljša svoj položaj na lestvici, težko pa bo Valu Koimpex v Fiume Venetu. Tamkajšnja istoimenska ekipa je namreč se nepremagana. Borovke bi z zmago proti pepelki Sgt se popravile svoj položaj na sredini lestvice ženske D lige, to seveda velja tudi za Slogo Savo, ki pa bo imela v Staranzanu na

Opčinah neprimerno boljše ga tekmeča od borovk.

DEKLICE

Sloga B - Bor Friulexport 0:3 (15:17, 16:17, 5:15)

Sloga B: Bogatec, Dessi, Gantar, Kralj, Milkovic, Pohlen, Sossi, Sinigoj, Werenfennig.

Bor Friulexport: Bandino, Bevilacqua, Carpani, Ciacchi, Furlani, Husu, Zompichiatti, Dose, Sancin.

V prvem povratnem kolu je derbi v Repnu pripadel borovkam. Gladek poraz pa je za mlade slogasice le prehuda kazen. Sloga je namreč odigrala letošnjo najboljšo tekmo. Igralke so se izkazale predvsem v obrambi, nekoliko manj odločne so bile le v napadu. Prva dva seta sta bila izredno izenačena. V drugem je Sloga B dalj casa vodila, borovkam pa je uspelo zaostanek nadoknaditi. Slogasice je to potrla, borovke pa opogumilo, da so se v tretjem nizu razigrale. (INKA)

Na sliki: Mary Trapuzano (Olympia Kmecka B)

domači šport

Danes

Sobota, 31. januarja 1998

KOSARKA

MOSKA C LIGA

20.30 v Brisicikih, Ervatti: Jadran Nuova Kreditna - Bassano

MOSKA B2 LIGA

18.00 v Codroipu: Codroipese - Dom Rob Roy Agorest

NARASCAJNIKI

16.00 v Gorici, na Rojcah: Dom Kmecka banka - Polet

DECKI

16.00 v Trstu, 1. maj: Bor Friulexport - Breg; 18.00 v Trstu, Ul. Ginnastica: Sgt B - Kontovel

NAMIZNI TENIS

ZENSKA A1 LIGA

18.00 v Zgoniku: Kras Generali - Muravera

ZENSKA A2 LIGA

18.00 v Zgoniku: Kras Corium - Tramin

ZENSKA B LIGA

18.00 v Zgoniku: Kras Activa - Castellana

ZENSKA C1 LIGA

18.00 v Zgoniku: Kras - Sarneola

ODBOJKA

MOSKA B1 LIGA

17.30 v Virgiliu: Due Castelli - La Goriziana Kmecka banka

MOSKA B2 LIGA

20.30 v Repnu: Koimpex - Laguna Light

ZENSKA B2 LIGA

20.30 v Granarolu: Granarolo - Koimpex Nuopva Kreditna

MOSKA C LIGA

20.00 v Sovodnjah: Soca Unitecno - Rojalese; 20.30 v Gorici, Slovenski sportni center: Olympia Agraria Terpin - Bor

ZENSKA C LIGA

20.30 v Centi: Tarcento - Imsa Zadruzna kreditna banka; 20.30 v Martignacu: Libertas Delser - Olympia Kmecka banka

MOSKA D LIGA

20.00 v Gorici, Kulturni dom: Nas prapor - Remanzacco; 20.00 v Fiume Venetu: Fiume Veneto - Val Koimpex

ZENSKA D LIGA

20.30 na Opčinah: Sava - Staranzano; 20.30 v Trstu, Ul. Ginnastica: Sgt - Bor Friulexport

1. ZENSKA DIVIZIJA

18.00 v Trstu, Ul. Forti: Virtus - Sloga Pizzeria Veto

DEKLICE

15.30 v Trstu, Don Milani: Altura - Sloga Pizzeria Veto B; 17.00 na Proseku: Kontovel B - OMA B

NARASCAJNICE

17.00 v Gorici, Slovenski sportni center: Olympia - Farra

NOGOMET

DEZELNI MLADINCI

14.30 v Romansu: Pro Romans - Juventina

POKRAJINSKI MLADINCI

14.30 v Trstu, Ul. Campanelle: Costalunga - Vesna; 14.30 v Foljanu: Fogliano - Primorje; 17.30 v Trstu, Drevored Sanzio: Edile Adriatica - Zarja Gaja

Jutri

Nedelja, 1. februarja 1998

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA

14.30 v Standreržu: Juventina - Primorje Adriaker; 14.30 v Trziču: Monfalcone - Zarja Gaja

1. AMATERSKA LIGA

14.30 v Križu: Vesna - Gonars; 14.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Lignano

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Zavljah: Zaula - Mladost; 14.30 v Dolini: Breg - Portuale; 14.30 v Trstu, Ul. Carnaro: Chiarbola - Primorec

3. AMATERSKA LIGA

10.30 v Bazovici: Zarja Gaja - Campanelle; 14.30 v Repnu: Kras - Venus; 14.30 na Opčinah, Vill. fanciullo: Montebello Don Bosco - Breg B

NARASCAJNIKI

10.30 v Mosi: Mossa - Sovodnje

NAJMLAJSI

10.30 na Padricah: Zarja Gaja - Domio B

ODBOJKA

1. ZENSKA DIVIZIJA

9.00 v Trstu, Don Milani: Altura - Breg Alta Trade; 11.00 v Trstu, Galilei: Prevenire - Kontovel Nuova Kreditna

MLADINKE

11.00 v Staranzanu: Staranzano - Val

DEKLICE

11.00 v Dolini: Breg - Kontovel A

KOSARKA

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

11.00 v Trstu, Ul. Forti: Golden Basket - Breg

DRŽAVNI KADETI

11.30 v Brisicikih, Ervatti: Kontovel La nuova edile - Don Bosco

NAMIZNI TENIS

MOSKA C2 LIGA

10.00 v Gorici: Azzurra - Kras

MOSKA D LIGA

10.00 v Zgoniku: Kras - Latisana

SMUCANJE

31. ZIMSKE SPORTNE IGRE

10.00 na Trbizu: prireja SPDT

Marko Kravos

Kratki časi

Trst iz žabje perspektive

črtice

CIGANI

Nad Sv. Ivanom, na široki polici iz jalove opoke imajo se več let po vojni svoje taborišče cigani. Prihajajo z vseh vetrov in na vse strani tudi čez čas odkolovratijo. Redko da ni tam po nekaj družin v vozovih ali pod sotori. Ljudje se jih po malem bojijo, pa bolj zaradi tega, ker ne morejo razumeti njihove klateške strasti in od česa sploh živijo. Draži jih vprašanje, kaj jih drži skupaj in jim omogoča, da kljubujejo svetu zakonov, služb, se pozvižgajo na imetje pod ključem in na skrbno ograjeno zemljo, celo na meje držav in narodov.

"Kot bik na gmajni in ptici pod milim nebom so," pravi oče in vzdihne.

Cigani seveda dajo tudi vedeti, da imajo zveze z duhovi v skrivnih volinah narave. Njihove ženske znajo vedeževati, moški pa lahko prikličejo nesrečo nad koga, ki bi se jim zameril. Da bi krađli ali kaj hudega poceli v bližnji okolici, nisem slišal.

Pač pa smo otroci znali pesmico o njih: Bežimo, tecimo, cigani gredo, v rujavih bisagah otroke neso. Že zaradi nje nisimo hodili v njihovo bližino, čeprav so bili le nekaj minut v hribu nad nami.

Nekoč me je oče vzel s sabo. Morda je bilo kako nedeljo, ko sva stopila tja gor, nad Tomaže. Par sotorov, pet, šest konj, kaka mula med njimi, nekaj koz, veliko psov in tu pa tam ognji pred vozovi. Ob njih ciganke kuhajo ali perejo.

Seveda se cigani obregnejo, da nimava kaj stikati tam okrog. Oče pa jih začne sprasevati za tem in tem ciganom, ki ga srečal na svoji poti po italijanskih zaporih. Takoj so prijazni. Zgleda da jim pomeni ječa kot kak plemiski naslov. Saj so tudi sami ves čas sprti z javnim redom in zakoni. Govorijo pa mešanico jezikov: iz balkanskih dežel, iz Madžarske, Romunije, morda se od dlje, izza Karpatov, pa tudi iz Spanije in Francije. Z očetom se sporazumevajo v italijanscini ali srbscini.

Očetu ni uspelo zvedeti veliko o sojetniku. Rekli pa so mu, da bo v kratkem prispela v tabor družina, ki je z njim v rodu. Ti bodo gotovo več vedeli.

In res so čez kak teden prišli očetu povedat, da bo pri novih v taboru lahko kaj zvedel o znancu. Ne spominjam se, da bi šel spet zraven. Samo očetove besede se mi oglašajo, ko mi razlaga o ciganu, s katerim je nekoč delil zapor.

"Mi smo navajeni živeti med stiri mi stenami in s streho nad glavo. Ječa zato niti ni bila taka stvar. Za cigana, ki je vedno na poti in ki gleda nad sabo zvezde, ko leže spat, pa je strasno. Tisti revez je toliko časa tolkel z glavo ob zid, dokler ni padel v nezavest. Ni in ni mogel zdržati v zaprti."

Zaradi bolečin ni oče nikoli nikogar pomiloval. Bolečina, ta hitro mine in naredi človeka odpornega! Cigan pa se mu je smilil, ker je trpela njegova duša. Tako je rekel in potem govoril, da je bila za Slovence takrat podobna muka, ker so nam hoteli vzeti jezik. Se prepevat nismo smeli.

Jaz sicer ne razumem dosti, kaj imata opraviti cigansko klatenje po svetu in zvezdno nebo nad glavo s tem, da govoris po svoje. Zlahka pa si predstavljam, kako je bilo očetu pri duši, če ni smel niti peti. Za tak srebrn tenor je pesem isto kot popotni veter. Zvezde so mu gotovo predalec in pretiže.

Seveda je oče pri ciganih občudoval ljubezen do prostosti. Kot Puškin in Ljermontov. In sploh ni nemogoče, da je oče kaj tega bral, ko pa je velike slovanske brate in njihovo literaturo naravnost oboževal; kot cigane in njihovo zvestobo do narave.

"Eh, če zivis kot vrabec, ti za vsakim grmom rase kruh," pomisli oče na glas. Verjetno ga je obslo domotožje po rodni vasi na Vipavskem. "V mestu je treba vsako skorjo krvavo zaslužiti..." me pouči.

"Bem no, saj jaz ne pojem dosti," sem ga pogledal.

"Ha ha. Ti pa res ne!" se je posmejal. "Stanejo pa toliko več zdravila zate!"

Potem je spet nekaj razkladal o grmih iz svojih otroških let, o potoku in o pticjih gnezdih.

Kdo bi ga razumel, kaj mi hoče povedat. Kot da v Trstu nima prave prostosti ali narave. Kaj nimamo celih jat vrabcev, lastovk, golobov, galobov, skorcev?!

Nič nisem rekel. Govoril je s tako vznemirjenim glasom, da sem ga samo obzirno poslušal, pa tudi kmalu pomislil: Kaj to mene zanima!

Očitno je ta čas tudi njemu padlo na pamet kaj podobnega, saj je zinil samo: "Ah, kaj! Dejava zapojat..." in začel tisto svojo: Dekle, daj mi rož rudeecih...

Seveda, se zaradi necesa so imeli cigani pri očetu tak ugled: zaradi svojega smisla za glasbo.

Nekega dne navsezgodaj se oglasi s hriba violina. Čudno, ob taki uri. A moram v vrtec. Ko sem popoldne nazaj, se goslanje se vedno razlega.

Oče je šel medtem pogledat. Mlad cigan z dolgimi lasmi sloni ob hrastiču par sto metrov višje, tam, kjer primeži na dan naš potok. Sloni in igra, z obrazom v hrib. Nič se ne da zvedeti od njega, ko pa samo igra in igra.

Seveda je oče stopil popoldne se v tabor in povprašal, kaj to pomeni. Nesrečna ljubezen, so skomigali cigani. Je pa velik muzikant in igra tudi za visoko gospodo v pravih dvorinah na Dunaju.

"Njegova violina je vredna celo premoženje," so rekli. "Toliko je zaslužil."

Ljudje po Sv. Ivanu so nemirni in stikajo glave. Od očeta hočejo se kaj zvedeti in hodijo sprasevat na naše dvorišče. V zadregi so, saj vidijo tako strašansko čustva samo v kinu. Navaden človek si jih ne more privoščiti.

"Koliko duše daje v svoje sviranje! Dve struni sta mu počili," je povedal oče pozno popoldne, "pa se igra!" In je igral do trde noci.

Sel sem pogledat: bolj na skrivaj in ne preblizu, ker mi je mama rekla, da moram imeti obzir do človeka, ki trpi. Zanimalo me je predvsem, kako strune pokajo. Kot bi ustrelil iz puške?

Takrat sem prvič slišal za besedo umetnik. Zapomnil sem si jo kot nekaj, kar je povezano z nesrečno ljubeznijo, veliko dušo in ciganskim življenjem.

Tisti violinski cigu migu me ni očaral. Ko se je ciganova bolečina oglašala z zadnjih treh strun, sem zato očeta vprašal: "In zakaj zraven nič ne poje?"

Oče bi ga res lahko naučil tiste: Dekle, daj mi rož rudeecih...

A cigan gotovo nima tako imenitnega glasu... Zato si v sili pomaga z violino.

Potopis⁻¹⁵⁻

Magda Šturman

Med prebivalci Andov

SKRIVNOSTNA CIVILIZACIJA TIWANAKU

Poleg navadnih avtobusov vozijo v Boliviji na daljše razdalje tudi avtobusi namenjeni turistom. Slednji so nekoliko udobnejši, so dvakrat dražji kot navadni, a se vedno zelo poceni. V njih je vedno dovolj prostora. Čeprav so navadni avtobusi slabši in vedno prenatrpani ljudi, fagotov, otrok, včasih celo zivali, v njih lahko opazujes domačine ter spoznas njihove navade in življenje. Odlocila sem se, da se z navadnim avtobusom peljem na ogled 70 km oddaljenih razvalin Tiwanaku. Minila je že ura odhoda, voznik avtobusa pa je se vedno čakal. Ljudje so začeli protestirati, naj vendar odpotujemo, saj je bil avtobus že natrpan. Mimogrede je vstopil nekdo, ki je prodajal neke posebne skarje. Glasno je govoril in imel nakako demonstracijo. Ker pa ga ni nihče poslušal, je kaj kmalu razocarano odsel. Ko je bil avtobus prenatrpan, smo vendar odpotovali. Vselej, ko se je avtobus ustavil, so brz pritekale ženske in skozi okno ponujale kruh, pecivo, razne pijače ali toplo jed. Bilo jih je vse polno in vse vprek so kricale. Po skoraj dveh urah smo prispeli v vas Tiwanaku. Le s težavo sem se prebila do vrat in se napotila proti razvalinam. Spet so po cesti so stale podjalke.

Ko so Spanci prišli tudi v Bolivijo, je bila dezela del inkovskega cesarstva. Pred Inki pa so tu živeli drugi narodi. Ena najvažnejših in najbolj naprednih civilizacij je bila po vsej verjetnosti Tiwanaku, ki je tedaj zivala ob obali jezera Titicaca, danes pa je oddaljena od njega kakih 40 kilometrov. Komaj danes arheologi pripisujejo tej zelo napredni in obsejni civilizaciji veliko važnost.

Danes zelo malo vemo o tej starodavni civilizaciji. Veliko arheologov je mnenja, da se je civilizacija začela nekako 500 let pred Kristusom, po letu 1200 po Kristusu pa ni o Tiwanaku več nobenega podatka. Tudi razvaline so izginile v neznano, mogoče so jih sami prebivalci vasi Tiwanaku uporabili za izgradnjo njihovih hiš v preteklosti. Veliko je se neraziskanega; ker ni pismenih izročil, strokovnjaki lahko le sklepajo, kateri naj bi bil vzrok njihovega propada. Nekateri trdijo, da je prišlo do močnega potresa. Tiwanaku so bili po vsej verjetnosti že v fazi propada, ko se je malo pred prihodom Spancev širil inkovski imperij v Bolivijo.

Tiwanaku je eno najzanimivejših in najvažnejših arheoloških najdbišč v vsej Južni Ameriki. Izkopanine pričajo, da je bila v umetnosti in keramični obrti naprednejša od Inkov. Domačini so Inke prekasali celo v znanju matematike in astronomije. Prav tako so znali izračunati, kdaj naj bi bil pravi začetek ali konec kakega javnega ali kmetijskega opravila v deželi. Natančno so opazovali gibanje sonca, lune in zvezd. Tiwanaku je bilo verjetno pomembno versko središče in je stelo kakih 20.000 prebivalcev.

Kulturo Tiwanaku so arheologi razdelili na pet

razvojnih obdobj. Prvo obdobje gre od leta 500 pr. Kr., ko so našli pisane posode ter cloveske in zivalske podobe narisane na glino. Iz drugega obdobja, okrog leta 0, so našli vaze iz keramike z vodoravnimi rocaji. Za tretje obdobje, do okrog leta 300 po Kr. so značilni tribarvni geometrijski liki na vazah, večkrat z zivalskimi figurami. Četrto obdobje je imenovano tudi Klasična doba in sega od leta 300 do leta 700 po Kr. V tem obdobju so zgradili največje zgradbe. Arheologi so tudi odkrili, da so v tem obdobju uporabljali kokine liste. Peta doba ali doba razmaha gre do leta 1200 po Kr., ko je civilizacija propadla. Značilno je bilo v tem obdobju izdelovanje preprostejših predmetov.

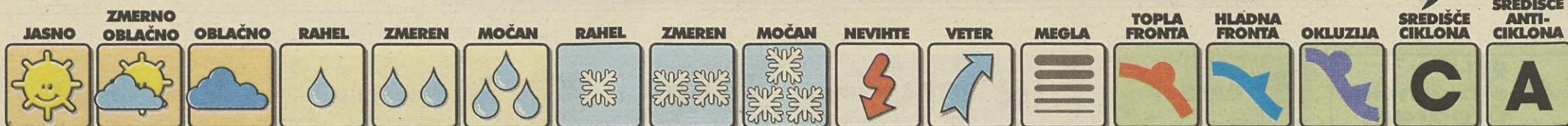
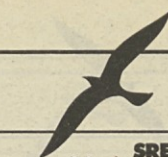
Arheološko najdbišče Tiwanaku je danes ogromen prostor, kjer je več zgradb. Med ostanki tega kraja velja omeniti nekaj takih, ki predstavljajo njihovo jedro. Zelo pomembna zgradba je bila piramida Akapana, ki pomeni »kraj, iz katerega vidis«. To je bila nekaka glavna strazarnica. Piramida je v notranjosti skrivala skladišče hrane in rezervoar za vodo. Osrednje poslopje tega verskega središča je bila neka pravokotna platforma, imenovana Kalasasaya ali »stoječe skale«. Na njo vodi monumentalno stopnišče. Verjetno je imela ta zgradba vlogo observatorija. Pod to stavbo je podzemno svetišče. Na platformi je bilo več kipov in drugih struktur. Najzanimivejša je tu Puerta del sol - Sončna vrata, ki se nahajajo na eni strani Kalasassaye, postavljena točno v smeri vzhod-zahod. Reliefi na sončnih vratih predstavljajo bogat koledar; na začetku je Inti, bog sonca. Začetek leta je bil 23. september, ko je bilo enakonočje. Vrata so imela glavno vlogo pri opazovanju zvezd. Nedaleč pa se je nahajala se Puerta de la luna - Lunina vrata. Na drugi strani Kalasassaye je danes se dobro ohranjena kvadratna baza z zidom okrog nje. Na notranjem delu zida se krog in krog nahajajo na kamen vklesani zanimivi reliefi, ki prikazujejo obraze. Veliko umetnin spominjajo na mehisko in polinezijsko umetnost, kar daje misliti arheologom o izviru tega naroda. Veliko manjših izkopanine se nahajajo v narodnem arheološkem muzeju v bližini izkopanine.

Po ogledu razvalin sem se vrnila v vas in počakala, da odpelje kombi. Ob napovedani uri sem sedla v skoraj prazen kombi na glavnem trgu. Ze sem upala, da ne bo tako natrpan, kot je bil jutranji avtobus. Voznik pa je čakal se dobre pol ure in kmalu se je moje upanje razblinilo. Pred odhodom je že polni kombi se nekajkrat obkrožil vaske ulice in močno trobil. Nas voznik je seveda pobiral ljudi tudi ob cesti, dokler ni bil kombi nabito poln.

Med vožnjo se mi je pripetil neprijeten dogodek. Vstopil je moški. Takoj je bilo opaziti, da ga je imel ze precej pod kapo, saj je močno zaudarjal po alkoholu. Začel je protestirati, ces da je kombi prenatrpan in skoraj krical. Se naprej je nekako nejasno govoril. Razumela sem, da govori o »dona kombiju«, ki njemu ne prijajo, saj so pred 500 leti naredili precej gorja med njihovimi ljudmi, danes pa se prihajajo in pobirajo mesta po avtobusih domačinom. Po vsej verjetnosti je s tem mislil name, ko je videl, da sem belopolta turistka. Ostali potniki so ga poskušali umiriti in mu rekli, naj se obnaša bolj kulturno. Bilo mi je skoraj nerodno. Tisti trenutek sem pomislila, da ima mozakar tudi prav, saj so Indijanci utrpeli veliko gorja pod spansko oblastjo. Vse hudo, ki ga je avtohtono prebivalstvo potrpelo pod Spanci, se ni končalo z neodvisnostjo južnoameriških držav od Spanije, ampak se je nadaljevalo in se še nadaljuje. Saj so v glavnem vlade sestavljene od belih ljudi ali mestijcev. Države z največjim odstotkom avtohtonega prebivalstva so tudi najrevnejše, največji reveži pa so prav rdecepolti prebivalci. Stevilne vlade so na splošno v Južni Ameriki vselej zelo malo naredile za prvotne prebivalce. Po drugi strani pa je tu turizem. Turisti, v glavnem belopolti, pridemo v države tretjega sveta in pogostokrat kvarimo harmonijo, ki vlada v nekem kraju. Prebivalci, ki so doslej srečno zivali, vidijo, da lahko s turizmom več zaslužijo, zato postanejo pohlepnejši, naučijo se nepostenosti, predvsem pa niso več srečni, kot so bili prej.

Na sliki: razvaline mesta Tiwanaku.

VREMENSKA SLIKA

Nad Srednjo Evropo, Balkanom ter Sredozemljem je sibirsko območje visokega zračnega pritiska, nad Iberijskim polotokom in zahodnim Sredozemljem pa se zadržuje ciklonsko območje. S severozahodnimi vetrovi doteka v visinah nad naše kraje hladen in suh zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce vzide ob 7.28 in
zatone ob 17.09
Dolžina dneva 9.41.

LUNINE MENE

Luna vzide ob 9.17 in
zatone ob 21.20.

MORJE

Morje mirno,
temperatura morja 8,9
stopinje C.

BIOPROGNOZA

Vremenski vpliv na splošno
pocutje in razpoloženje
ljudi bo sprva se ugoden,
popoldne pa se bo obremenilni
vpliv krepil in spanje
vremensko občutljivih bo moteno.

PLIMOVANJE

Danes: ob 5.25 najnižje -26 cm, ob 11.04 najvišje 37 cm, ob 17.30 najnižje -54.
Jutri: ob 0.09 najvišje 45 cm, ob 6.12 najnižje -24 cm, ob 11.46 najvišje 28 cm, ob 18.05 najnižje -45.

TEMPERATURE V GORAH

	°C	°C	
500 m	3	2000 m	-6
1000 m	0	2500 m	-8
1500 m	-3	2864 m	-10

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije

DANES

JUTRI

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Pred 50 leti je bil v atentatu ubit oče sodobne Indije Mahatma Koramčad Gandhi

NEW DELHI - Indija se je včeraj spomnila 50. obletnice tragične smrti očeta domovine Mahatme Koramčada Gandhija s pohodi za mir, z glasbo in s pobudami za čistoto. Uradni del komeemoracij je odprl predsednik Kočeril Raman Narayan, prvi »nedotakljivi«, ki je kdaj postal indijski predsednik. Njegovo izvolitev so pred časom pozdravili kot uresničitev Gandhijevih sanj o družbi brez kast. Narayan je položil venec v Gandhijevem mavzoleju; z njim so bili predstavniki vseh indijskih političnih strank, vključno z nacionalistično BJP, ki je sele pred leti sprejela Gandhija kot enega od velikih indijskih voditeljev.

Trije zaboji šampanjca stekli po odtoku in s kopeljo ni bilo nič

LONDON - Za britansko-ameriški par je sel romantični vikend s kopanjem v šampanjcu po odtoku. Par si je namreč v nekem londonskem hotelu pripravil kopal iz 36 steklenic šampanjca. Ker je sobarica menila, da je tekočina v kadi že uporabljena umazana voda, je izvlekla cep in 1000 funtov (skoraj 3 milijone lir) je steklo po odtoku. Par je bil po prihodu v sobo sprva sokiran, potem pa spoznal smešno plat dogodka, je za časnik Daily Telegraph v začetku tedna povedal partner hotela Johnny Ekperigin. »Kaj pa je to takega, če človek na leto zasluži 20 milijonov funtov (58 milijard lir),« se je retorično vprašal. »Občasno dobimo narocila za kopeli iz šampanjca, vendar pa v tem primeru odgovorna sobarica za to ni nič veda,« je pojasnila menedžerka hotela Hanna Turner. (STA/dpa)

Nemški pivci piva lani manj žejni

WIESBADEN - Nemška zeja po pivu je lani nekoliko vsahnila, kažejo najnovejši statistični podatki. Prodaja piva se je zmanjšala za 0,2 odstotka na 112,6 milijona litrov, pri čemer brezalkoholno pivo ni vključeno, je sporočil nemški zvezni statistični urad. Največ, 27,1 odstotka proizvedenega piva, so popili v zvezni državi Severno Porenje - Westfalija, sledili pa so Bavarci z 21,3 odstotka. (STA/AP)

V Veliki Britaniji ogroženih 17 vrst ptic

LONDON - Poljski vrabec, poljski kobilicar in jerebica so na vrhu seznama 17 ptičjih vrst, ki jim v Veliki Britaniji grozi izumrtje. Iz poročila britanskega društva za ornitologijo izhaja, da so se populacije ogroženih vrst v zadnjih 25 letih zmanjšale za več kot polovico. Prva stopnja preplaha velja tudi za drozga, pribo, velikega strnada, kalina, gozdno sloko, poljskega skrjanca, divjo grlico in ovčarico. Krivdo za ogroženost ptičjih vrst pripisujejo izgubi njihovega življenjskega okolja in prehrabnih virov zaradi novih metod v kmetijstvu. (STA/dpa)

Madžari vse manj ljubijo poroko

BUDIMPESTA - Zadnji statistični podatki kažejo, da se vse manj mladih Madžarov navdušuje nad poroko. V obdobju med leti 1991 in 1996 se je stvilo samskih ljudi starih med 25 in 29 let povečalo za desetinno, ker se mladi danes kasneje finančno osamosvojijo. Vse več otrok pa je rojenih zunaj zakona. V primerjavi s 70-imi leti se je njihovo število potrojilo. Leta 1980 je kar dobih 70 odstotkov mladih izjavilo, da jim ostane nekaj place za varčevanje, leta 1995 pa je bilo takšnih le še 36 odstotkov. (STA/MTI)

Avtobus se je prevrnil

V prevrnjenem mestnem avtobusu v Hong Kongu sta včeraj umrla dva potnika, 43 pa jih je bilo ranjenih (AP)